

Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Ε.Π.Ε. ΣΕ ΑΦΑΝΕΙΑ - ΕΤΕΡΟΧΡΟΝΙΣΜΕΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ

Εισηγητής:
Τασσόπουλος Νίκος

Επιμέλεια:
Κουρσάρη Σπυριδούλα
Κοψιδά Μαρία
Μαυροπούλου Χρυσανγή

Πάτρα,
Ιούνιος 2004

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6697
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
----------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	8
2. ΟΡΙΣΜΟΣ – ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	8
3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	9
4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	9
5. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	10
5.1. Διαδικασία Συστάσεως	10
5.2. Καταστατικό	11
5.2.1. Βασικά στοιχεία καταστατικού	11
5.2.2. Ελαττώματα καταστατικού	17
6. ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	17
7. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.....	19
7.1. Δημοσιότητα της Ε.Π.Ε.	19
7.2. Υπόδειγμα ανακοινώσεως συστάσεως της Ε.Π.Ε.	20
7.3. Προσωπικότητα της Ε.Π.Ε.	21
8. ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ	21
8.1. Εταιρικό Κεφάλαιο	21
8.1.1. Αύξηση & Μείωση Εταιρικού Κεφαλαίου	23
8.2. Μεριδα συμμετοχής & Εταιρικά μερίδια	24
8.2.1. Αρχές που ισχύουν στα εταιρικά μερίδια	26
8.2.2. Επικαρπία – Ενεχυρίαση – Κατάσχεση εταιρικού μεριδίου	27
8.3. Εισφορές σε είδος	27
9. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	28
9.1. Η συνέλευση των εταίρων	28

9.1.1. Δικαιώματα & Υποχρεώσεις των εταίρων	32
9.1.2. Ευθύνη των εταίρων	34
9.1.3. Αύξηση & Μείωση του αριθμού των εταίρων	35
9.2. Διαχείριση & Εκπροσώπηση	35
10. ΔΙΑΛΥΣΗ & ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	39
10.1. Λόγοι που επιφέρουν τη λύση της Ε.Π.Ε.	39
10.2. Το στάδιο της εκκαθάρισεως	43
10.2.1. Εκκαθαριστές	44
10.2.2. Ενέργειες εκκαθαριστών	48
11. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	51
11.1. Θεώρηση βιβλίων	51
11.2. Τηρούμενα βιβλία από την Ε.Π.Ε.	52
12. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΛΥΣΗ & ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

13. Α΄ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	56
14. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ	58
15. ΓΕΝΙΚΟ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ	67
16. Β΄ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	71
17. ΑΡΧΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ	71
17.1. Ισολογισμός 30-09-2003	72
18. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ	73
18.1. Επιχείρηση υπό εκκαθάριση	73
18.2. Το στάδιο της εκκαθάρισεως	74
18.3. Εκκαθαριστές	74
18.4. Διαδικασία εκκαθάρισεως . Ενέργειες εκκαθαριστών	75
19. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ	78
19.1. Πρωτόκολλο καταστροφής	78

19.2. Λογιστική απεικόνιση της καταστροφής των εμπορευμάτων	78
19.3. Πρωτόκολλο διαπίστωσης καταστραφέντων αγαθών	79
19.4. Πρωτόκολλο καταστροφής αγαθών	80
19.5. Καταστροφή αγαθών και εγκαταστάσεων λόγω σεισμού	81
20. ΔΕΛΤΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	81
20.1. Δελτία εσωτερικής διακίνησης	81
20.2. Σε ποιες περιπτώσεις εκδίδεται δελτίο αποστολής	85
21. ΑΥΤΟΠΑΡΑΔΟΣΗ	86
21.1. Έννοια – Γενική αναφορά	86
21.2. Πράξεις παράδοσης αγαθών που θεωρούνται αυτοπαράδοση	87
21.3. Αυτοπαράδοση υπηρεσιών	88
21.4. Πράξεις για τις οποίες η διάθεσή τους από ένα κλάδο – τμήμα της επιχείρησης σε άλλο , συνιστά αυτοπαράδοση	89
21.5. Στοιχείο αυτοπαράδοσης	90
21.6. Εξαιρέσεις αυτοπαράδοσης	91
21.7. Αυτοπαράδοση παγίων	92
21.7.1. Χρησιμοποίηση παγίων που είχαν αυτοπαραδοθεί σε νέα έναρξη εργασιών ατομικής επιχείρησης	92
21.8. Ιδιοπαραγωγή παγίων	93
21.9. Λογιστική απεικόνιση αυτοπαράδοσης & πώλησης εμπορευμάτων .	94
22. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Φ.Π.Α.	96
23. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ	97
24. Γ' ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	100
25. ΤΕΛΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ	100
25.1. Ισολογισμός 30-11-2003	101
25.2. Εγγραφές ισολογισμού	102
26. ΕΛΕΓΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	103
26.1. Ελεγκτικό έργο	104

27. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΒΙΒΛΙΩΝ ΛΥΘΕΙΣΑΣ Ε.Π.Ε.	107
28. ΓΕΝΙΚΟ – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ	109

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΙΑΚΟΠΗ & ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

29. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	114
30. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Φ.Τ.Μ.	115
- Έντυπο Μ3	116
- Έντυπο Β2	119
31. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	121
- Έντυπο Μ4	123
- Έντυπο Μ7	124
32. ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	125
32.1. Έννοια οριστικής παύσης εργασιών	125
33. ΑΚΥΡΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	126
33.1. Σημείωμα Κ.Β.Σ.	127
- Έντυπο Β1	128
34. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	130
34.1. Παράλειψη υποβολής. Ανακριβής – Εκπρόθεσμη Δήλωση	131
34.2. Σε ποια Δ.Ο.Υ. υποβάλλεται η περιοδική δήλωση	131
34.3. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται έκτακτη δήλωση	131
- Έντυπο Φ2	133
35. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	134
35.1. Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν Φ1	134
35.2. Πως υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α.	134
35.3. Που υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α.	135
35.4. Μέχρι πότε υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α.	136
- Έντυπο Φ1	137
36. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.	139

36.1. Δήλωση φορολογίας εισοδήματος της εταιρείας	139
36.2. Καθαρό & Φορολογητέο εισόδημα της Ε.Π.Ε.	139
36.3. Υπολογισμός του φόρου στα εισοδήματα της Ε.Π.Ε.	140
36.4. Παρακράτηση & απόδοση φόρου και χαρτοσήμου κερδών	140
- Έντυπο Φ-01	141
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	145
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	148
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	148

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στη σημερινή εποχή, με τους έντονους ρυθμούς που ζούμε, το άγχος και τις πολλές υποχρεώσεις, συχνό φαινόμενο είναι οι άνθρωποι να αφήνουν εκκρεμότητες τις οποίες συναντούν αργότερα και οι οποίες αποτελούν εμπόδιο για τη διεκπεραίωση άλλων εργασιών τους. Βέβαια, δεν υπάρχει πρόβλημα που δεν έχει τη λύση του.

Καλούμαστε, λοιπόν, σε αυτό το βιβλίο να κλείσουμε τα βιβλία μιας Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης. Συμμετέχουν σε αυτή τρεις εταίροι, ο καθένας με διαφορετικό ποσοστό οι οποίοι έχουν αφήσει ανοιχτές λογιστικές, οικονομικές και φορολογικές εκκρεμότητες, για διάστημα μηνών.

Εμείς θα ξεκινήσουμε προσεγγίζοντας το θέμα πρώτα θεωρητικά. Αφού δώσουμε τη πλήρη εικόνα μιας Ε.Π.Ε., έννοια, χαρακτηριστικά, δυνατότητες, θα συνεχίσουμε την ανάλυσή μας από το σημείο που βρίσκουμε τα βιβλία της αφανής (αδρανής) αυτής εταιρείας, θα πραγματοποιήσουμε όλες τις απαραίτητες λογιστικές πράξεις, θα συντάξουμε όλες τις οικονομικές καταστάσεις και τέλος θα τακτοποιήσουμε όλες τις υποχρεώσεις της επιχείρησης προς το δημόσιο (Ι.Κ.Α, Φ.Μ.Υ, Φ.Π.Α), με τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις που ορίζει ο νόμος ώστε η επιχείρηση να μην έχει καμία υποχρέωση πια ως νομικό πρόσωπο.

Η άγνοια του νόμου, όπως είναι γνωστό, δε συγχωρείται γι' αυτό και εμείς καταβάλλουμε προσπάθεια για την ερμηνεία του ώστε να τακτοποιήσουμε όλες τις υποχρεώσεις των εταίρων μέχρι το σημείο που θα μπορούν να πάρουν φορολογική ενημερότητα, ως φυσικά πρόσωπα, και να συνεχίσουν φυσιολογικά τις δραστηριότητες τους.

Με τη συγγραφή αυτή του βιβλίου προσπαθούμε όσο πιο απλά αλλά και σε βάθος να θίξουμε θέματα, πρακτικά αλλά και θεωρητικά, πάνω στις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης τα οποία όλο και πιο συχνά αποτελούν φαινόμενο στη δουλειά ενός λογιστή.

Πιστεύουμε ότι το βιβλίο θα αποτελέσει πολύτιμο βοήθημα τόσο για τους σπουδαστές όσο και για εκείνους οι οποίοι ασχολούνται με τα λογιστικά, οικονομικά και φορολογικά θέματα των Ε.Π.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

➔ 1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης αποτελεί νέο εταιρικό τύπο που εμφανίστηκε για πρώτη φορά στη Γερμανία το 1892. Στην Ελλάδα εισήχθη με το Ν.3190/1955 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης», ο οποίος τροποποιήθηκε με το π.δ 419/86 και είναι ο τύπος της εταιρείας που ταιριάζει περισσότερο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Παρά την καθυστερημένη εμφάνισή της στην Ελλάδα, είχε ταχύτατη και ευρεία εξάπλωση. Η εταιρεία αυτή είναι ένας ενδιάμεσος τύπος μεταξύ των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε και Α.Ε) και της ανώνυμης εταιρείας και αυτό γιατί έχει στοιχεία και από τις δύο αυτές μορφές εταιρειών.

➔ 2. ΟΡΙΣΜΟΣ – ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

Ο νόμος δε δίνει τον ορισμό της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, αφήνοντας το έργο αυτό στην επιστήμη. Το άρθρο 1 του νόμου 3190/1955 προσπαθεί να περιγράψει την έννοια της Ε.Π.Ε. Βασιζόμενοι στις διατάξεις αυτού του νόμου, μπορούμε να περιγράψουμε τα χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε.

Το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των εταιρειών αυτών είναι το μικρό κεφάλαιο που χρειάζεται για τη σύστασή τους και η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων τους μέχρι το ύψος του κατατεθειμένου εταιρικού κεφαλαίου, όπως ακριβώς συμβαίνει με τις ανώνυμες εταιρείες σε αντίθεση με τις προσωπικές των οποίων τα μέλη ευθύνονται απεριόριστα και με την ατομική τους περιουσία, εκτός του εταιρικού κεφαλαίου.

Η εταιρική μορφή της Ε.Π.Ε. προτιμάται, γιατί με αυτή αποφεύγονται τα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε.,Ε.Ε) και της Α.Ε., τα οποία στην προσωπική εταιρεία είναι η απεριόριστη ευθύνη ενός τουλάχιστον εταίρου και στην ανώνυμη εταιρεία η μειωμένη επίδραση του προσωπικού στοιχείου στην οργάνωση και στη λειτουργία της.

Ο εταιρικός τύπος της Ε.Π.Ε. αρμόζει κυρίως στις μεσαίες επιχειρήσεις. Παρατηρείται όμως πολλές φορές, επιχειρήσεις με μεγάλα κεφάλαια να περιβάλλονται τη μορφή της Ε.Π.Ε. είτε γιατί οι εταίροι θέλουν να αποφύγουν τις σοβαρές διατυπώσεις που απαιτούνται για τη σύσταση και λειτουργία της Α.Ε., την εποπτεία της διοίκησης και την μείωση της προσωπικής συμμετοχής των εταίρων στη διοίκηση της εταιρείας είτε γιατί η Ε.Π.Ε. είναι πιο απλή κατά τη σύστασή της και πιο ευέλικτη κατά τη λειτουργία της από την ανώνυμη εταιρεία.

➤ 3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

Ως προς το σκοπό τον οποίο επιδιώκει η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης σχετικά με το αντικείμενο των εργασιών της, ο νόμος 3190/55 (αρθ.3, παρ.2) θέτει ένα περιορισμό:

Στην Ε.Π.Ε. απαγορεύεται η άσκηση εργασιών για τις οποίες έχει ορισθεί από το νόμο άλλος αποκλειστικός εταιρικός τύπος (π.χ τραπεζικές και ασφαλιστικές εργασίες επιτρέπεται να ασκούνται μόνο από ανώνυμες εταιρείες). Ο διαχειριστής Ε.Π.Ε., που παραβαίνει το νόμο, τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

➤ 4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση (αρθ.3, παρ.1, Ν.3190/55).

Θεωρείται εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο όπως και η Α.Ε.(αρθ.1 , Κ.Ν.2190/20).

Η νομολογία υποστηρίζει ότι τα μέλη της Ε.Π.Ε., μόνο από το γεγονός συμμετοχής τους στην εταιρεία, δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Για να συμβεί αυτό, πρέπει ο εταίρος της Ε.Π.Ε. να έχει ενεργό συμμετοχή στις εργασίες της εταιρείας.

Ο διαχειριστής της Ε.Π.Ε. δεν αποκτά την ιδιότητα του εμπόρου από το λόγο αυτό αφού, κατά το άρθρο 1 Ε.Ν., έμπορος είναι αυτός που επιχειρεί εμπορικές πράξεις στο όνομά του και για δικό του λογαριασμό. Αυτό δεν συμβαίνει με το διαχειριστή της Ε.Π.Ε. που ενεργεί στο όνομα και λογαριασμό της εταιρείας.

Επίσης, ο εταίρος διαχειριστής της Ε.Π.Ε. δεν γίνεται έμπορος, έστω και αν κατέχει το μεγαλύτερο μέρος ή το σύνολο των εταιρικών μεριδίων και μπορεί έτσι να επιδρά στην οικονομική της ζωή, αφού οι εμπορικές πράξεις που επιχειρεί ως διαχειριστής ενεργούνται όχι στο δικό του όνομα αλλά στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρείας.

➔ 5. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

5.1. Διαδικασία συστάσεως.

Εντός 15 μερών, από της υπογραφής του συστατικού εγγράφου (καταστατικό), υποβάλλεται αντίγραφο προς θεώρηση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και πληρωμή του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%. Το ίδιο αντίγραφο θεωρείται από το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων , όπου πληρώνονται εισφορές 0,50% και 1% αντίστοιχα επί του ύψους του κεφαλαίου. Επίσης, απαιτούνται έξοδα, για τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (παράβολο και γραμμάτιο ΤΑΠΕΤ), περίπου 255€ και για τα δικαιώματα συμβολαιογράφου, με 5 αντίγραφα, περίπου 300€.

5.2. Καταστατικό

Για τη σύσταση Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης απαιτείται σύναψη εταιρικής σύμβασης, καταβολή εισφορών και τήρηση ορισμένων διατυπώσεων δημοσιότητας. Η εταιρική σύμβαση (το καταστατικό της εταιρείας) συνάπτεται μεταξύ δύο τουλάχιστον προσώπων φυσικών ή νομικών, που πρέπει να έχουν ικανότητα να διενεργούν πράξεις εμπορικές.

Γίνεται δεκτό, ότι η συμμετοχή σε Ε.Π.Ε. έχει σαν απαραίτητη προϋπόθεση για τον υποψήφιο εταίρο να ασκεί το επάγγελμα της εμπορίας, δηλαδή να συμμετέχει ενεργά στη συστηματική επιδίωξη και διεξαγωγή της εμπορίας της εταιρείας.

Προκειμένου λοιπόν να προχωρήσει η σύνταξη του καταστατικού της Ε.Π.Ε πρώτα πρέπει να μελετηθούν τα βασικά στοιχεία του Καταστατικού της, μεταξύ των μελών, και μετά να προβούν στην υπογραφή του.

Το Καταστατικό της Ε.Π.Ε συντάσσεται όπως και της Α.Ε ενώπιον συμβολαιογράφου με την απαραίτητη παράσταση δικηγόρου.

5.2.1. Βασικά στοιχεία καταστατικού

Τα βασικά στοιχεία, τα οποία πρέπει να μελετηθούν και αποτελούν τη σπονδυλική στήλη αυτού, περιληπτικά είναι τα εξής :

α. Επωνυμία

Η επωνυμία είναι το όνομα της εταιρείας με το οποίο αυτή εμφανίζεται και εξατομικεύεται στις εμπορικές της συναλλαγές.

Αυτή σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε προσδιορίζεται από το αντικείμενο εργασιών της είτε και από τα δύο μαζί, αλλά απαραίτητα θα πρέπει να φέρει και τις λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης» (άρθ.2 του Ν. 3190/1955).

β. Αντικείμενο

Το άρθρο 3 του Ν. 3190/1955 ορίζει ότι η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι εμπορική έστω κι αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση, ενώ με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, όπως τραπεζικές, ασφαλιστικές, χρηματιστηριακές, διαχείριση χαρτοφυλακίου αξιογράφων, διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και αθλητικές δραστηριότητες.

γ. Κεφάλαιο

Το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τα 18.000€, ενώ θα πρέπει να είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την υπογραφή του Καταστατικού. Ανώτατο όριο δεν ορίζει ο νόμος.

Επίσης το μισό απ' αυτό πρέπει να είναι καταβεβλημένο απαραίτητα σε μετρητά, (δηλαδή 9.000€) για να είναι έγκυρη η σύμβαση σύστασης της Ε.Π.Ε.

Το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 30€, μπορεί όμως να είναι πολλαπλάσιο του ποσού δηλαδή 60€, 90€, 120€ κ.ο.κ

δ. Εταιρικό μερίδιο και μερίδα συμμετοχής

Σύμφωνα με το άρθ.27, παρ.1 του Ν. 3190/1955, το εταιρικό ή εταιρικά μερίδια του καθενός εταίρου, που αποτελούν και τη μερίδα συμμετοχής του στην Ε.Π.Ε., έχει διπλή έννοια γιατί απ' τη μία παριστάνει το ελάχιστο τμήμα του κεφαλαίου του εταίρου που έχει υποχρέωση να συμμετάσχει στο εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. και απ' την άλλη υποδηλώνει την εταιρική ιδιότητα ή εταιρική συμμετοχή αυτού στην

εταιρεία, από την οποία ιδιότητα απορρέουν τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του εταίρου, από και προς την εταιρεία.

Ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων καθώς και η ονομαστική αξία του καθενός μεριδίου πρέπει, υποχρεωτικά, να αναγράφονται στο καταστατικό της (άρθ.6, παρ.2, περ.Ε του Ν. 3190/1955), μεταξύ των άλλων στοιχείων, για να είναι έγκυρη η σύμβαση της σύστασης της εταιρείας. Ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων κάθε εταίρου, που θα συμμετάσχει στην υπό ίδρυση Ε.Π.Ε., δεν μπορεί να είναι μικρότερος του ενός, γιατί το ένα εταιρικό μερίδιο αποτελεί το ελάχιστο ποσό του κεφαλαίου που πρέπει υποχρεωτικά να καταβάλει ο εταίρος για τη συμμετοχή του στο εταιρικό κεφάλαιο αυτής.

ε. Έδρα

Ως έδρα της εταιρείας ορίζεται ένας Δήμος ή μια Κοινότητα της Ελλάδας στον οποίο πραγματικά ασκείται η διοίκησή της. Στην πράξη συνηθίζεται να αναγράφεται η πλήρης διεύθυνση της εταιρείας. Αυτό, βεβαίως, διευκολύνει πλήρως την εταιρεία στις συναλλαγές της, αλλά όμως έχει ένα μειονέκτημα σε περίπτωση μεταφοράς των δραστηριοτήτων της εντός του ιδίου Δήμου ή της ίδιας κοινότητας, αφού θα χρειαστεί τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Καταστατικού, με οικονομικές και χρονοβόρες διαδικασίες.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται η αναγραφή στο Καταστατικό ως έδρα, Δήμος ή Κοινότητα και στη συνέχεια με απόφαση των διαχειριστών να ορισθεί η οδός και ο αριθμός και να δημοσιευθεί η ανακοίνωση της συγκεκριμένης διεύθυνσης των γραφείων της εταιρείας στο Πρωτοδικείο και στη Φ.Ε.Κ. όπως ορίζει το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955, πράγμα που συμβαίνει και στην περίπτωση των Ανωνύμων Εταιρειών.

στ. Διαχειριστές-θητεία

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 3190/1955 , η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας, εφόσον δεν ορισθεί διαχειριστής από το Καταστατικό ή από τη Γενική Συνέλευση, ασκείται από όλους τους εταίρους της εταιρείας, και αποτελεί τη νόμιμη διαχείριση της Ε.Π.Ε. Εάν λοιπόν δεν ορίζεται από το Καταστατικό διαχειριστής και η διαχείριση ασκείται συλλογικά από όλους τους εταίρους, σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρηση ενός εταίρου, οι κληρονόμοι αυτού ή ο νέος εταίρος αποτελούν τους νέους διαχειριστές της εταιρείας, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρχει σχετική απαγορευτική διάταξη στο Καταστατικό. Επίσης αν έχει οριστεί διαχειριστής για ορισμένο χρονικό διάστημα και παρέλθει αυτό χωρίς να διοριστεί νέος, τότε και στην περίπτωση αυτή έχουμε συλλογική διαχείριση από όλους τους εταίρους.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 3190/1955, η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας είναι δυνατόν να ανατεθεί σε έναν ή περισσότερους εταίρους ή μη εταίρους και για περιορισμένο ή μη χρονικό διάστημα, από το Καταστατικό ή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και η διαχείριση αυτή καλείται Καταστατική διαχείριση, σε αντίθεση με τη νόμιμη του άρθρου 16 του Ν. 3190/1955.

Αν οριστούν περισσότεροι του ενός διαχειριστές και δεν οριστεί το πώς θα λαμβάνονται οι αποφάσεις, τότε στην περίπτωση αυτή οι διαχειριστές ενεργούν συλλογικά.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει περιορισμός στο διορισμό των διαχειριστών. Έτσι, λοιπόν, σύμφωνα με την παράγ. 4 του άρθρου 17 του Ν. 3190/1955, δεν μπορούν να διοριστούν ως διαχειριστές οι δημόσιοι υπάλληλοι καθώς και οι τακτικοί και έκτακτοι καθηγητές, που έχουν

προσωποπαγή θέση, των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και των λοιπών ανωτάτων ισοτίμων σχολών.

Εξάλλου ως διαχειριστής Ε.Π.Ε. μπορεί να οριστεί : α) οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο, έστω και αν έχει περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, β) οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, με την προϋπόθεση ότι αυτό θα πρέπει να ορίσει τον εκάστοτε εκπρόσωπό του στη διαχείριση της εταιρείας ενώ γ) δεν υπάρχει νομικό κάλυμα για τον διορισμό αλλοδαπού προσώπου, εφόσον αυτό δεν είναι υπήκοος κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οφείλει να έχει άδεια εργασίας.

ζ. Διαχειριστική Περίοδος

Η λήξη της διαχειριστικής περιόδου μπορεί να οριστεί για τις 30/6/XX ή την 31/12/XX. Αυτό βεβαίως είναι θέμα των ιδρυτών και εξαρτάται κυρίως από το αντικείμενο των εργασιών της εταιρείας.

Η διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου περιλαμβάνει δωδεκάμηνο χρονικό διάστημα, ειδικά όμως η πρώτη διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας και μέχρι 24 μήνες από τη σύσταση της εταιρείας , αλλά όμως θα πρέπει να λήγει υποχρεωτικά την 30/6 ή την 31/12, όπως αυτό προβλέπεται ρητά και από τις διατάξεις του άρθρου 26 του Κ.Β.Σ.

Η αυξημένη υπερδωδεκάμημη διαχειριστική περίοδος εξυπηρετεί τη νεοσύστατη εταιρεία, τόσο από οικονομική όσο και από διαχειριστική άποψη, για τον λόγο αυτό συνήθως στην πράξη η σύσταση κάποιας εταιρείας συνδυάζεται με 24μηνη διαχειριστική περίοδο.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι για τη μετάθεση του χρόνου λήξης της διαχειριστικής περιόδου ενός επιτηδευματία, με Γ΄ Κατηγορίας Βιβλία, από τις 30/6 στις 31/12 και αντίστροφα, είναι απαραίτητη η έγκριση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. και κατόπιν σχετικής αίτησης της

ενδιαφερόμενης επιχείρησης, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι, όπως μεταβολή του αντικειμένου εργασιών, έναρξη νέου κλάδου, αναδιοργάνωση, μηχανοργάνωση κλπ.

η. Διάρκεια Εταιρείας

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο του Καταστατικού της Ε.Π.Ε., όπως και κάθε άλλης μορφής εταιρείας είναι ο καθορισμός ορισμένου χρόνου διάρκειας, η οποία όμως από παράλειψη, ηθελημένη ή εκ παραδρομής, δεν επιφέρει την ακυρότητα της εταιρείας, όπως προκύπτει από τη διατύπωση της παραγρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 3190/1955.

θ. Στοιχεία εταίρων

Ένα άλλο ουσιαστικό στοιχείο της εταιρικής σύμβασης είναι το όνομα, το επώνυμο και η ιθαγένεια των εταίρων, ενώ αν πρόκειται για εταίρο, που είναι νομικό πρόσωπο, στη σύμβαση πρέπει να αναγράφεται η πλήρης επωνυμία και η έδρα αυτού. Η αναγραφή του πατρώνυμου και της ημερομηνίας γέννησης, πρέπει οπωσδήποτε να αναφέρονται στη σύμβαση για δύο βασικούς λόγους :

- Για την ασφαλέστερη αναγνώριση της ταυτότητας του συμβαλλόμενου εταίρου και,
- Για την διαπίστωση της δικαιοπρακτικής ικανότητας αυτού.

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 3190/1955, η εταιρική σύμβαση πρέπει να περιέχει αφενός μεν τα παραπάνω αναφερόμενα ουσιώδη στοιχεία, αφετέρου δε να καταρτίζεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να υπογράφεται από όλους τους εταίρους, ή και από πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί με ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, εκτός αν πρόκειται για πράξη μετατροπής

Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., οπότε εκεί εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 67 του Κ.Ν. 2190/1920.

5.2.2. Ελαττώματα καταστατικού

Πολλές φορές παρατηρούμε “ελαττώματα” στο καταστατικό μιας Ε.Π.Ε. Αυτό συμβαίνει όταν η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση, αν το καταστατικό της δεν περιέχει τα ελάχιστα στοιχεία που απαιτεί ο νόμος. Οι πράξεις που έχουν γίνει μέχρι την κήρυξη της ακυρότητας παραμένουν ισχυρές. Οι υπεύθυνοι της ακυρότητας εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και στο ολόκληρο απέναντι στους υπόλοιπους εταίρους, που δεν έχουν καμία σχέση, αλλά και απέναντι στους τρίτους, για κάθε ζημία που προκύπτει από την ακυρότητα (άρθρο 7, παρ.1 & 3).

Η αγωγή ασκείται από κάθε ενδιαφερόμενο (εταίρο, διαχειριστή, δανειστή, κ.α) και απευθύνεται κατά της εταιρείας. Με την απόφαση της ακυρότητας, η εταιρεία τίθεται σε εκκαθάριση και διορίζονται εκκαθαριστές.

Στην περίπτωση που παραβιάζονται διατάξεις που αναφέρονται στην επωνυμία, την έδρα, το σκοπό και τη διάρκεια της εταιρείας, η ακυρότητα μπορεί να διορθωθεί εκ των υστέρων, εφόσον συμφωνήσουν όλοι οι εταίροι, συμπληρωθεί το καταστατικό με συμβολαιογραφικό έγγραφο και δημοσιευθεί η συμπλήρωση.

➔ 6. ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται περιοριστικά στο άρθρο του νόμου 3190/1955.

- Εάν η εταιρεία συστήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 4, παρ.1 του Ν.3190/1955, δηλαδή, εάν το κεφάλαιο είναι κατώτερο των 18.000€ ή δεν τηρήθηκε η αναλογία των

μετρητών ή δεν έχει ολόκληρο καταβληθεί κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης .

- Εάν η εταιρική σύμβαση δεν έχει καταρτισθεί ενώπιον συμβολαιογράφου,
- Εάν η εταιρική επωνυμία δεν είναι σύννομη , ιδίως εάν δεν περιλαμβάνονται σε αυτή ολογράφως οι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης»,
- Εάν δεν περιλαμβάνεται στην εταιρική σύμβαση ο σκοπός της εταιρείας,
- Εάν δεν περιλαμβάνονται, στην εταιρική σύμβαση, πλήρη τα στοιχεία που απαιτεί ο νόμος για το κεφάλαιο, τη μερίδα συμμετοχής και τα τυχόν περισσότερα εταιρικά μερίδια κάθε εταίρου, καθώς και βεβαίωση των ιδρυτών της εταιρείας περί καταβολής του κεφαλαίου αυτής,
- Εάν δεν περιλαμβάνεται στην εταιρική σύμβαση το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, η αποτίμηση αυτών, το όνομα του εισφέροντος εταίρου, καθώς και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος,
- Εάν ο σκοπός της εταιρείας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη,
- Εάν όλοι οι ιδρυτές, όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία..

➤ 7. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

7.1. Η δημοσιότητα της Ε.Π.Ε. περιλαμβάνει δύο χωριστές ενέργειες:

α) Στο Πρωτοδικείο. Το άρθρο του Ν.3190/1955, προβλέπει τη σύσταση Μητρώου Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης στα πρωτοδικεία. Η κατάθεση του καταστατικού στο γραμματέα του πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας γίνεται είτε από το διαχειριστή της εταιρείας είτε από άλλο εταίρο, μέσα σ' ένα μήνα από την υπογραφή της εταιρικής σύμβασης.

Πριν από την κατάθεση στον γραμματέα, είναι απαραίτητη η θεώρηση του αντιγράφου από την οικονομική εφορία της έδρας της εταιρείας από το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Πρόνοιας δικηγόρων, για να ελεγχθεί αν έγινε κατά τη σύνταξη του συμβολαίου, η χαρτοσήμανση του εταιρικού, ο υπολογισμός και η είσπραξη των δικαιωμάτων των Ταμείων.

Ο γραμματέας συντάσσει έκθεση καταθέσεως του συμβολαίου την οποία καταχωρεί στο μητρώο των Ε.Π.Ε. που τηρείται στο πρωτοδικείο.

β) Στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και με δαπάνες της ενδιαφερόμενης εταιρείας η περίληψη του καταστατικού, δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει εκτός τα βασικά στοιχεία της εταιρικής συμβάσεως (ιδρυτές, κεφάλαιο, έδρα, σκοπό κ.λ.π), που ορίζει ο Ν.3190/55 (άρθ.8,παρ.2), τον αριθμό του συμβολαίου και το όνομα του συμβολαιογράφου που το συνέταξε. Ακόμη τον αριθμό που η έκθεση καταθέσεως καταχωρήθηκε στο μητρώο των Ε.Π.Ε. του πρωτοδικείου. Η ανακοίνωση συνοδεύεται από παράβολο Δ.Ο.Υ., ύψους 117€, και γραμμάτιο εισπράξεως δικαιωμάτων υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. από το Εθνικό Τυπογραφείο.

Η εταιρεία αποκτάει τη νομική της προσωπικότητα μετά την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Ο νόμος δεν βάζει προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να γίνει η δημοσίευση.

Κανένας από τους εταίρους δεν μπορεί να φύγει πριν να συντελεστούν όλες οι διατυπώσεις δημοσιότητας. Επομένως, η πτώχευση ή η απαγόρευση εταίρου δεν αποτελούν εμπόδιο για τη διενέργεια των διατυπώσεων αυτών (άρθ.8, παρ.5).

Οι εταίροι που σύναψαν δικαιπραξίες στο όνομα της εταιρείας, πριν από τη δημοσίευση στο τεύχος της εφημερίδας της κυβερνήσεως, ευθύνονται προσωπικά, απεριόριστα και στο ολόκληρο, εκτός αν η εταιρεία μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευσή της αναλάβει τις δημιουργηθείσες υποχρεώσεις.

7.2. Υπόδειγμα ανακοινώσεως συστάσεως Ε.Π.Ε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία
«ΑΦΟΙ ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΙ Ε.Π.Ε.»

ΟΝΟΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΩΝ :

1. Κωτσόβολος Αλέξανδρος του ..... και της ....., έμπορος, κάτοικος Πατρών, οδός .....,αριθ.ταυτ. .... .
2. Κωτσόβολος Ιάσωνας του ..... και της .....,έμπορος κάτοικος Πατρών, οδός .....,αριθ.ταυτ..... .
3. Κωτσόβολου Δέσποινα του ..... και της .....,σύζυγος Ιάσωνα, κάτοικος Πατρών, οδός .....,αριθ.ταυτ ..... .

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΕΠΩΝΥΜΙΑ :« ΑΦΟΙ ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΙ Ε.Π.Ε »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ : πενήντα χιλιάδες (50.000€).

ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ : Δήμος Πατρών.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ: Α) Κωτσόβολος Διονύσης και Β) Κωτσόβολος Ιάσωνας , ενεργούντες είτε από κοινού είτε ο καθένας μόνος του.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ : Από τη δημοσιεύσεως της παρούσας μέχρι της 31 Δεκεμβρίου του 2.020 έτους.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ :..... του συμβολαιογράφου Πατρών ..... .

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ της άνω εταιρείας στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών : Γενικός ..... και ειδικός.....της..... .

7.3. Προσωπικότητα της Ε.Π.Ε.

Μετά τις ανωτέρω δημοσιεύσεις, στο πρωτοδικείο και την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα.

Πριν από τη δημοσίευση, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της ανακοίνωσης περί συστάσεως της Ε.Π.Ε., κατά το νόμο 3190/55 (αρθ.8, παρ.2), οι συμβληθέντες επ'ονόματι της εταιρείας ευθύνονται απεριορίστως και σε ολόκληρο. Δηλαδή, από την ημερομηνία συντάξεως του συμβολαίου της Ε.Π.Ε. και μέχρι να συντελεσθούν οι δημοσιεύσεις, αυτή λειτουργεί σαν ομόρρυθμη εταιρεία. Ευθύνεται, όμως, μόνη της η εταιρεία για τις πράξεις που έγιναν ρητώς επ'ονόματι αυτής πριν από το χρόνο δημοσιεύσεως, εάν εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση ανελήφθησαν απ'αυτήν οι εν λόγω υποχρεώσεις (αρθ.9, Ν.3190/55).

Παύει η προσωπικότητα της Ε.Π.Ε. από τη στιγμή που τελειώνει το στάδιο της εκκαθάρισης .

❖ 8. ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ – ΕΙΣΦΟΡΕΣ

8.1. Εταιρικό κεφάλαιο

Όσον αφορά τώρα τις εισφορές των εταίρων αυτές πρέπει να καταβληθούν από τους ιδρυτές κατά τη σύναψη της εταιρικής σύμβασης. Στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης δεν επιτρέπεται μερική καταβολή του κεφαλαίου.

Απ' την άλλη το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. έχει την ίδια έννοια και σημασία που έχει το μετοχικό της ανώνυμης εταιρείας.

Το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε., που πρέπει να έχει εξ'ολοκλήρου καταβληθεί κατά τη σύσταση της εταιρείας, σύμφωνα με το Ν.2579/98, ορίζεται σε 18.000€ . Στο καταστατικό πρέπει να περιέχεται βεβαίωση των ιδρυτών ότι καταβλήθηκε το κεφάλαιο. Στην αντίθετη περίπτωση η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα αλλαγής της ακυρότητας με μεταγενέστερη συμβολαιογραφική πράξη.

Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. σχηματίζεται αποκλειστικά από εισφορές των εταίρων και δεν είναι δυνατή η κάλυψή του με δημόσια εγγραφή. Οι εισφορές μπορεί να είναι είτε σε χρήμα, είτε σε είδος. Οι εισφορές σε είδος δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ποσό των 9.000€, όταν το συνολικό κεφάλαιο είναι ίσο με το ελάχιστο των 18.000€, επειδή ο νόμος ορίζει (άρθ.4, Ν.3190/55) ότι το μισό από το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο θα πρέπει να είναι οπωσδήποτε σε μετρητά.

Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε Ε.Π.Ε. πρέπει να καταβληθούν σε μετρητά τουλάχιστον 9.000€ (μισό ελάχιστου υποχρεωτικού κεφαλαίου, 18.000€). Συνεπώς, στο παράδειγμά μας, όπου το κεφάλαιο είναι 50.000€, πρέπει το ποσό των 9.000€ να έχουν καταβληθεί οπωσδήποτε σε μετρητά, ενώ το υπόλοιπο των 41.000€ μπορεί να προέρχεται από εισφορές των εταίρων σε είδος.

Η αποτίμηση της αξίας των εισφορών σε είδος γίνεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20 και πρέπει να γίνει πριν από την υπογραφή του καταστατικού.

Ο νόμος, για την προστασία του συναλλακτικού κοινού απαιτεί να αναφέρεται σε κάθε έντυπο της εταιρείας, σε κάθε διαφήμιση ή οποιαδήποτε έγγραφη δημοσίευση, το εταιρικό κεφάλαιο (άρθ.4, παρ.5, Ν.3190). Οι παραβάτες τιμωρούνται ποινικά (άρθ.60, παρ.13, Ν.3190/55). Στην πράξη όμως ο νόμος αυτός πάντοτε σχεδόν παραβιάζεται.

8.1.1. Αύξηση & μείωση του εταιρικού κεφαλαίου

Το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. κατά τη διάρκεια της ζωής της εταιρείας μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί. Η τροποποίηση αυτή μπορεί να γίνει μόνο με τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας. Για την τροποποίηση αυτή ο νόμος απαιτεί απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, η οποία να έχει ληφθεί με πλειοψηφία των $\frac{3}{4}$ του όλου αριθμού των εταίρων που πρέπει να εκπροσωπούν τα $\frac{3}{4}$ του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Με την **αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου** δημιουργούνται νέα εταιρικά μερίδια, που μπορούν να αποκτήσουν οι εταίροι ή και τρίτοι.

Οι παλαιοί εταίροι, εκτός αν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο παραστατικό, έχουν δικαίωμα **προτιμήσεως** κατά την **απόκτηση** των νέων εταιρικών μεριδίων ανάλογα με τη μερίδα συμμετοχής τους.

Οι εταίροι ή οι τρίτοι που επιθυμούν να αναλάβουν εταιρικά μερίδια πρέπει να κάνουν έγγραφη δήλωση στην εταιρεία μέσα σε είκοσι μέρες από την απόφαση της συνέλευσης για την αύξηση του κεφαλαίου. Μετά την πάροδο αυτού του εικοσαημέρου και μέσα στις επόμενες 10 μέρες πρέπει να υπογραφεί **συμβολαιογραφικό έγγραφο** μεταξύ των διαχειριστών της Ε.Π.Ε. ως εκπροσώπων της εταιρείας, και αυτών που αναλαμβάνουν τα μερίδια. Η καταβολή της αξίας των εταιρικών μεριδίων πρέπει να γίνει κατά τη σύναψη του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Εξόφληση με συμψηφισμό αποκλείεται. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο πρέπει να δημοσιευθεί.

Μείωση του κεφαλαίου δεν μπορεί να γίνει κάτω από το ποσό των 18000€. Η απόφαση της συνέλευσης των εταίρων για τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να περιέχει : α) το σκοπό της μείωσης, β) το ποσό της μείωσης, γ) τον τρόπο που η μείωση θα πραγματοποιηθεί.

Περίληψη της απόφασης αυτής πρέπει να δημοσιευθεί μια φορά στο «Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Ε.Π.Ε». και δύο φορές σε μία ημερήσια εφημερίδα της έδρας της εταιρείας.

Ο νόμος ορίζει (άρθ.42, Ν.3190/55) ότι η μείωση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο όταν κανένας από τους δανειστές της εταιρείας δεν διατύπωσε αντιρρήσεις εγγράφως, μέσα σε δύο μήνες από τη δημοσίευση στο τεύχος ανωνύμων εταιρειών και Ε.Π.Ε.

Το μονομελές πρωτοδικείο όμως μετά από σχετική αίτηση της εταιρείας μπορεί να επιστρέψει τη μείωση του κεφαλαίου, αν κρίνει ότι το κεφάλαιο της εταιρείας επαρκεί για την ικανοποίηση των αντιλεγόντων δανειστών. Ως μείωση θεωρείται και η καταβολή της αξίας της μερίδας συμμετοχής σε περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου.

8.2. Μερίδα συμμετοχής & εταιρικά μερίδια

Στη συνέχεια το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. διαιρείται σε τμήματα ίσης αξίας, τα εταιρικά μερίδια. Το εταιρικό μερίδιο δεν ενσωματώνεται σε έγγραφο, ενώ δεν υπάρχει μερίδιο τίτλος, όπως στην ανώνυμη εταιρεία υπάρχει μετοχή-τίτλος.

Το εταιρικό μερίδιο δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερο από 30€. Μπορεί να είναι ανώτερο, αλλά πάντοτε πρέπει να αποτελείται από ποσό ακέραιο πολλαπλάσιο των 30 €, δηλαδή, 60€, 90€, 120€ κ.λ.π.

Για τη συμμετοχή σε Ε.Π.Ε. απαιτείται η καταβολή της αξίας ενός τουλάχιστον εταιρικού μεριδίου, ως ελάχιστο ποσό εισφοράς.

Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου με ένα ή περισσότερα μερίδια, τα οποία αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του κεφαλαίου (εταιρική μερίδα). Δηλαδή, είτε έχει ένα εταιρικό μερίδιο είτε έχει περισσότερα, έχει πάντα μόνο μία εταιρική μερίδα συμμετοχής.

Η μερίδα συμμετοχής είναι το τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου που εκπροσωπείται από τον συγκεκριμένο εταίρο και εκφράζει συγχρόνως και την εταιρική του ιδιότητα, δηλαδή το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του.

Ο νόμος επιτρέπει στην εταιρεία να εκδώσει έγγραφο που θα αποδεικνύει την εταιρική ιδιότητα του εταίρου. Στην έγγραφη αυτή απόδειξη θα αναφέρεται μόνο η μερίδα συμμετοχής του εταίρου, όχι και τα εταιρικά του μερίδια, και θα αναγράφονται με κεφαλαία γράμματα οι λέξεις « Απόδειξη μη φέρουσα τον χαρακτήρα αξιόγραφου ».

Το εταιρικό μερίδιο και η μερίδα συμμετοχής μεταβιβάζονται ελεύθερα, εκτός αν στο καταστατικό περιλαμβάνεται συμφωνία των εταίρων που απαγορεύει τη μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου ή την επιτρέπει σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις. Η μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου παρά την απαγορευτική ρήτρα είναι άκυρη. Την ακυρότητα της μεταβίβασης μπορεί να επικαλεστεί μόνο η εταιρεία (σχετική ακυρότητα).

Κατ' εξαίρεση, το καταστατικό δεν μπορεί να απαγορεύει τη μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου αιτία θανάτου. Ο νόμος, για να μην μπουν στην εταιρεία πρόσωπα ανεπιθύμητα στην πλειοψηφία των εταίρων, στην περίπτωση μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου λόγω θανάτου, επιτρέπει να οριστεί στο καταστατικό ότι το εταιρικό μερίδιο θα εξαγοράζεται από πρόσωπα που θα υποδείξει η εταιρεία και στην τιμή που θα προσδιορίσει το δικαστήριο.

Το εταιρικό μερίδιο μεταβιβάζεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο που περιλαμβάνει τα ονόματα των συμβαλλομένων, το επάγγελμά τους, την κατοικία τους, την ιθαγένεια του αποκτώντας, την επωνυμία, την έδρα, το κεφάλαιο της εταιρείας τα μεταβιβαζόμενα εταιρικά μερίδια. Η αιτία της μεταβίβασης (π.χ. πώληση, δωρεά, ανταλλαγή) δεν είναι απαραίτητο στοιχείο.

Αντίγραφο του συμβολαίου μεταβίβασης πρέπει να καταχωρηθεί στο βιβλίο των εταίρων της Ε.Π.Ε., να κατατεθεί στο πρωτοδικείο και περίληψη να δημοσιευτεί στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

Σε καμία περίπτωση η εταιρεία δεν μπορεί να αποκτήσει δικά της εταιρικά μερίδια (άρθ.28, παρ.4).

8.2.1. Αρχές που ισχύουν στα εταιρικά μερίδια

Στα εταιρικά μερίδια, όπως και στις μετοχές, ισχύουν οι αρχές της ισότητας και του αδιαιρέτου.

Η αρχή του αδιαιρέτου του εταιρικού μεριδίου εισάγεται με το άρθ.27, παρ.3, Ν.3190. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, αν ένα μερίδιο περιέλθει σε περισσότερα πρόσωπα, το μερίδιο δεν διαιρείται, αλλά οι νέοι κύριοι αποκτούν όλοι μαζί. Οι νέοι κύριοι, με έγγραφη δήλωσή τους, πρέπει να υποδείξουν στην εταιρεία ένα κοινό εκπρόσωπό τους, που θα ασκεί τα δικαιώματα και θα εκπληρώνει τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το εταιρικό μερίδιο. Αν δεν συμφωνήσουν στον κοινό εκπρόσωπο, κάθε κοινωνός δικαιούται να ζητήσει από το δικαστήριο το διορισμό διαχειριστή.

Η αρχή της ισότητας στα εταιρικά μερίδια δεν είναι αναγκαστικού δικαίου. Το καταστατικό μπορεί να χορηγεί σε ορισμένα εταιρικά μερίδια περισσότερα δικαιώματα και προνόμια ή να επιβάλλει περισσότερες υποχρεώσεις.

Η αρχή του αδιαιρέτου δεν ισχύει στη μερίδα συμμετοχής, αφού τα διάφορα εταιρικά μερίδια που την αποτελούν μπορούν να μεταβιβαστούν σε διάφορα πρόσωπα.

8.2.2. Επικαρπία– ενεχυρίαση – κατάσχεση εταιρικού μεριδίου

Απ' την άλλη μπορεί να συσταθεί επικαρπία και ενεχυρίαση σε ένα ή περισσότερα εταιρικά μερίδια καθώς και σε ολόκληρη τη μερίδα συμμετοχής, εφόσον το καταστατικό επιτρέπει τη μεταβίβασή τους.

Οι ατομικοί δανειστές των εταίρων μπορούν να κατάσχουν τα εταιρικά μερίδια, κατά τη διαδικασία των άρθρων 1022 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ακόμη και στην περίπτωση που το καταστατικό απαγορεύει τη μεταβίβασή τους.

Οι εταίροι, πάντως, μπορούν να υπερθεματίσουν και έχουν δικαίωμα προτιμήσεως απέναντι στους τρίτους που προσφέρουν ίσο τίμημα (άρθ.30, παρ.4).

8.3. Εισφορές σε είδος

Αντικείμενο εισφοράς εκ μέρους των εταίρων, εκτός από τα χρήματα, μπορεί να είναι και είδος εφόσον αποτελεί περιουσιακό αγαθό δεκτικό εμφανίσεως στον ισολογισμό.

Η εισφορά του κάθε εταίρου μπορεί να περιλαμβάνει μόνο χρήματα ή χρήματα και είδη. Δεν επιτρέπεται η εισφορά να είναι μόνο σε είδος γιατί κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του Ν.3190/55, το μισό τουλάχιστον πρέπει να είναι καταβλημένο σε μετρητά.

Οι εισφορές σε είδος μπορεί να περιλαμβάνουν, ακίνητα, πλοία, μηχανήματα, εμπορεύματα, πρώτες ύλες, εμπράγματα δικαιώματα (π.χ. δικαίωμα χρήσεως ακινήτου) ή ενοχικά δικαιώματα (π.χ. απαιτήσεις). Επίσης, μετοχές, ομόλογα, γραμμάτια εισπρακτέα κ.λ.π.

Η προσωπική εταιρεία των μελών της Ε.Π.Ε. δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς, όπως στις προσωπικές εταιρείες, λόγω του κεφαλαιουχικού χαρακτήρα της εταιρείας της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.

Η διαδικασία αποτιμήσεως των εισφορών σε είδος, τόσο κατά τη σύσταση της Ε.Π.Ε., όσο και κατά την αύξηση του κεφαλαίου αυτής, είναι όμοια με την ακολουθούμενη στις ανώνυμες εταιρείες. Δηλαδή, η εκτίμηση γίνεται από την επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 9 του Κ.Ν.2190/20.

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αίτηση, στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., με την οποία ζητούν τη σύσταση της εκτιμητικής επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν.2190/20. Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του νομάρχη και περιλαμβάνει δύο δημόσιους υπαλλήλους και ένα του οικείου επιμελητηρίου. Η έκθεση της επιτροπής υποβάλλεται στο νομάρχη και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο που υπέβαλε την αίτηση. Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πριν από τη σύνταξη του συμβολαίου της συστάσεως της εταιρείας και επισυνάπτεται στο συμβόλαιο. Η διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη, γιατί η έκθεση της επιτροπής θα περιλαμβάνεται μεν στο συμβόλαιο συστάσεως της Ε.Π.Ε. αλλά στην Εφημερίδα Κυβερνήσεως δημοσιεύεται μόνο περίληψη της ιδρυτικής πράξεως.

→ 9. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

Σύμφωνα με το νόμο, τα όργανα διοικήσεως της Ε.Π.Ε. είναι η συνέλευση των εταίρων και οι διαχειριστές της εταιρείας.

9.1. Η συνέλευση των εταίρων

Α. Αρμοδιότητες. Σύγκληση της συνέλευσης. Η συνέλευση των εταίρων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και αποφασίζει για κάθε θέμα που έχει σχέση με τη ζωή και τη δράση της εταιρείας (άρθ.14, παρ.1). Οι αποφάσεις της δεσμεύουν και τους εταίρους που διαφωνούν ή απουσιάζουν.

Σύμφωνα με το νόμο η συνέλευση των εταίρων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την τροποποίηση του καταστατικού, το διορισμό και την ανάκληση των διαχειριστών καθώς και την απαλλαγή τους από την ευθύνη, την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών, την παράταση της διάρκειας της εταιρείας καθώς και την συγχώνευση ή τη διάλυσή της, το διορισμό ή την ανάκληση εκκαθαριστών, την έγερση αγωγής κατά των οργάνων της εταιρείας ή εταίρων για αξιώσεις που έχει η εταιρεία εναντίον τους και απορρέουν από πράξεις ή παραλείψεις κατά τη σύστασή της ή κατά τη λειτουργία της, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπει το καταστατικό.

Η τακτική συνέλευση των εταίρων συγκαλείται, καταρχήν, από τους διαχειριστές της εταιρείας. Η πρόσκληση είναι γραπτή και δίνεται ατομικά σε κάθε εταίρο οκτώ ημέρες πριν από την ημερομηνία της συνεδρίασης. Στη συνέλευση πρέπει να προσκληθούν όλοι οι εταίροι, αλλιώς δεν είναι νόμιμη και πρέπει να επαναληφθεί.

Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως, η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνεδρίασης. Δεν απαιτείται δημοσίευσή της σε εφημερίδα.

Οι διαχειριστές έχουν υποχρέωση να συγκαλέσουν τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσεως. Αν περάσει η προθεσμία αυτή και οι διαχειριστές δεν συγκαλέσουν τη συνέλευση, τότε κάθε εταίρος μπορεί να τη συγκαλέσει μετά από σχετική απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας.

Ο νόμος (άρθ.10, παρ.4) αναγνωρίζει τη λεγόμενη αυτόκλητη ή καθολική συνέλευση. Αυτόκλητη συνέλευση υπάρχει στην περίπτωση που όλοι οι εταίροι συμφωνούν να συνέλθουν σε συνέλευση, χωρίς να τηρηθούν οι απαραίτητες για τη σύγκληση διατυπώσεις, ή όταν όλοι οι

εταίροι είναι παρόντες και δέχονται να συνέλθουν σε συνέλευση και να αποφασίσουν για θέματα της εταιρείας.

Εταίρος ή εταίροι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου, μπορούν να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης συνέλευσης προσδιορίζοντας και τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως. Αν οι διαχειριστές δεν συγκαλέσουν τη συνέλευση μέσα στις επόμενες είκοσι ημέρες, τότε η συνέλευση συγκαλείται με πρωτοβουλία και ενέργειες των εταίρων που ζήτησαν τη σύγκληση, μετά από σχετική απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας. (άρθρο 11).

Η έκτακτη συνέλευση των εταίρων, μπορεί να αποφασίζει για κάθε θέμα, ακόμη και για την τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας, εφόσον αυτό ήταν γραμμένο στην αίτηση με την οποία ο εταίρος είχε ζητήσει τη σύγκληση της συνέλευσης από τον διαχειριστή.

Η διάταξη του άρθρου 11, που ρυθμίζει τη σύγκληση της έκτακτης συνέλευσης από τη μειοψηφία, είναι δημοσίας τάξεως, αποβλέπει στην προστασία της μειοψηφίας και δε μπορεί να καταργηθεί με ρήτρα στο καταστατικό.

Β. Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων. Στη συνέλευση της Ε.Π.Ε. δεν υπάρχει απαρτία, ο νόμος προβλέπει μόνο πλειοψηφία. Για το σχηματισμό πλειοψηφίας απαιτείται συνδυασμός προσωπικού και κεφαλαιουχικού στοιχείου. Απαιτείται δηλαδή, **πλειοψηφία εταίρων** (μερίδων συμμετοχής-αριθμητική πλειοψηφία) και **πλειοψηφία κεφαλαίου** (εταιρικών μεριδίων-ποσοτική πλειοψηφία). Οι αποφάσεις της τακτικής και έκτακτης συνέλευσης λαμβάνονται με πλειοψηφία η οποία είναι το μισό συν ένα του συνολικού αριθμού των εταίρων (όχι μόνο αυτών που παρευρίσκονται στη συνέλευση) που θα πρέπει να εκπροσωπούν το μισό συν ένα του όλου εταιρικού κεφαλαίου (όχι μόνο αυτό που εκπροσωπείται στη συνέλευση).

Κάθε εταίρος συμμετέχει στο σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου με περισσότερα μερίδια. Έχει τόσους ψήφους όσα εταιρικά μερίδια διαθέτει στο κεφάλαιό της εταιρείας. Τα μερίδια εκάστου εταίρου αναγράφονται βεβαίως, στο καταστατικό, αρχικό ή τροποποιημένο, αλλά και στη μερίδα του στο βιβλίο εταίρων. Το δικαίωμα της ψήφου δεν μπορεί να ασκηθεί από τον εταίρο, όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση αναφερόμενη στην απαλλαγή του από την ευθύνη ή την έγερση αγωγής κατ' αυτού για πράξεις ή παραλήψεις του.

Στα θέματα της καταστατικής συνέλευσης, που έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας, όπως π.χ. πρόωρη λύση της εταιρείας, μείωση του κεφαλαίου, συμπληρωματικές εισφορές, απαιτείται εξαιρετική πλειοψηφία, που είναι τουλάχιστον τα τρία τέταρτα του συνολικού αριθμού των εταίρων που θα πρέπει να εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου (άρθ.35, παρ.1) .

Εξαίρεση, για ορισμένα θέματα, είναι π.χ. η μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, η αύξηση των υποχρεώσεων των εταίρων ή μείωση των δικαιωμάτων τους, η απαγόρευση ή παροχή άδειας στο διαχειριστή για να εκτελεί πράξεις ανταγωνισμού, στην οποία απαιτείται ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων.

Κάθε εταίρος και οι διαχειριστές της εταιρείας έχουν δικαίωμα να προσβάλλουν στο πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας τις αποφάσεις της συνέλευσης που πάρθηκαν παραβιάζοντας διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού. Οι αποφάσεις αυτές είναι ακυρώσιμες μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα της λήψεώς τους. Όταν το περιεχόμενο της απόφασης έρχεται σε σύγκρουση με τις διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, όπως π.χ. μείωση του κεφαλαίου κάτω από 9.000€ , η απόφαση είναι άκυρη σύμφωνα με τα άρθρα 174 και 180 του Αστικού Κώδικα .

9.1.1. Δικαιώματα & υποχρεώσεις των εταίρων

1. Δικαιώματα των εταίρων της Ε.Π.Ε :

α) Δικαίωμα να συμμετέχουν στα κέρδη της εταιρείας ανάλογα με την μερίδα συμμετοχής τους. Ο νόμος στην Ε.Π.Ε. (άρθ.35, παρ.1) ορίζει ότι, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία στο καταστατικό, όλα τα κέρδη που εμφανίζονται στον ισολογισμό, μετά φυσικά από την αφαίρεση του απαιτούμενου ποσού για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, πρέπει να διανεμηθούν στους εταίρους .

Κάθε χρόνο, ένα εικοστό τουλάχιστον από τα καθαρά κέρδη χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού.

Η αφαίρεση δεν είναι υποχρεωτική όταν το απόθεμα είναι το ένα τρίτο του κεφαλαίου (άρθρο 24). Τα υπόλοιπα κέρδη μοιράζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.

Η διάθεση των κερδών καθορίζεται από τη συνέλευση των εταίρων που εγκρίνει τον ισολογισμό. Η συνέλευση μπορεί νόμιμα να αποφασίσει να μη διανεμηθούν όλα τα κέρδη, αλλά να χρησιμοποιηθούν για το σχηματισμό π.χ. έκτακτου αποθεματικού.

β) Δικαίωμα να συμμετέχουν στο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας, ανάλογα με τη μερίδα συμμετοχής του κάθε εταίρου.

γ) Δικαίωμα να παρευρίσκονται και να ψηφίζουν στη συνέλευση των εταίρων (άρθ.12, παρ.1).

δ) Δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαχείριση των εταιρικών μεριδίων και στην εκπροσώπηση της εταιρείας, εφόσον το καταστατικό και η συνέλευση των εταίρων δεν έχει κάνει διαφορετική ρύθμιση.

ε) Δικαίωμα προτιμήσεως στην περίπτωση που εκδίδονται εταιρικά μερίδια.

στ) Δικαίωμα να προσβάλλουν αποφάσεις της συνελεύσεως αν έχουν ληφθεί παραβιάζοντας το νόμο ή το καταστατικό.

ζ) Δικαίωμα να εγείρουν εταιρική αγωγή κατά των εταίρων που ενήργησαν παραβιάζοντας το νόμο ή το καταστατικό.

η) Δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των εταιρικών υποχρεώσεων, δικαίωμα ελέγχου (άρθ.34, Ν.3190/55 και 755 Α.Κ).

θ) Δικαίωμα εξόδου από την εταιρεία. Ο νόμος παρέχει στους εταίρους της Ε.Π.Ε. δικαίωμα να αποχωρήσουν από την εταιρεία σε τρεις περιπτώσεις : α) Όταν συντρέχουν οι λόγοι που ορίζει το καταστατικό, με την προϋπόθεση ότι το καταστατικό λαμβάνει διατάξεις που επιτρέπουν στους εταίρους να αποχωρήσουν από την εταιρεία (άρθρο 33). β) Όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος, με τη σύμφωνη γνώμη του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας. Σπουδαίος λόγος υπάρχει, όταν η συνέχιση της εταιρείας είναι δυσβάστακτη για τον εξερχόμενο εταίρο είτε για λόγους υποκειμενικούς (π.χ. δικαιολογημένη αδυναμία να εκπληρώσει παρεπόμενες παροχές) είτε για λόγους αντικειμενικούς (π.χ.μη αποδοτικότητα της επιχείρησης). γ) Όταν ο εταίρος διαφώνησε με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων που αφορούσε τη μεταβολή του αντικειμένου της εταιρικής επιχείρησης. Οι εταίροι που διαφωνούν πρέπει να δηλώσουν εγγράφως προς την εταιρεία ότι επιθυμούν να αποχωρήσουν μέσα σε τρεις μήνες από τη λήψη της σχετικής απόφασης της συνέλευσης.

2. Υποχρεώσεις των εταίρων της Ε.Π.Ε. :

α) Να καταβάλουν την εισφορά τους.

β) Να καταβάλουν συμπληρωματικές εισφορές, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος (άρθ.36, Ν.3190), δηλαδή, να υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό. Οι συμπληρωματικές εισφορές καταβάλλονται μόνο για την κάλυψη ζημιών.

γ) Να καταβάλουν παρεπόμενες παροχές που δεν αποτελούνται από εισφορές σε χρήμα ή σε είδος.

δ) Να μη μεταβιβάσουν τα εταιρικά τους μερίδια ή να τα μεταβιβάσουν με όρους.

ε) Ο νόμος (άρθ.33, παρ.3) προβλέπει αποκλεισμό εταίρου από την εταιρεία, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο, μετά από αίτηση διαχειριστή ή εταίρου και σχετική απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, αποφασίζει τον αποκλεισμό του εταίρου.

Ως σπουδαίος λόγος θεωρείται “ κάθε παράβαση των εταιρικών υποχρεώσεων, αλλά και η ανυπαίτιος αδυναμία εκπληρώσεώς τους. Επίσης, κάθε συμπεριφορά του εταίρου που δικαιολογεί και επιβάλλει την απομάκρυνσή του από την εταιρεία, ώστε να συνεχίσει η εταιρεία την λειτουργία της και την πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού ”.

Με την έξοδό του ο εταίρος έχει δικαίωμα να ζητήσει την καταβολή της αξίας της μερίδας του, η οποία θα έχει σαν αποτέλεσμα και ανάλογη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου (άρθ.41& 43 παρ.2).

9.1.2. Ευθύνη των εταίρων

Για τα εταιρικά χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της και όχι οι εταίροι.

Ο νόμος όμως προβλέπει τις παρακάτω περιπτώσεις που απέναντι στους εταιρικούς δανειστές μαζί με την εταιρεία ευθύνονται και οι εταίροι. α) Στην περίπτωση της μονοπρόσωπης εταιρείας, ο εταίρος στα χέρια του οποίου συγκεντρώθηκαν όλα τα εταιρικά μερίδια, ευθύνεται έναντι των εταιρικών δανειστών, απεριόριστα, δηλαδή με ολόκληρη την περιουσία του αν η εταιρεία καταστεί αφερέγγυα (άρθ.44, παρ.2). β) Στην περίπτωση που η εταιρική περιουσία δεν επαρκεί για να ικανοποιήσει τους εταιρικούς δανειστές και εφόσον οι εταίροι έχουν δώσει δάνεια προς την εταιρεία, οι δανειστές μπορούν να επιληφθούν των ποσών αυτών,

επεκτεινόμενου με τον τρόπο αυτό του επιχειρηματικού κινδύνου και πέρα από το ποσό της εισφοράς (άρθ.32, παρ.2).

Έναντι της εταιρείας οι εταίροι ευθύνονται για την μη εκπλήρωση ή για την πλημμελή εκπλήρωση των εταιρικών τους υποχρεώσεων.

9.1.3. Αύξηση & μείωση του αριθμού των εταίρων

1. Αύξηση του αριθμού των εταίρων. Ο αριθμός των εταίρων της Ε.Π.Ε. μπορεί να αυξηθεί στις παρακάτω δύο περιπτώσεις : α) Όταν μετά από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου, τρίτοι που δεν είναι μέτοχοι αποκτήσουν τα νέα εταιρικά μερίδια και β) Όταν εταίρος που έχει πολλά εταιρικά μερίδια μεταβιβάσει ένα ή περισσότερα σε ένα ή περισσότερους τρίτους, που δεν είναι εταίροι. Το ίδιο συμβαίνει στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, όταν υπάρχουν πολλοί κληρονόμοι.

2. Μείωση του αριθμού των εταίρων. Ο αριθμός των εταίρων μπορεί να μειωθεί είτε μετά από την έξοδο ενός εταίρου, είτε μετά από τον αποκλεισμό του. Επίσης, ο αριθμός μειώνεται και στην περίπτωση που εταίρος εξαγοράσει όλα τα εταιρικά μερίδια άλλου εταίρου (άρθ.29, παρ.2 & άρθ.30, παρ.3 του Ν.3190/55). Ο νόμος προβλέπει ειδική περίπτωση αποκλεισμού, όταν ο εταίρος δεν καταβάλλει τη συμπληρωματική εισφορά (άρθ.37, παρ.1) .

9.2. Διαχείριση & Εκπροσώπηση

Α. Διαχειριστές – Διορισμός - Εξουσία. Η διαχείριση της Ε.Π.Ε. διακρίνεται σε νόμιμη και σε συμβατική διαχείριση.

Νόμιμοι διαχειριστές είναι όλοι οι εταίροι. Ο νόμος ορίζει ότι, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, η διαχείριση ανήκει σε όλους τους εταίρους που δρουν συλλογικά (άρθρο 16). Ο Ν.3190/55 ακολουθεί στο θέμα της

διαχείρισης τις αντίστοιχες διατάξεις των προσωπικών εταιρειών (άρθρο 478 Α.Κ). Το καταστατικό όπως και η συνέλευση των εταίρων μπορούν να αναθέσουν τη διαχείριση ή εκπροσώπηση της εταιρείας σ' ένα ή περισσότερα πρόσωπα, που μπορεί να είναι είτε εταίροι είτε τρίτοι και οι οποίοι μπορούν να δρουν είτε ατομικά είτε συλλογικά (άρθρο 17). Οι διαχειριστές αυτοί ονομάζονται συμβατικοί διαχειριστές. Οι διαχειριστές εκπροσωπούν την εταιρεία και ενεργούν “για όνομα αυτής” κάθε πράξη διαχείρισης και διάθεσης που ανάγεται στο σκοπό της εταιρικής επιχείρησης (άρθρο 18).

Δεν έχουν εξουσία σε θέματα για τα οποία αρμόδια να αποφασίζει είναι μόνο η συνέλευση των εταίρων.

Η εξουσία των διαχειριστών, διαχειριστική και εκπροσωπευτική, μπορεί να περιοριστεί με διάταξη στο καταστατικό ή με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.

Οι διαχειριστές στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσεως είναι υποχρεωμένοι να προβούν σε λεπτομερή απογραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας και να συντάξουν τον ισολογισμό, που πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερή ανάλυση λογαριασμού κερδών και ζημιών (άρθ.23, παρ.1).

Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, των αποσβέσεων, η κατάρτιση και η δημοσιότητα του ισολογισμού γίνονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 43 Ν.2190/20 (άρθ.22, Ν.3190/55). Ο ισολογισμός αποκτά νομική ισχύ από την έγκρισή του από τη συνέλευση των εταίρων (άρθ.14, παρ. 2).

Β. Ανάκληση διαχειριστών. Το άρθρο 17, παρ.1, που προβλέπει τη συμβατική διαχείριση, ορίζει ότι οι διαχειριστές (εταίροι ή τρίτοι) μπορεί να διορίζονται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.

Η εξουσία του διαχειριστή λήγει με το θάνατο, την παραίτηση, τη λήξη της θητείας τους καθώς και με την ανάκληση του διορισμού του.

Η διαδικασία ανακλήσεως της εξουσίας του διαχειριστή εξαρτάται από την εταιρική ή μη ιδιότητά του καθώς και από το αν η διαχείριση είναι νόμιμη ή συμβατική.

Στην περίπτωση της νόμιμης διαχείρισης καθώς και όταν ο διαχειριστής είναι εταίρος και έχει διοριστεί από το καταστατικό για ορισμένο χρόνο, η ανάκληση γίνεται μόνο όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: *α) Ύπαρξη σπουδαίου λόγου.* Ο νόμος ενδεικτικά αναφέρει ότι ως σπουδαίος λόγος θεωρείται η σοβαρή παράβαση καθήκοντος ή η ανικανότητα για τακτική διαχείριση. *β) Σχετική με την ανάκληση απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.* *γ) Τελεσίδικη δικαστική απόφαση.*

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις οι διαχειριστές ανακαλούνται ελεύθερα και οποτεδήποτε με απλή μόνο απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, χωρίς να απαιτείται ύπαρξη σπουδαίου λόγου και δικαστική απόφαση.

Ο διορισμός και η ανάκληση του διαχειριστή, ανεξάρτητα από τον τρόπο που έγινε η ανάκληση, γίνεται σύμφωνα με τις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8, Ν.3190/55, για να είναι σε θέση οι τρίτοι να γνωρίζουν τους διαχειριστές της εταιρείας.

Αν το καταστατικό δεν προβλέπει για την αντικατάσταση του ανακληθέντα διαχειριστή, η διαχείριση ανήκει σ' όλους τους εταίρους (άρθρο 16). Στην περίπτωση που ανακαλείται νόμιμος διαχειριστής, η διαχείριση ανήκει στους λοιπούς νόμιμους διαχειριστές.

Το δικαστήριο δεν έχει εξουσία να διορίσει διαχειριστή σε αντικατάσταση του ανακληθέντα, επειδή το δικαίωμα αυτό ανήκει αποκλειστικά στη συνέλευση των εταίρων.

Στις συνελεύσεις των εταίρων, που συζητείτε το θέμα της ανάκλησης των διαχειριστών, συμμετέχουν και ψηφίζουν και οι προς ανάκληση εταίροι διαχειριστές.

Γ. Απαγόρευση ανταγωνισμού. Ο νόμος (άρθρο 20) απαγορεύει στο διαχειριστή να διενεργεί πράξεις ανταγωνισμού. Ειδικότερα, οι διαχειριστές δεν έχουν δικαίωμα να ενεργούν για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό άλλου προσώπου πράξεις που έχουν σχέση με το σκοπό της εταιρείας.

Επίσης, δεν μπορούν να είναι εταίροι ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, που επιδιώκει τον ίδιο σκοπό με την εταιρεία στην οποία είναι διαχειριστές. Η απαγόρευση ισχύει μόνο με προηγούμενη ομόφωνη απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.

Αν ο διαχειριστής, παρά την απαγόρευση, ενήργησε πράξεις ανταγωνισμού, η εταιρεία έχει δικαίωμα να ζητήσει είτε αποζημίωση είτε αποκατάσταση στη σύμβαση που σύναψε ο διαχειριστής με τον τρίτο (άρθ.20, παρ.3).

Δ. Ευθύνη διαχειριστών. Οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ευθύνονται για κάθε πταίσμα και έχουν υποχρέωση να αποζημιώσουν την εταιρεία, τους εταίρους και τους τρίτους που ζημιώθηκαν από τις ενέργειές τους ή τις παραλείψεις τους (άρθρο 26). Επίσης, τιμωρούνται ποινικά για τα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 60 του Ν. 3190/55.

Η συνέλευση των εταίρων με ειδική απόφαση εγκρίνει τον ισολογισμό και απαλλάσσει τους διαχειριστές από την ευθύνη. Αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις, οι εταίροι ή τρίτοι μπορούν να ασκήσουν αγωγή εναντίον των διαχειριστών και να ζητήσουν αποζημίωση.

Εξάλλου, η συνέλευση των εταίρων μπορεί να αποφασίσει την απαλλαγή ή την μη απαλλαγή από την ευθύνη των διαχειριστών, που

παραβιάζοντας το νόμο ή το καταστατικό, ζημίωσαν την εταιρεία. Επίσης, η συνέλευση των εταίρων μπορεί να αποφασίσει αν θα κάνει ή όχι εναντίον τους την εταιρική αγωγή. Οι εταίροι διαχειριστές δεν μπορούν να ψηφίσουν σ' αυτές τις ψηφοφορίες.

◆ 10. ΔΙΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

10.1. Λόγοι που επιφέρουν τη λύση της Ε.Π.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 3190/55, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης λύεται :

α) Σε κάθε περίπτωση που προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό.

β) Με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται, αν δεν ορίζεται αλλιώς στο καταστατικό, από πλειοψηφία των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, που να εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

γ) Με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο, κατόπιν αιτήσεως κάποιου ή κάποιων που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα δέκατο του εταιρικού κεφαλαίου.

δ) Με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση.

Με την καθιέρωση της μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. (με το Π.Δ. 279/93) προβλέπονταν η λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση και σε περίπτωση συγκεντρώσεως όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα πρόσωπο. Μετά την εισαγωγή του θεσμού της μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. ο λόγος αυτός δεν ισχύει πλέον.

Οι λόγοι λύσεως που προβλέπονται από το νόμο είναι οι εξής :

α) Το άρθρο 7 του Ν. 3190/55 ορίζει ότι η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση που ισοδυναμεί με πρόωρη λύση αυτής όταν

συστήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 4 του ίδιου νόμου (μη τήρηση των διατάξεων περί ελαχίστου ορίου κεφαλαίου και εταιρικού μεριδίου) ή κατά παράβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 6 (κατάρτιση της εταιρικής συμβάσεως χωρίς συμβολαιογραφικό έγγραφο) ή κατά παράβαση των άλλων διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 7. Επίσης, αν ο σκοπός της εταιρείας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη. Ακόμα, αν όλοι οι ιδρυτές, όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 43 του ν. 3190/55 ορίζει ότι εάν δεν ληφθεί απόφαση από τη συνέλευση των εταίρων περί μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου εντός δέκα πέντε ημερών από την ημέρα κοινοποίησεως προς την εταιρεία της δικαστικής αποφάσεως που προσδιορίζει την αξία της μερίδας συμμετοχής του εξερχόμενου εταίρου ή εάν δεν ακολουθήσει ενός ευλόγου χρόνου η διαδικασία του άρθρου 42, το οποίο ορίζει τη διαδικασία μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου, ο εταίρος που αποχωρεί μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη λύση της εταιρείας.

γ) Το άρθρο 45 του Ν. 3190/55 προβλέπει ότι σε περίπτωση απώλειας του $\frac{1}{2}$ του εταιρικού κεφαλαίου, οι διαχειριστές της εταιρείας υποχρεούνται να συγκαλέσουν τη συνέλευση των εταίρων για να αποφασίσουν αν θα διαλυθεί η εταιρεία ή θα προχωρήσει στη μείωση του κεφαλαίου.

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης λύεται με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, που λαμβάνεται - εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς στο καταστατικό - με πλειοψηφία των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου (άρθ.44, παρ.1, περίπτωση β' Ν. 3190/55). Για τη λήψη έγκυρης αποφάσεως από τη συνέλευση των εταίρων περί λύσεως της εταιρείας αρκεί η ύπαρξη της ενισχυμένης πλειοψηφίας και δεν απαιτείται η ύπαρξη

σπουδαίου λόγου. Ο νόμος, βέβαια, προβλέπει και τη δυνατότητα λύσεως της εταιρείας για σπουδαίο λόγο, κατόπιν αιτήσεως εταίρου προς το δικαστήριο.

Για τη λύση της Ε.Π.Ε. με **δικαστική απόφαση** υπάρχουν δύο περιπτώσεις:

α) *Λύση της Ε.Π.Ε. με αίτηση εταίρου.* Στην περίπτωση αυτή η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο, έπειτα από αίτηση κάποιου ή κάποιων εταίρων, οι οποίοι πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα δέκατο του εταιρικού κεφαλαίου (άρθ.44, παρ.1, περίπτωση γ' Ν. 3190/55).

Σπουδαίοι λόγοι, που δίνουν το δικαίωμα της κατά τα άνω καταγγελίας της εταιρικής συμβάσεως ενώπιον του δικαστηρίου, είναι πολλοί. π.χ. Η σοβαρή ασθένεια ενός εταίρου, όταν αυτός κατέχει τέτοιο ποσοστό και τέτοια θέση στην εταιρεία, ώστε η συνέχιση αυτής να καθίσταται προβληματική. Επίσης, η κακή πορεία των εργασιών της εταιρείας, η δόλεια και αντισυμβατική συμπεριφορά ενός εταίρου κ.α. Κυρίως, όμως, η ασυμφωνία που μπορεί να προκύψει, όταν οι εταίροι είναι δύο με ίση συμμετοχή ή όταν διαμορφώνονται δύο παρατάξεις με ισοψηφία και αντίθετα συμφέροντα, οπότε είναι αδύνατη η λήψη αποφάσεων και συνεπώς και η λειτουργία της εταιρείας.

Να τονισθεί και εδώ η διαφορά που υπάρχει μεταξύ προσωπικών (ομορρυθμών, ετεορρυθμών) εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης στην περίπτωση σοβαρής διαφωνίας μεταξύ των εταίρων, που τους οδηγεί στην ανάγκη λύσεως της εταιρείας. Στις προσωπικές εταιρείες, κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα για οποιοδήποτε λόγο να καταγγείλει την εταιρεία και να επιτύχει τη λύση αυτής. Στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, απαιτείται σπουδαίος λόγος και τελεσίδικη δικαστική απόφαση για να επιτευχθεί η λύση της εταιρείας.

β) Λύση της εταιρείας με αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον. Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης μπορούσε να λυθεί με δικαστική απόφαση, κατόπιν αιτήσεως κάθε προσώπου με έννομο συμφέρον, σε περίπτωση συγκεντρώσεως όλων των εταιρικών μεριδίων στα χέρια ενός προσώπου (ενός εταίρου). Τούτο διαλάμβανε η διάταξη της παραγρ. 1 περίπτωση ε΄ του άρθρου 44 του Ν. 3190/55, που καταργήθηκε με το Π.Δ. 279/93. Με το διάταγμα αυτό προστέθηκε στο Ν. 3190/55 το άρθρο 43 α, σύμφωνα με το οποίο μπορεί να συσταθεί Ε.Π.Ε. από ένα μόνο πρόσωπο και η συγκέντρωση όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα πρόσωπο δεν παρέχει νομικό έρεισμα για αίτηση λύσεως της εταιρείας, όπως πριν το Π.Δ. 279/93.

Επιπλέον ένας ακόμα λόγος λύσεως της Ε.Π.Ε. είναι κατόπιν **πτωχεύσεώς** της.

Σε καμία περίπτωση, η πτώχευση της Ε.Π.Ε. δεν οδηγεί στην πτώχευση και των εταίρων της – σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στις προσωπικές εταιρείες, όπου η πτώχευση της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας οδηγεί στην πτώχευση και όλους τους ομόρρυθμους εταίρους.

Η πτώχευση, όμως, ενός εταίρου της Ε.Π.Ε. δεν επιφέρει τη λύση αυτής, εκτός αν κάτι τέτοιο ορίζεται ρητά στο καταστατικό.

Μετά την κήρυξη της Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης σε πτώχευση, θεωρείται ότι η νομική προσωπικότητα αυτής εξακολουθεί να υπάρχει για τον σκοπό και τις ανάγκες της πτωχευτικής διαδικασίας. Έτσι μπορεί η πτωχεύσασα Ε.Π.Ε., εκπροσωπούμενη ή και μόνη της, όταν ο νόμος το επιτρέπει, να ασκεί ποινικά μέσα στα φορολογικά δικαστήρια κ.λ.π.

10.2. Το στάδιο εκκαθάρισεως

Περνώντας τώρα στο στάδιο της εκκαθάρισεως παρατηρούμε ότι οι διατάξεις που αναφέρονται στην εκκαθάριση της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης είναι ανάλογες με εκείνες που ρυθμίζουν και την εκκαθάριση της ανώνυμης εταιρείας. Στις διατάξεις περί εκκαθάρισεως του Ν. 3190/55, που αφορούν τις Ε.Π.Ε., δεν περιλαμβάνονται διατάξεις για αναβίωση ούτε για ανάκληση της αδείας συστάσεως, όπως στις αντίστοιχες διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες, αφού τέτοια δεν χορηγείται στις Ε.Π.Ε.

Κατά το άρθρο 46, λοιπόν, του Ν. 3190/55, αν λυθεί η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης για οποιοδήποτε λόγο, εκτός από την κήρυξη αυτής σε κατάσταση πτωχεύσεως, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισεως. Ωσπου να τελειώσει η εκκαθάριση και η διανομή της απομένουσας μετά την εκκαθάριση περιουσίας της εταιρείας, η Ε.Π.Ε. θεωρείται ότι εξακολουθεί και λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισεως. Τις ανάγκες της εκκαθάρισεως προσδιορίζει ο σκοπός αυτής που είναι η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, η εξόφληση όλων των υποχρεώσεων αυτής και η διανομή στους εταίρους του τυχόν απομένοντος υπολοίπου.

Η Ε.Π.Ε., που βρίσκεται στο στάδιο της εκκαθάρισεως, διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία, όμως προστίθενται οι λέξεις «Υπό εκκαθάρισιν».

Η παράγραφος 2 του άρθρου 46 του Ν. 3190/55 ορίζει ότι η εξουσία των οργάνων της Ε.Π.Ε., στο στάδιο της εκκαθάρισεως, περιορίζεται στις αναγκαίες για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας πράξεις. Εξυπακούεται, ότι συμβάσεις υπό εκτέλεση θα πρέπει να τελειωθούν και ακόμα κάποιες δευτερεύουσες εμπορικές πράξεις, που δεν έρχονται σε αντίθεση με το σκοπό της εκκαθάρισεως, μπορούν να γίνουν. Τα όργανα της Ε.Π.Ε., που αναφέρει η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 46 είναι η συνέλευση των εταίρων και οι διαχειριστές. Η πρώτη διατηρεί τα

κυριαρχικά της δικαιώματα και σε όλη τη διάρκεια της εκκαθαρίσεως. Οι δεύτεροι ενεργούν και την εκκαθάριση εκτός αν το καταστατικό ορίζει άλλους ως εκκαθαριστές ή η συνέλευση των εταίρων αποφάσισε αλλιώς.

Μετά το τέλος της εκκαθαρίσεως, οι εκκαθαριστές συντάσσουν τον τελικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως, τον οποίον δημοσιεύουν κατά νόμο και υποβάλλουν στη συνέλευση των εταίρων για έγκριση. Το προϊόν της εκκαθαρίσεως, που απομένει μετά την εξόφληση όλων των οφειλών της εταιρείας, διανέμεται στους εταίρους κατά το λόγο συμμετοχής τους στην εταιρεία. Εάν μεταξύ του προϊόντος της εκκαθαρίσεως που είναι για διανομή υπάρχουν και ακίνητα, η αξία αυτών υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης ακινήτων με μειωμένο συντελεστή. Η μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων στα μέλη της διαλυθείσας Ε.Π.Ε. θα γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο, όπως απαιτεί ο νόμος και θα ακολουθήσει η διαδικασία μεταγραφής στο οικείο υποθηκοφυλάκιο.

10.2.1. Εκκαθαριστές

Κατά το άρθρο 47, παράγρ. 1 του Ν. 3190/55, η εκκαθάριση ενεργείται από τους διαχειριστές, εκτός αν αλλιώς ορίζεται στο καταστατικό ή αν αλλιώς αποφάσισε η συνέλευση των εταίρων. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι οι εκκαθαριστές μπορεί:

α) Να ορίζονται στο καταστατικό (και αυτό είναι το πιο συνηθισμένο). Σε ένα άρθρο του καταστατικού ορίζονται τα ονόματα των εκκαθαριστών, που είναι επίσης οριζόμενοι διαχειριστές σύμφωνα με το καταστατικό.

β) Να διορίζονται με απόφασή της συνελεύσεως των εταίρων. Αυτό, φυσικά, γίνεται πριν τεθεί η εταιρεία σε εκκαθάριση, με την απόφαση των εταίρων που αποφασίζει τη λύση της εταιρείας. Η συνέλευση των εταίρων,

ως κυρίαρχο όργανο της Ε.Π.Ε., έχει δικαίωμα ανακλήσεως των εκκαθαριστών.

γ) Να είναι οι ίδιοι οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. Αυτό, κατά τη διατύπωση της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 47, θα συμβεί αν ούτε από το καταστατικό έχουν ορισθεί εκκαθαριστές ούτε από τη συνέλευση των εταίρων. Η διάταξη αυτή, δηλαδή, προνοεί να μην υπάρξει κενό στη διοίκηση της εταιρείας κατά το στάδιο της εκκαθάρισεως.

Η **ανάκληση των εκκαθαριστών** είναι επιτρεπτή και γίνεται σύμφωνα με το νόμο για τους εξής λόγους:

α) Οι διορισμένοι με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων εκκαθαριστές μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε, πάλι με απόφαση των εταίρων. Κατά τον ίδιο τρόπο μπορούν να ανακληθούν και οι διαχειριστές, που εκτελούν χρέη εκκαθαριστών κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 47 του Ν. 3190/55.

β) Οι διορισμένοι από το καταστατικό εκκαθαριστές ανακαλούνται, για σπουδαίο λόγο, με δικαστική απόφαση, εφόσον έχει προηγουμένως ληφθεί σχετική απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Συγκεκριμένα, εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 19 του Ν. 3190/55, που ισχύει για την ανάκληση των διαχειριστών.

γ) Οι από τη συνέλευση εκκαθαριστές μπορεί να ανακληθούν, επίσης, με απόφαση του δικαστηρίου, κατόπιν αιτήσεως εταίρων που εκπροσωπούν το 1/10 τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου, για σπουδαίο λόγο. Σε επείγουσες περιπτώσεις αποφασίζει προσωρινά το δικαστήριο με τη διαδικασία των προσωρινών μέτρων.

Οι εκκαθαριστές μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους (με την έναρξη της εκκαθάρισεως), υποχρεούνται να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να καταρτίσουν ισολογισμό. Ο ισολογισμός αυτός πρέπει να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εφόσον το στάδιο της εκκαθαρίσεως εξακολουθεί, οι εκκαθαριστές έχουν την υποχρέωση να καταρτίζουν, στο τέλος κάθε έτους, ισολογισμό (όπως φυσικά γίνεται και στην κανονικώς λειτουργούσα επιχείρηση). Φυσικά, στο τέλος της εκκαθαρίσεως συντάσσεται ο τελικός ισολογισμός των εκκαθαριστών. Ο πρώτος ισολογισμός των εκκαθαριστών καλείται αρχικός και οι άλλοι, που συντάσσονται στο μεσοδιάστημα, ενδιάμεσοι. Όλοι οι παραπάνω ισολογισμοί δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εάν το στάδιο της εκκαθαρίσεως διαρκεί πέραν του έτους και φυσικά στο τέλος κάθε έτους συντάσσεται ενδιάμεσος ισολογισμός (ετήσιος), τότε θα πρέπει να εγκρίνεται ο ισολογισμός από τη γενική συνέλευση των εταίρων. Τούτο επειδή η συνέλευση των εταίρων εξακολουθεί και στο στάδιο της εκκαθαρίσεως να είναι το κυρίαρχο όργανο της εταιρείας. Έτσι η συνέλευση εγκρίνει τον ισολογισμό της κάθε χρήσεως και αποφασίζει για την απαλλαγή των εκκαθαριστών από κάθε ευθύνη.

Από το συνδυασμό των διατάξεων του Ν. 3190/55 προκύπτει ότι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων) δημοσιεύονται : α) Σε μια ημερήσια πολιτική εφημερίδα. β) Σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα. γ) Στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι ισολογισμοί εκκαθαρίσεως, όμως, όπως φαίνεται από τη διατύπωση των άρθρων 48 και 50 οφείλουν να δημοσιευθούν μόνο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Όσον αφορά την εξουσία των εκκαθαριστών, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 3190/55, οι εκκαθαριστές της Ε.Π.Ε. εκπροσωπούν την εταιρεία και υπογράφουν γι' αυτήν, θέτοντας την υπογραφή τους κάτω από την εταιρική επωνυμία. Υπενθυμίζεται ότι στην επωνυμία της εταιρείας πρέπει

να έχουν προστεθεί οι λέξεις « υπό εκκαθάριση ». Δηλαδή, οι εκκαθαριστές της Ε.Π.Ε. ενεργούν όπως οι διαχειριστές αυτής και οι περί διαχειρίσεως διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως σ' ολόκληρο το στάδιο της εκκαθαρίσεως.

Εάν στο καταστατικό δεν ορίζεται αλλιώς, η εκκαθάριση διενεργείται από όλους μαζί τους εκκαθαριστές και οι αποφάσεις αυτών λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Οι εκκαθαριστές οφείλουν να ολοκληρώσουν « αμελλητί » τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να εξοφλήσουν τα χρέη αυτής, να εισπράξουν τις απαιτήσεις αυτής και να ρευστοποιήσουν την εταιρική περιουσία. Για το σκοπό της ολοκλήρωσης των εκκρεμών υποθέσεων της εταιρείας, οι εκκαθαριστές μπορούν να ενεργήσουν και νέες πράξεις.

Η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας γίνεται από τους εκκαθαριστές κατά τις κοινές περί πωλήσεως διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Φυσικά, όπου ο νόμος απαιτεί την τήρηση ορισμένου τύπου, θα τηρηθεί ο προβλεπόμενος τύπος. Έτσι τα ακίνητα της εταιρείας μεταβιβάζονται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και αφού πληρωθεί ο κανονισμένος φόρος μεταβιβάσεως. Συμβολαιογραφικό έγγραφο απαιτείται και όταν η μεταβίβαση ακινήτων της εταιρείας γίνεται προς τους ίδιους τους εταίρους της Ε.Π.Ε.

Σε κάθε περίπτωση λύσεως της Ε.Π.Ε. – εκτός της κηρύξεως σε πτώχευση – αυτή τίθεται σε εκκαθάριση. Το στάδιο της εκκαθαρίσεως αρχίζει με την απόφαση των εταίρων για τη λύση της εταιρείας. Η απόφαση των εταίρων για λύση της εταιρείας λαμβάνεται σε πραγματοποιούμενη συνέλευση αυτών και απαιτείται – εφόσον στο καταστατικό δεν ορίζεται αλλιώς – πλειοψηφία τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Η απόφαση καταχωρείται στο βιβλίο πρακτικών

συνελεύσεων των εταίρων της Ε.Π.Ε. Από την ημέρα αυτή αρχίζει για την εταιρεία το στάδιο της εκκαθάρισεως. Σε όλα τα έγγραφα της εταιρείας, καθώς και στις σφραγίδες αυτής, δίπλα στην επωνυμία της έχουν προστεθεί οι λέξεις: «υπό εκκαθάριση». Τα ίδια ισχύουν αν η εταιρεία λύθηκε με δικαστική απόφαση ή εάν η λύση επήλθε επειδή έληξε η προβλεπόμενη στο καταστατικό διάρκεια αυτής. Το στάδιο της εκκαθάρισης τελειώνει με τη διανομή του τελικού προϊόντος της εκκαθάρισεως στους εταίρους. Σε όλο το διάστημα που διαρκεί η εκκαθάριση, η εταιρεία λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισεως και διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση».

10.2.2. Ενέργειες εκκαθαριστών

Οι εκκαθαριστές, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες :

A) Σχετικά με την τελευταία χρήση της λυόμενης εταιρείας :

α) Συντάσσουν τον ισολογισμό τέλους χρήσεως της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου της λυθείσας εταιρείας, που, όπως αναφέραμε, μπορεί να είναι και μικρότερης του δωδεκαμήνου διάρκειας.

β) Υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος για την τελευταία διαχειριστική περίοδο της εταιρείας (που αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου του έτους που λύθηκε αυτή και τελειώνει την ημερομηνία λύσεως και θέσεως της σε εκκαθάριση). Προθεσμία υποβολής της δηλώσεως αυτής τέσσερις μήνες και δέκα ημέρες από την ημερομηνία λύσεως της εταιρείας.

γ) Υποβάλλουν την ετήσια εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. για την τελευταία διαχειριστική περίοδο της εταιρείας (πριν αυτή τεθεί υπό εκκαθάριση) μέσα σε προθεσμία 130 ημερών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Φυσικά, υποβάλλονται κανονικά, μέσα στην

προβλεπόμενη προθεσμία και οι προσωρινές δηλώσεις Φ.Π.Α. για κάθε φορολογική περίοδο.

Β) Σχετικά με το στάδιο της εκκαθάρισεως, που ακολουθεί τη λύση της εταιρείας και το οποίο αρχίζει την ημέρα που τίθεται σε εκκαθάριση η εταιρεία και λήγει την ημέρα συντάξεως του τελικού ισολογισμού εκκαθάρισεως και οριστικής παύσεως των εργασιών της.

α) Αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισεως.

Συντάσσεται ο αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισεως, κατόπιν απογραφής που διενεργούν οι εκκαθαριστές κατά την ημέρα θέσεως της εταιρείας σε εκκαθάριση και ο οποίος, συνήθως, συμπύπτει σύμφωνα με αυτήν ημερομηνία συντασσόμενο ισολογισμό της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου κανονικής λειτουργίας της εταιρείας.

β) Δήλωση μεταβολής άρθρου 36, παρ.1, Ν.2859/2000 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11, παρ.1 του Ν. 3052/2002).

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή κάθε μεταβολή που επέρχεται στη λειτουργία του επιτηδευματία (συνεπώς και η απόφαση λύσεως και θέσεως της εταιρείας σε εκκαθάριση) πρέπει να δηλώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (με την υποβολή σχετικής δηλώσεως μεταβολής) μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από το χρόνο που επήλθε η μεταβολή (από τη λήψη της αποφάσεως των εταίρων για λύση της εταιρείας). Η δήλωση μεταβολής συνοδεύεται και από κυρωμένο αντίγραφο πρακτικού με την απόφαση των εταίρων για τη λύση της εταιρείας.

Γ) Μετά το πέρας του σταδίου εκκαθάρισεως οι εκκαθαριστές :

α) Συντάσσουν τελική απογραφή και στη συνέχεια τον τελικό ισολογισμό εκκαθάρισεως. Στο στάδιο της εκκαθάρισεως έχει ρευστοποιηθεί η περιουσία της εταιρείας. Πουλήθηκαν τα πάγια, τα εμπορεύματα κ.λ.π., εισπράχθηκαν οι απαιτήσεις και εξοφλήθηκαν οι υποχρεώσεις της εταιρείας. Έτσι, ο τελικός ισολογισμός εκκαθάρισεως

περιλαμβάνει, συνήθως, στο ενεργητικό τα χρηματικά διαθέσιμα και ενδεχομένως κάποια πάγια ή άλλα ενσώματα στοιχεία που δεν πουλήθηκαν και στο παθητικό τους λογαριασμούς κεφαλαίου.

β) Υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος για τα αποτελέσματα της εκκαθαρίσεως, όπως προκύπτουν μετά τη σύναξη του τελικού ισολογισμού εκκαθαρίσεως (μέσα σε ένα μήνα). Εάν το στάδιο της εκκαθαρίσεως διαρκεί πέραν του έτους (δηλαδή, πέραν του δωδεκαμήνου από την ημερομηνία λύσεως και θέσεως σε εκκαθάριση της εταιρείας), οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να συντάσσουν, στο τέλος κάθε δωδεκαμήνου, ενδιάμεσο ισολογισμό εκκαθαρίσεως και στο τέλος της εκκαθαρίσεως τον τελικό ισολογισμό. Όλοι αυτοί οι ισολογισμοί δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κ.λπ., όπως ορίζουν τα άρθρα 8 και 22, παρ.4, Ν. 3190/55. Επίσης, τόσο ο τελικός ισολογισμός όσο και οι ενδιάμεσοι ισολογισμοί εκκαθαρίσεως υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μαζί με τη σχετική δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε ένα (1) μήνα.

γ) Οι προσωρινές δηλώσεις Φ.Π.Α. για κάθε φορολογική περίοδο, που εμπίπτει στο στάδιο της εκκαθαρίσεως, υποβάλλονται κανονικά μέσα στην προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 38 παρ.1, περ.α' του Ν.2859/2000, δηλαδή, κάθε μήνα μέχρι την 25^η ημέρα του επομένου μήνα. Μετά το πέρας της εκκαθαρίσεως και μέσα σε προθεσμία 130 ημερών από την παύση των εργασιών (τελικός ισολογισμός εκκαθαρίσεως) θα υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. και η εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.

δ) Ταυτόχρονα με τη σύναξη του τελικού ισολογισμού εκκαθαρίσεως συνέρχεται η συνέλευση των εταίρων, η οποία εγκρίνει αυτόν και τη διανομή του τελικού αποτελέσματος στους εταίρους και επισημοποιεί την οριστική παύση των εργασιών (εκκαθαρίσεως) της εταιρείας. Στη συνέχεια, γίνεται η σύναξη του διαλυτικού της εταιρείας εγγράφου ενώπιον συμβολαιογράφου και η δημοσίευσή του κατά το άρθ.8

του Ν.3190/55 (δηλαδή, καταχώρηση στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου και δημοσίευση σχετικής ανακοινώσεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως).

ε) Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την λύση της εταιρείας, πρέπει να υποβληθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (της έδρας της εταιρείας) η δήλωση οριστικής παύσεως των εργασιών αυτής. Ταυτόχρονα προσκομίζονται στη Δ.Ο.Υ. και όλα τα στοιχεία (δελτία αποστολής, τιμολόγια κ.λ.π.) για ακύρωση.

➔ 11. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

11.1. Θεώρηση βιβλίων

Μετά τη θεώρηση εταιρικής συμβάσεως (καταστατικό) της Ε.Π.Ε., από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., το Ταμείο Νομικών και το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων, γίνεται η καταχώρηση της στο πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας. Το πρωτοδικείο χορηγεί στην εταιρεία ένα ή περισσότερα θεωρημένα αντίγραφα του καταστατικού, τα οποία η εταιρεία χρησιμοποιεί, όπου της ζητηθούν.

Ένα από αυτά τα θεωρημένα από το πρωτοδικείο αντίγραφα του καταστατικού προσκομίζεται στη Δ.Ο.Υ. για να γίνει η εγγραφή της εταιρείας στο φορολογικό μητρώο αυτής. Ταυτόχρονα, η εταιρεία υποβάλλει και δήλωση ενάρξεως επιτηδεύματος, συμπληρώνοντας το κατάλληλο έντυπο(αρθ.36,παρ.1 ,Ν.2859/2000). Η Δ.Ο.Υ. χορηγεί στην εταιρεία αριθμό φορολογικού μητρώου και προχωρεί στη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων αυτής.

Για τη λήψη του Α.Φ.Μ. και τη θεώρηση των βιβλίων της εταιρείας χρειάζεται να κατατεθούν στη Δ.Ο.Υ.:

α) Αντίγραφο του καταστατικού θεωρημένο από το πρωτοδικείο,

β) Το τριπλότυπο του Τ.Α.Π.Ε.Τ. που αποδεικνύει ότι κατατέθηκε στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η ανακοίνωση περί συστάσεως της εταιρείας.

γ) Μισθωτήριο συμβόλαιο του οικήματος που μισθώνει η εταιρεία για γραφεία της έδρας αυτής. Εάν το οίκημα είναι ιδιοκτησία της εταιρείας, σχετική υπεύθυνη δήλωση.

δ) Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 ότι θα προσκομισθεί, μόλις κυκλοφορήσει, το Φ.Ε.Κ. με την ανακοίνωση συστάσεως της εταιρείας.

ε) Δήλωση ενάρξεως, σε έντυπο της Δ.Ο.Υ., που προβλέπει το άρθρο 26,παρ.1 του Ν.2859/2000, εντός 30 ημερών από τη νόμιμη σύσταση της εταιρείας.

στ) Πιστοποιητικό εγγραφής στο οικείο επιμελητήριο (αρθ.7,Ν.2081/92)

ζ) Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας των μελών της Ε.Π.Ε. (απόφαση Υπ.εργ.Φ 21/116/2000-Φ.Ε.Κ. 839/Β' /10.7.2000)

η) Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας των διαχειριστών.

11.2. Τηρούμενα βιβλία από την Ε.Π.Ε.

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης έχει υποχρέωση να τηρεί βιβλία της τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. Τα βιβλία αυτά είναι, βασικά, τα εξής:

1) Βιβλίο απογραφών και ισολογισμών: Στο βιβλίο αυτό κατ' αρχήν καταχωρείται η απογραφή ενάρξεως και κατόπιν, στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσεως, καταχωρείται η απογραφή και ο ισολογισμός τέλους χρήσεως. Ο ισολογισμός συνοδεύεται από ανάλυση των αποτελεσμάτων χρήσεως και πίνακα διανομής κερδών. Τα πρόσωπα που έχουν ορισθεί για να υπογράψουν τον ισολογισμό (ένας ή περισσότεροι διαχειριστές και ο διευθυντής λογιστηρίου) υπογράφουν και στο βιβλίο απογραφών – ισολογισμών.

2) **Συγκεντρωτικό ημερολόγιο**, στο οποίο καταχωρούνται, στο τέλος κάθε μήνα, συγκεντρωτικά, όλες οι λογιστικές εγγραφές, όπως προέρχονται από τα αναλυτικά ημερολόγια (ταμείου, αγορών, πωλήσεων, διαφόρων πράξεων κ.λπ.).

3) **Γενικό καθολικό**, στους λογαριασμούς του οποίου μεταφέρονται όλες οι εγγραφές από το συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

4) **Αναλυτικά καθολικά**, που τηρούνται σε βιβλία ή καρτέλες. Κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός αναλύεται σε δευτεροβάθμιους λογαριασμούς.

5) **Βιβλίο γραμματίων εισπρακτέων και βιβλίο γραμματίων πληρωτέων**, στα οποία καταχωρούνται ένα προς ένα τα γραμμάτια εισπρακτέα (αυτά που παίρνει από πελάτες αντί για μετρητά) και τα γραμμάτια πληρωτέα (αυτά που δίνει στους προμηθευτές κ.λπ. συναλλασσομένους αντί για μετρητά) αντίστοιχα. Τα βιβλία αυτά έχουν ειδική γραμμογράφηση (ονοματεπώνυμο εκδότη, ποσό, χρονολογία λήξεως, χρονολογία πληρωμής, κ.λπ.) και αντικαθιστούν τα αντίστοιχα αναλυτικά καθολικά των πρωτοβάθμιων λογαριασμών γραμμάτια εισπρακτέα και γραμμάτια πληρωτέα.

6) **Αναλυτικά ημερολόγια** : Όταν οι λογιστικές εγγραφές μιας επιχειρήσεως είναι λίγες, αυτή μπορεί να αρκασθεί σε ένα ημερολόγιο. Όταν, όμως, το πλήθος αυτών είναι μεγάλο, αναγκάζεται εκ των πραγμάτων να χρησιμοποιήσει αναλυτικά ημερολόγια, σε καθένα από τα οποία καταχωρεί μια κατηγορία ομοειδών πράξεων. Έτσι, στο αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου, καταχωρεί τις πράξεις, που γίνονται μετρητοίς και στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων, όλες τις άλλες πράξεις, που γίνονται συμψηφιστικώς. Ιδιαίτερα αναλυτικά ημερολόγια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις αγορές, για τις πωλήσεις και διάφορες άλλες κατηγορίες οικονομικών πράξεων της επιχειρήσεως, που παρουσιάζουν μεγάλη συχνότητα. Τέλος, ιδιαίτερο αναλυτικό ημερολόγιο χρησιμοποιείται

για τις πράξεις του ισολογισμού, στο οποίο γίνονται οι εγγραφές κλεισίματος κάθε χρήσεως στο τέλος αυτής. Έτσι, απελευθερώνονται τα λοιπά βιβλία για την χωρίς καθυστερήσεις καταχώρηση σ' αυτά των εγγραφών της επόμενης χρήσεως. Τα δεδομένα των αναλυτικών ημερολογίων μεταφέρονται κάθε μήνα στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

7) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων των συνελεύσεων.

8) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων διαχειριστών.

9) Βιβλίο εταίρων, στο οποίο καταχωρούνται τα ονόματα των εταίρων, η ιθαγένεια, η διεύθυνση κατοικίας αυτών, οι εισφορές τους, καθώς και οι επερχόμενες μεταβολές στα πρόσωπα των εταίρων.

Τα παραπάνω λογιστικά βιβλία είναι τα γνωστά κατάστιχα των κλασικών συστημάτων. Τα σύγχρονα λογιστικά συστήματα σε κινητά φύλλα και τα μηχανογραφικά χρησιμοποιούν διαφοροποιημένα βιβλία και στοιχεία. Επίσης, η συνεχώς εξαπλούμενη χρήση των Η/Υ έχει επιφέρει πραγματική επανάσταση στον τρόπο τηρήσεως της λογιστικής. Οποιοδήποτε, όμως, λογιστικό σύστημα και αν εφαρμόζεται, τα βασικά στοιχεία των βιβλίων πρέπει να προκύπτουν εύκολα, όπως αναφέρει και η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών (εγκ.40/77).

Όλα τα βιβλία, εκτός των αναλυτικών καθολικών, πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Ειδικά, τη θεώρηση των βιβλίων πρακτικών διαχειρίσεως, συνελεύσεων, και εταίρων προβλέπει το άρθρο 25 του νόμου 3190/1955.

➔ 12. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το άρθρο 60 του Ν.3190/55 ορίζει ότι τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, φυλάκιση 6 μηνών ή χρηματικό πρόστιμο ή και τα δυο :

α) Όποιος συναλλάσσεται ως εκπρόσωπος της Ε.Π.Ε. κατά παράβαση των άρθρων 16-19 & 47 του Ν.3190/55, δηλαδή κατά παράβαση των διατάξεων περί διαχειριστών και εκκαθαριστών,

β) Όποιος συναλλάσσεται ως εκπρόσωπος αλλοδαπής Ε.Π.Ε. που δεν έχει άδεια εγκαταστάσεως ,

γ) Κάθε εταίρος ή διαχειριστής Ε.Π.Ε. που κάνει ψευδείς δηλώσεις σχετικά με την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου,

δ) Όποιος από πρόθεση παρέλειψε τη σύνταξη εμπρόθεσμα του ετήσιου ισολογισμού ή συνέταξε ή ενέκρινε ανακριβή ισολογισμό,

ε) Όποιος χωρίς ισολογισμό ή με βάση ψευδή ή παράνομο ισολογισμό επιχείρησε τη διανομή κερδών,

στ) Όποιος από πρόθεση παρέλειψε να συγκαλέσει τη συνέλευση των εταίρων κατά παράβαση του νόμου ή του καταστατικού,

ζ) Όποιος δεν τηρεί τα βιβλία εταίρων και πρακτικών συνελεύσεων και διαχειρίσεως,

η) Όποιος παίρνει ειδικές ωφέλειες ή υποσχέσεις για να κατευθύνει εταίρους στη ψηφοφορία ή για να μη παρευρεθούν στη συνέλευση,

θ) Ο διαχειριστής Ε.Π.Ε. που ασκεί επιχείρηση για την οποία έχει ορισθεί άλλος νομικός τύπος εταιρείας ,

ι) Ο διαχειριστής ή εταίρος που παραβαίνει το άρθρο 20 του Ν.3190/55, διενεργώντας πράξεις ανταγωνιστικές ,

ια) Κάθε διαχειριστής που παραβαίνει τις διατάξεις του Ν.3190/55 περί καταχωρήσεων και δημοσιεύσεων .

Ευθύνη για το αδίκημα της φοροδιαφυγής έχουν οι διαχειριστές των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης(αρθ.20,παρ.1,Ν.2523/97) και όταν απουσιάζουν αυτοί, ο κάθε εταίρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΛΥΣΗ
&
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.Ε

Μετά τη θεωρητική προσέγγιση, γενικά για τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, συνεχίζουμε, στο δεύτερο κεφάλαιο, την αναλύσή μας, πρακτικά για τη λύση - εκκαθάριση της ΕΠΕ και συγκεκριμένα για τη περίπτωση που η εταιρεία βρίσκεται σε αφάνεια (αδράνεια). Θα ξεκινήσουμε από το σημείο που βρίσκουμε τα βιβλία της επιχείρησης, δηλαδή από το ισοζύγιο που μας δείχνει τη πλήρη εικόνα των λογαριασμών της και θα διενεργήσουμε όλες τις απαραίτητες λογιστικές πράξεις έως την εξαγωγή του αποτελέσματος της εκκαθάρισης και το κλείσιμο των βιβλίων της Ε.Π.Ε.

13. Α ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΚΙΝΗΣΗ		ΥΠΟΛΟΙΠΑ	
		ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
14	ΕΠΙΠΛΑ & Λ.Ε.	6.560,00	-	6.560,00	-
14-00	ΕΠΙΠΛΑ				
14-00-00	ΓΡΑΦΕΙΑ	450,00	-	-	-
14-00-01	ΚΑΡΕΚΛΕΣ	360,00	-	-	-
14-00-02	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	190,00	-	-	-
14-02-00	ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	150,00	-	-	-
14-03-00	Η/Υ	3.600,00	-	-	-
14-03-01	ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ	1.810,00	-	-	-
14-99	ΑΠΟΣΒΕΜΕΝΑ	-	5.560,00	-	5.560,00
14-99-00	ΑΠΟΣ/ΝΑ ΓΡΑΦΕΙΑ	-	300,00	-	-
14-99-01	ΑΠΟΣ/ΝΕΣ ΚΑΡΕΚΛΕΣ	-	360,00	-	-
14-99-02	ΑΠΟΣ/ΝΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘ.	-	90,00	-	-
14-99-04	ΑΠΟΣ/ΝΟΙ Η/Υ	-	3.000,00	-	-
14-99-05	ΑΠΟΣ/ΝΟ ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ	-	1.810,00	-	-
20	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	13.850,00	-	13.850,00	-
20-00	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠ/ΤΩΝ				
20-00-00	Η/Υ ΝΟΚΙΑ	4.000,00	-	-	-
20-00-01	ΨΥΓΕΙΑ RITSOS	1.200,00	-	-	-
20-00-02	ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ SIEMENS	800,00	-	-	-
20-00-03	ΚΟΥΖΙΝΕΣ NEFF	1.200,00	-	-	-
20-00-04	ΗΛ. ΣΙΔΕΡΑ BRAUN	650,00	-	-	-
20-00-05	ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ FUJITSU	4.000,00	-	-	-
20-00-06	ΜΙΞΕΡ BRAUN	2.000,00	-	-	-
30	ΠΕΛΑΤΕΣ	7.080,00	7.080,00	-	-
30-00	ΠΕΛΑΤΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ				
30-00-00	ΠΕΛΑΤΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	6.300,00	6.300,00	-	-
30-02	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ				
30-02-00	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	780,00	780,00	-	-

31	ΓΡΑΜΜ. ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	2.000,00	2.000,00	-	-
31-00	ΓΡΑΜΜ. ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ				
31-00-00	ΓΡΑΜΜ. ΣΤΟ ΧΑΡΤΟΦ.	2.000,00	2.000,00	-	-
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	1.500,00	1.500,00	-	-
33-00	ΠΡΟΚ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ				
33-00-00	ΕΜΜΙΣΘ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	1.500,00	1.500,00	-	-
38	ΧΡΗΜ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	57.880,00	32.603,00	25.277,00	-
38-00	ΤΑΜΕΙΟ				
38-00-00	ΤΑΜΕΙΟ	57.880,00	32.603,00	-	-
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		50.000,00	-	50.000,00
40-06	ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ				
40-06-00	ΕΤΑΙΡΟΣ 'Α'	-	25.000,00	-	-
40-06-01	ΕΤΑΙΡΟΣ 'Β'	-	12.500,00	-	-
40-06-02	ΕΤΑΙΡΟΣ 'Γ'	-	12.500,00	-	-
50	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	16.343,00	16.343,00	-	-
50-00	ΠΡΟΜΗΘ.ΕΣΩΤΕΡ.				
50-00-00	ΠΡΟΜΗΘ. ΕΣΩΤΕΡ.	16.343,00	16.343,00	-	-
51	ΓΡΑΜΜ. ΠΛΗΡΩΤΕΑ	1.800,00	1.800,00	-	-
51-00	ΓΡΑΜΜ. ΠΛΗΡ.ΣΕ ΕΥΡΩ				
51-00-00	ΓΡΑΜ.ΠΛΗΡΩΤΕΑ	1.800,00	1.800,00	-	-
53	ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	9.460,00	9.460,00	-	-
53-00	ΑΠΟΔΟΧ. ΠΡΟΣ.ΠΛΗΡ.				
53-00-00	ΑΠΟΔΟΧ. ΠΡΟΣ.ΠΛΗΡ.	9.460,00	9.460,00	-	-
54	ΥΠΟΧΡ.ΑΠΟ Φ - Τ	2.493,00	2.230,00	263,00	-
54-00	Φ.Π.Α				
54-00-20	Φ.Π.Α ΑΓΟΡΩΝ	2.493,00	-	2.493,00	-
54-00-60	Φ.Π.Α ΠΩΛΗΣΕΩΝ	-	1.080,00	-	1.080,00
54-03	ΦΟΡ.-ΤΕΛΗ ΑΜ.ΠΡΟΣ.				
54-03-00	Φ.Μ.Υ	-	1.150,00	-	1.150,00
55	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓ/ΣΜΟΙ	-	6.320,00	-	6.320,00
55-00	Ι.Κ.Α				
55-00-00	Ι.Κ.Α	-	6.320,00	-	-
60	ΑΜ.&ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣ.	18.430,00	-	18.430,00	-
60-00	ΑΜΟΙΒΕΣ ΕΜΜΙΣΘ.ΠΡΟΣ.				
60-00-00	ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	14.400,00	-	-	-
60-03	ΕΡΓ.ΕΙΣΦ&ΕΠΙΒ.ΕΜΜ.ΠΡ.				
60-03-00	ΕΡΓ.ΕΙΣΦ. Ι.Κ.Α	4.030,00	-	-	-
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.000,00	-	3.000,00	-
62-04	ΕΝΟΙΚΙΑ				
62-04-00	ΕΔΑΦΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	3.000,00	-	-	-
64	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	500,00	-	500,00	-
64-02	ΠΡΟΒΟΛ.&ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ				
64-02-01	ΡΑΔ. - ΤΗΛ.	500,00	-	-	-
70	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡ.	-	6.000,00	-	6.000,00
70-00	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ				
70-00-00	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΕΣ	-	6.000,00	-	-
	ΣΥΝΟΛΑ	140.896,00	140.896,00	64.550,00	64.550,00

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΛΥΟΜΕΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Μετά από συνέλευση, που πραγματοποιήθηκε, οι έταίροι αποφάσισαν να κλείσουν τα βιβλία της επιχείρησης. Οπότε ξεκινά τυπικά, το στάδιο της εκκαθάρισεως. Από αυτή τη στιγμή η επιχείρηση λειτουργεί μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης ενώ σε όλα τα έγγραφα της εταιρείας καθώς και στη σφραγίδα προστίθονται οι λέξεις "Υπο εκκαθάρισιν".

Η επιχείρηση βρισκόταν σε αφάνεια-αδράνεια, δηλαδή έπαψε τη διενέργεια κάθε εμπορικής δραστηριότητας, άρα δεν εισέπραττε έσοδα. Όμως, εξακολουθούσε να έχει νομική υπόσταση, δηλαδή, έξοδα και υποχρεώσεις να αυξάνουν. Μελετώντας το ισοζύγιο, παρατηρούμε ότι υπάρχουν ανοιχτές υποχρεώσεις, προς το δημόσιο, τις οποίες εξοφλούμε με τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις που ορίζει ο νόμος. Επίσης, υπολογίζουμε τις αποσβέσεις των παγίων στοιχείων και προχωράμε στη γενική εκμετάλλευση για τη διεξαγωγή του αποτελέσματος.

14. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ					
1					
66		ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ Π.Σ		827,00	
	04	ΑΠΟΣΒ.ΕΠΙΠΛΩΝ			
		00 ΑΠΟΣΒ.ΕΠΙΠΛΩΝ	77,00		
		02 ΑΠΟΣΒ. ΜΗΧ.ΓΡΑΦΕΙΟΥ	150,00		
		03 ΑΠΟΣΒ.Η/Υ	<u>600,00</u>		
14		ΕΠΙΠ. & ΛΟΙΠ. ΕΞΟΠΛ.			827,00
	99	ΑΠΟΣ/ΝΑ ΕΠ. & Λ. Ε			
		00 ΑΠΟΣΒ/ΝΑ ΕΠΙΠΛΑ	54,00		
		01 ΑΠΟΣ/ΝΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘ.	23,00		
		02 ΑΠΟΣ/ΝΗ ΜΗΧ.ΓΡΑΦ.	150,00		
		03 ΑΠΟΣ/ΝΟΙ Η/Υ	<u>600,00</u>		
		ΑΠΟΣΒ.ΓΡΑΦ. : 450*12% = 54,00			
		ΑΠΟΣΒ.ΒΙΒΛ. : 190*12% = 23,00			
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ...			

			ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
			ΑΠΟΣΒ. Η/Υ : 600,00			
			ΑΠΟΣΒ. ΤΑΜ.ΜΗΧ. : 150,00			
Οι αποσβέσεις Π.Σ έγιναν με βάση τον ισχύοντα νόμο που περιγράφει συγκεκριμένο συντελεστή απόσβεσης ενώ τα Π. Σ κάτω των 600 ευρώ αποσβένονται εφ'απαξ.						
<u>2</u>						
54			ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛΗ		2.493,00	
		00	Φ.Π.Α			
			99 ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΗΝΩΝ	2.493,00		
54			ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛ.			2.493,00
		00	Φ.Π.Α			
		20	ΑΓΟΡΩΝ	2.493,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ Φ.Π.Α ΑΓΟΡΩΝ			
<u>3</u>						
54			ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛΗ		1.080,00	
		00	Φ.Π.Α			
			70 Φ.Π.Α ΠΩΛΗΣΕΩΝ	1.080,00		
54			ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛ.			1.080,00
		00	Φ.Π.Α			
		99	ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΗΝΩΝ	1.080,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ Φ.Π.Α ΑΓΟΡΩΝ			
Το Φ.Π.Α επειδή είναι πιστωτικό το εμφανίζουμε ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο						
<u>4</u>						
33			ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		1.413,00	
		13	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ			
			90 ΣΥΜΨΗΦ. ΣΤΗΝ ΕΠΟΜ. ΧΡΗΣΗ	1.413,00		
54			ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛ.			1.413,00
			ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

			ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
		00	Φ.Π.Α			
		99	ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΗΝΩΝ	1.413,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ Φ.Π.Α ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ			
			ΧΡΗΣΗ			

Πληρώνουμε το ΙΚΑ που χρωστάμε με την νόμιμη προσαύξηση 2,5 % για κάθε μήνα

δηλαδή : $6.320,00 \times 2,5\% \times 3(\text{μήνες}) = 474,00\text{€}$

5

55			ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ		6.320,00	
		00	Ι.Κ.Α			
			00 Ι.Κ.Α	6.320,00		
81			ΕΚΤΑΚ. & ΑΝΟΡΓ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		474,00	
		00	ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ			
			01 ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ Ι.Κ.Α	474,00		
38			ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			6.794,00
		00	ΤΑΜΕΙΟ			
			00 ΤΑΜΕΙΟ	6.794,00		
			ΠΛΗΡΩΜΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΤΟ Ι.Κ.Α			

Πληρώνουμε το ΦΜΥ που χρωστάμε με πρόστιμο 1,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης

δηλαδή : $1150,00 \times 1,5\% \times 3(\text{μήνες}) = 51,75\text{€}$

6

54			ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛΗ		1.150,00	
		03	ΦΟΡ - ΤΕΛΗ ΑΜ. ΠΡΟΣ.			
			00 Φ.Μ.Υ	1.150,00		
81			ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓ. ΑΠΟΤ.		51,75	
		00	ΕΚΤ. & ΑΝ. ΕΞΟΔΑ			
			00 ΦΟΡ. ΠΡΟΣΤ. & ΠΡΟΣΑΥΞ.	51,75		
			ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

			ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
38			ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			1.201,75
		00	ΤΑΜΕΙΟ			
		00	ΤΑΜΕΙΟ	<u>1.201,75</u>		
Εγγραφές Γενικής Εκμετάλλευσης						
7						
80			ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			13.850,00
		00	ΛΟΓ. ΓΕΝ.ΕΚΜΕΤΑΛ.			
			00 ΛΟΓ.ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ 2003	<u>13.850,00</u>		
20			ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ			13.850,00
		01	ΑΓΟΡΕΣ ΕΜΠ/ΤΩΝ			
		00	ΝΟΚΙΑ Η/Υ	4.000,00		
		01	ΨΥΓΕΙΑ PITSOS	1.200,00		
		02	ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ SIEMENS	800,00		
		03	ΚΟΥΖΙΝΕΣ AEG	1.200,00		
		04	ΗΛ. ΣΙΔΕΡΑ BRAUN	650,00		
		05	ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ FUJITSU	4.000,00		
		06	ΜΙΞΕΡ BRAUN	<u>2.000,00</u>		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΡΧΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ			
			ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			
8						
80			ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			21.930,00
		00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ ΓΕΝ.ΕΚΜΕΤΑΛ.			
			00 ΛΟΓ.ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ 2003	<u>21.930,00</u>		
60			ΑΜΟΙΒ. & ΕΞ. ΠΡΟΣΩΠ.			18.430,00
		00	ΕΜΜΙΣΘ. ΠΡΟΣΩΠ.			
		00	ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	14.400,00		
			ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

			ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
		03	ΕΡΓ.ΕΙΣΦ.& ΕΠΙΒ.ΠΡΟΣ.			
		00	ΕΡΓΟΔΟΤ. ΕΙΣΦ. Ι.Κ.Α	4.030,00		
62			ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ			3.000,00
		04	ΕΝΟΙΚΙΑ			
		00	ΕΔΑΦ. ΕΚΤΑΣΕΩΝ	3.000,00		
64			ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ			500,00
		02	ΠΡΟΒΟΛ.& ΔΙΑΦΗΜ.			
		01	ΔΙΑΦ.ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ	500,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΩΝ ΣΤΗ Γ.Ε.			
			<u>9</u>			
80			ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			827,00
		00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ			
		00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ	827,00		
66			ΑΠ.Π.Σ.ΕΝΣΩΜ.ΣΤΟ Λ.Κ			827,00
		04	ΕΠΙΠΛΩΝ & Λ.Ε			
		00	ΕΠΙΠΛΩΝ	77,00		
		02	ΜΗΧΑΝΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	150,00		
		03	Η/Υ	600,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΤΗ Γ.Ε			
			<u>10</u>			
20			ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ			11.480,00
		00	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠ/ΤΩΝ			
		00	Η/Υ NOKIA (10x300)	3.000,00		
		01	ΨΥΓΕΙΑ PITSOS (6x150)	900,00		
		02	ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ SIEMENS (3x200)	600,00		
		03	ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΣΙΔΕΡΑ (10x35)	350,00		
			ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
		04 ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ FUJITSU (15χ200)	<u>3.000,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΕΛΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ			
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛ.			11.480,00
	00	ΛΟΓ. ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ			
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε. 2003	<u>11.480,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΕΛΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ			
		<u>11</u>			
70		ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠ/ΤΩΝ		6.000,00	
	00	ΠΩΛ.ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ			
	00	ΗΛ.ΣΙΔΕΡΑ	2.500,00		
	01	ΚΟΥΖΙΝΕΣ	200,00		
	02	ΚΛΙΜ/ΚΑ	<u>3.300,00</u>		
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛ.			6.000,00
	00	ΛΟΓ. ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ			
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε 2003	<u>6.000,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ			
		<u>12</u>			
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		22.757,00	
	01	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
	00	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ 2003	<u>22.757,00</u>		
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛ.			22.757,00
	00	ΛΟΓ.ΓΕΝ.ΕΚΜ/ΣΗΣ			
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε. 2003	<u>22.757,00</u>		
		<u>13</u>			
86		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		525,75	
	02	ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ			
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .		
		07 ΕΚΤΑΚΤΑ&ΑΝΟΡΓ. ΕΞΟΔΑ	<u>525,75</u>	
81		ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ		525,75
	00	ΕΚΤ. & ΑΝ. ΕΞΟΔΑ		
	00	ΠΡΟΣΑΥΞ.ΕΙΣΦ. Φ.Μ.Υ	474,00	
	01	ΠΡΟΣΑΥΞ.ΕΙΣΦ Ι.Κ.Α	<u>51,75</u>	
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		
		<u>14</u>		
86		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		22.757,00
	00	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜ/ΣΗΣ		
	00	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ ΕΚΜ/ΣΗΣ	<u>22.757,00</u>	
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜ/ΣΗ		22.757,00
	01	ΜΙΚΤΑ ΑΠ/ΤΑ ΕΚΜ/ΣΗΣ		
	00	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ 2003	<u>22.757,00</u>	
		<u>15</u>		
86		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		23.282,75
	99	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	01	ΚΑΘΑΡΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	<u>23.282,75</u>	
86		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡ.		23.282,75
	00	ΜΙΚ. ΑΠ/ΤΑ ΕΚΜ/ΣΗΣ		
	00	ΜΙΚ. ΑΠΟΤ/ΤΑ 2003	22.757,00	
	02	ΕΚΤ. & ΑΝ.ΕΞΟΔΑ		
	07	ΕΚΤ & ΑΝ.ΕΞΟΔΑ	<u>525,75</u>	
		<u>16</u>		
88		ΑΠΟΤ/ΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ		23.282,75
	01	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ		
	00	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ 2003	<u>23.282,75</u>	
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .		

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
86		ΑΠΟΤ/ΤΑ ΧΡΗΣΗΣ			23.282,75
	99	ΚΑΘ. ΑΠ/ΤΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	01	ΚΑΘΑΡΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	<u>23.282,75</u>		
Εγγραφές Ισολογισμού					
<u>17</u>					
89		ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			26.717,25
	01	ΚΛΕΙΣΙΜ. ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00 ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>26.717,25</u>		
14		ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠ.ΕΞ.			173,00
	00	ΕΠΙΠΛΑ & Λ.Ε			
		00 ΓΡΑΦΕΙΟ	96,00		
		02 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	<u>77,00</u>		
20		ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ			7.850,00
	00	ΑΠΟΘ. ΕΜΠΟΡ.			
		00 Η/Υ NOKIA	3.000,00		
		01 ΨΥΓΕΙΑ PITSOS	900,00		
		02 ΠΛΥΝΤ.SIEMENS	600,00		
		03 ΚΟΥΖΙΝΕΣ NEFF	350,00		
		05 ΚΛΙΜ.FUJITSU	<u>3.000,00</u>		
33		ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			1.413,00
	13	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ			
		90 ΣΥΜΨ.ΣΤΗΝ ΕΠ.ΧΡΗΣ.	<u>1.413,00</u>		
38		ΧΡΗΜΑΤ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			17.281,25
	00	ΤΑΜΕΙΟ			
		00 ΤΑΜΕΙΟ	<u>17.281,25</u>		
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

			ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ			
			<u>18</u>			
40			ΚΕΦΑΛΑΙΟ		50.000,00	
	06		ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦ.			
		00	ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	25.000,00		
		01	ΕΤΑΙΡΟΣ Β΄	12.500,00		
		02	ΕΤΑΙΡΟΣ Γ΄	<u>12.500,00</u>		
89			ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			50.000,00
	01		ΚΛΕΙΣ. ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00	ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>50.000,00</u>		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ...			
			<u>19</u>			
89			ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		23.282,75	
	01		ΚΛΕΙΣΙΜ. ΧΡΗΣΗΣ			
		00	ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>23.282,75</u>		
88			ΑΠΟΤ.ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ			23.282,75
	01		ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00	ΖΗΜ. ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>23.282,75</u>		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ			

Αφού διενεργήσαμε όλες τις απαραίτητες λογιστικές πράξεις, δηλαδή, τον υπολογισμό των αποσβέσεων, τη μεταφορά των Φ.Π.Α. αγορών - πωλήσεων και την απόδοση του Ι.Κ.Α & Φ.Μ.Υ. με τις προσαυξήσεις και τα πρόστιμα που ορίζει ο νόμος, πραγματοποιήσαμε τις εγγραφές γενικής εκμετάλλευσης όπου διεξάγαμε αποτελέσματα τα οποία εμφανίζουν ζημιά για την επιχείρηση που ανέρχονται στο ποσό των 23.282,75€. Οπότε, αφού ενημερώσουμε το Γενικό Καθολικό συντάσσουμε το Β΄ Προσωρινό Ισοζύγιο στο οποίο παρατηρούμε ότι έχουν κλείσει οι λογαριασμοί πελάτες -προμηθευτές, γραμμάτια εισπρακτέα-πληρωτέα, πιστωτές, Φ.Π.Α., ασφαλιστικοί οργανισμοί, αμοιβές & έξοδα προσωπικού, παροχές τρίτων και διάφορα έξοδα.

15. ΓΕΝΙΚΟ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

14 ΕΠΙΠΛΑ & Λ.Ε 14		14.00.00 ΓΡΑΦΕΙΟ	
6.560,00	5.560,00	450,00	
14.00.01 ΚΑΡΕΚΛΕΣ		14.00.02 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
360,00		190,00	
14.02.00 ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΜΗΧ.		14.03.00 Η/Υ	
150,00		3.600,00	
14.03.01 ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ		14.99.00 ΑΠΟΣΒ. ΓΡΑΦ.	
1.810,00		300,00	
		54,00	
14.99.01 ΑΠΟΣΒ. ΚΑΡΕΚ.		14.99.02 ΑΠΟΣΒ. ΒΙΒΛΙΟΘ.	
	360,00	90,00	
		23,00	
14.99.03 ΑΠΟΣΒ. ΤΑΜ. ΜΗΧ.		14.99.04 ΑΠΟΣΒ. Η/Υ	
	150,00	3.000,00	
		600,00	

14.99.05 ΑΠΟΣΒ. ΦΩΤΟΤ.		20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ 20	
	1.810,00	21.700,00	13.850,00
		ΥΠ:7.850,00	
20.00.00 Η/Υ NOKIA		20.00.01 ΨΥΓΕΙΑ PITSOS	
4.000,00	4.000,00	1.200,00	1.200,00
3.000,00		900,00	
ΥΠ:3.000,00		ΥΠ:900,00	
20.00.02 ΠΛ.SIEMENS		20.00.03 ΚΟΥΖ. NEFF	
800,00	800,00	1.200,00	1.200,00
600,00		350,00	
ΥΠ:600,00		ΥΠ:350,00	
20.00.04 ΗΛ.ΣΙΔ. BRAUN		20.00.05 ΚΑΙΜ. FUJITSU	
650,00	650,00	4.000,00	4.000,00
		3.000,00	
		ΥΠ:3.000,00	
20.00.06 ΜΙΞΕΡ BRAUN		33.13.90 ΕΛΛΗΝ.ΔΗΜΟΣΙΟ	
2.000,00	2.000,00	1.413,00	
38.00.00 ΤΑΜΕΙΟ		60 ΑΜΟΙΒ & ΕΞ. ΠΡΟΣΩΠ.	
57.880,00	32.603,00	18.430,00	18.430,00
	6.794,00		
	1.206,75		
	ΥΠ:17.281,25		

60.00.00 ΤΑΚΤ. ΑΠΟΔΟΧΕΣ		60.03.00 ΕΡΓ. ΕΙΣΦ. ΙΚΑ	
14.400,00	14.400,00	4.030,00	4.030,00
62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ 62		62.04.00 ΕΝΟΙΚΙΑ	
3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ 64		64.02.01 ΡΑΔ -ΤΗΛ	
500,00	500,00	500,00	500,00
66 ΑΠΟΣΒ. Π.Σ 66		66.04.00 ΑΠΟΣΒ. ΕΠΙΠΛΑ	
827,00	827,00	54,00	54,00
		23,00	23,00
66.04.02 ΑΠΟΣΒ. ΜΗΧ.ΓΡΑΦ.		66.04.03 ΑΠΟΣΒ. Η/Υ	
150,00	150,00	600,00	600,00
70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡ. 70		70.00.00 ΗΛ. ΣΙΔ. BRAUN	
6.000,00	6.000,00	2.500,00	2.500,00

70.00.01 ΚΟΥΖ. NEFF		70.00.02 ΚΑΙΜ. FUJITSU	
200,00	200,00	3.300,00	3.300,00
80 ΓΕΝ. ΕΚΜ. 80		80.00.00 ΛΟΓ.ΓΕΝ.ΕΚΜ.2003	
59.364,00	36.607,00	13.850,00	7.850,00
		21.930,00	6.000,00
		827,00	22.757,00
80.01.00 ΜΙΚ.ΑΠ. 2003		81 ΕΚ. & ΑΝ. ΑΠΟΤ. 81	
22.757,00	22.757,00	525,75	525,75
81.00.00 ΠΡΟΣ.ΕΙΣΦ. ΦΜΥ		81.00.01 ΠΡΟΣ.ΕΙΣΦ. ΙΚΑ	
474,00	474,00	51,75	51,75
86.00.00 ΜΙΚ.ΑΠΟΤ.ΕΚΜ.		86.02.07 ΕΚΤ. & ΑΝ. ΕΞΟΔΑ	
22.757,00	22.757,00	474,00	525,75
		51,75	
86.99.01 ΚΑΘ.ΖΗΜΙΕΣ		88.01.00 ΖΗΜ.ΧΡΗΣ.2003	
23.282,75	23.282,75	23.282,75	
			ΥΠ:23.282,75

16. Β' ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΚΙΝΗΣΗ		ΥΠΟΛΟΙΠΑ	
		ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
14	ΕΠΙΠΛΑ & Λ.Ε.	640,00	467,00	173,00	-
14-00	ΕΠΙΠΛΑ				
14-00-00	ΓΡΑΦΕΙΑ	450,00	354,00	96,00	-
14-00-02	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	190,00	113,00	77,00	-
20	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	19.050,00	11.200,00	78,50	
20-00	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠ/ΤΩΝ				
20-00-00	Η/Υ ΝΟΚΙΑ	7.000,00	4.000,00	3.000,00	-
20-00-01	ΨΥΓΕΙΑ RITSOS	2.100,00	1.200,00	900,00	-
20-00-02	ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ SIEMENS	1.400,00	800,00	600,00	-
20-00-03	ΚΟΥΖΙΝΕΣ NEFF	1.500,00	1.200,00	350,00	-
20-00-05	ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ FUJITSU	7.000,00	4.000,00	3.000,00	-
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	1.413,00	-	1.413,00	-
33-13	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ				
33-13-90	ΣΥΜΨ.ΣΤΗΝ ΕΠ. ΧΡΗΣΗ	1.413,00	-	1.413,00	-
38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	57.880,00	40.598,75	17.281,25	-
38-00	ΤΑΜΕΙΟ				
38-00-00	ΤΑΜΕΙΟ	57.880,00	40.598,75	17.281,25	-
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	-	50.000,00	-	50.000,00
40-06	ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ				
40-06-00	ΕΤΑΙΡΟΣ 'Α'	-	25.000,00	-	25.000,00
40-06-01	ΕΤΑΙΡΟΣ 'Β'	-	12.500,00	-	12.500,00
40-06-02	ΕΤΑΙΡΟΣ 'Γ'	-	12.500,00	-	12.500,00
88	ΑΠΟΤ. ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	23282,75	-	23282,75	-
88-01	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ				
88-01-00	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	23282,75	-	23282,75	-
	ΣΥΝΟΛΑ	102265,75	102265,75	50000,00	50000,00

17. ΑΡΧΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ

Την ημέρα που λύθηκε και τέθηκε σε εκκαθάριση η εταιρεία, έληξε η τελευταία διαχειριστική περίοδος της κανονικής λειτουργίας αυτής. Τότε θα συνταχθεί ο ισολογισμός της τελευταίας κανονικής διαχειριστικής περιόδου ο οποίος συμπίπτει με τον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως. Είναι απίθανο να διαφέρουν οι δυο αυτοί ισολογισμοί εκτός αν οι εκκαθαριστές καθυστερήσουν να συντάξουν αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως και προκύψουν νέα στοιχεία.

Μαζί με τον ισολογισμό υποβάλλεται δήλωση φορολογίας εισοδήματος για τη τελευταία διαχειριστική περίοδο (1/1-31/9), η ετήσια εκκαθαριστική δήλωση για το 2003, πριν τεθεί η εταιρεία σε εκκαθάριση, μέσα σε προθεσμία 130 ημερών από τη λήξη της περιόδου (25/1/04) καθώς και οι προσωρινές δηλώσεις Φ.Π.Α για κάθε φορολογική περίοδο.

Επίσης, η απόφαση λύσεως της εταιρείας πρέπει να δηλωθεί στη Δ.Ο.Υ με τη σχετική δήλωση, συνοδευόμενη από κυρωμένο αντίγραφο πρακτικού με την απόφαση των εταίρων για τη λύση της εταιρείας, μέσα σε 30 ημέρες από τη λήψη της απόφασης.

17.1. ΑΡΧΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ (30-9-03)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
ΠΑΓΙΑ		ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
14 ΕΠΙΠΛΑ & Λ.Ε	640,00	40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	50.000,00
14.00 ΕΠΙΠΛΑ		40.06 ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
14.00.00 Γραφείο	450,00	40.06.00 Εταίρος Α΄	25.000,00
14.00.02 Βιβλιοθήκες	<u>190,00</u>	40.06.01 Εταίρος Β΄	12.500,00
14.99 ΑΠΟΣ/ΝΑ ΕΠΙΠΛΑ	-467,00	40.06.02 Εταίρος Γ΄	12.500,00
14.99.00 Αποσβ/νο γραφείο	354,00		
14.99.02 Αποσβ/νη βιβλιοθήκη	<u>113,00</u>		
	173,00		
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ			
20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	7.850,00		
20.00 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠ/ΤΩΝ	7.850,00		
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	1.413,00		
33.13 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	1.413,00		
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	17.281,25		
38.00 ΤΑΜΕΙΟ	17.281,25		
88 ΑΠΟΤΕΛ. ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	23.282,75		
88.01 ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	23.282,75		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u><u>50.000,00</u></u>	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u><u>50.000,00</u></u>

◆ 18. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Μετά τη σύνταξη του αρχικού ισολογισμού μπορούμε να προχωρήσουμε τη διαδικασία εκκαθάρισης στην οποία απαλλασσόμαστε από τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Τα άχρηστα εμπορεύματα τα καταστρέφουμε και τα υπόλοιπα τα πουλάμε εκτός από ένα γραφείο και μια βιβλιοθήκη αναπόσβεστης αξίας 96€ και 77€ αντίστοιχα. Αρχικά προσεγγίζουμε το θέμα θεωρητικά όπου κάνουμε λεπτομερή περιγραφή και στη συνέχεια παρουσιάζουμε τη λογιστική απεικόνιση του θέματος.

Οι εταιρείες που βρίσκονται στο στάδιο της εκκαθάρισης διατηρούν τη νομική τους προσωπικότητα και έχουν όλες τις υποχρεώσεις του Κ.Β.Σ, ως εκ τούτου είναι δυνατόν να θεωρήσουν βιβλία και στοιχεία, εφόσον τα ήδη χρησιμοποιούμενα έχουν εξαντληθεί, για την καταχώρηση των πράξεων εκκαθάρισης και διανομής. Σχετικό και το Εγγ. ΥΠ.ΟΙΚ. Ε13695/70.

18.1 Επιχείρηση υπό εκκαθάριση

Αστικός Κώδικας. Άρθρο 72: Το νομικό πρόσωπο άμα τη διαλύσει διατελεί αυτοδικαίως εν εκκαθαρίσει. Μέχρι πέρατος της εκκαθαρίσεως και δια της ανάγκης αυτής λογίζεται υφιστάμενου.

Άρθρο 777. Εκκαθάριση: Η εταιρεία λογίζεται ότι εξακολουθεί και μετά τη λύση της, εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες και ο σκοπός της εκκαθάρισης. Από τη λύση παύει η εξουσία των διαχειριστών εταίρων.

Άρθρο 778: Αφού λυθεί η εταιρία η εκκαθάριση, αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, ενεργείται από όλους τους εταίρους μαζί ή από εκκαθαριστή που έχει διοριστεί με ομόφωνη απόφαση όλων. Σε περίπτωση διαφωνίας ο εκκαθαριστής διορίζεται ή αντικαθίστανται από το δικαστήριο με αίτηση ενός από τους εταίρους και η αντικατάσταση γίνεται μόνο για σπουδαίους λόγους.

18.2. Το στάδιο της εκκαθάρισεως

Από τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα, αλλά και από τις αντίστοιχες περί εκκαθάρισεως διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες (άρθρα 47α επ. Κ.Ν, 2190/20) και τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (άρθρα 46-50 Ν. 3190/55) προκύπτει ότι με τη λύση της εταιρείας αρχίζει το στάδιο της εκκαθάρισεως, κατά το οποίο αυτή λογίζεται υπάρχουσα και λειτουργούσα μόνο για τις ανάγκες και το σκοπό της εκκαθάρισεως, και ακολουθεί η διανομή του τυχόν υπολοίπου της εταιρικής περιουσίας στους εταίρους. Τότε και μόνο ολοκληρώνεται η εκκαθάριση.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το στάδιο της εκκαθάρισεως μπορεί να ορισθεί ως το χρονικό διάστημα που περικλείεται μεταξύ της λύσεως της εταιρείας και της διανομής στους εταίρους του υπολοίπου της εταιρικής περιουσίας του υπολοίπου που απέμεινε μετά τη ρευστοποίηση των ενεργητικών στοιχείων, την εξόφληση των δανειστών και την απόδοση των εισφορών. (Α.Π. 237/2000).

Κατά το στάδιο της εκκαθάρισεως και εφόσον ο σκοπός αυτής το απαιτεί, η εταιρεία μπορεί να συνεχίζει τις κερδοσκοπικές πράξεις της και οπωσδήποτε θα φέρει σε πέρας τις εκκρεμείς συναλλαγές.

18.3. Εκκαθαριστές

Αφού λυθεί η εταιρεία, η εκκαθάριση - αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο - ενεργείται από όλους τους εταίρους μαζί ή από εκκαθαριστή που έχει διοριστεί με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων (άρθρο 778 Α.Κ.). Στην πράξη συνηθίζεται να ορίζεται ο εκκαθαριστής (ή οι εκκαθαριστές) στο καταστατικό κάτι που σημαίνει συμφωνία όλων των εταίρων τη στιγμή της καταρτίσεως της εταιρικής συμβάσεως. Αν δεν ορίστηκαν στο καταστατικό οι εκκαθαριστές, αυτό μπορεί να γίνει πάλι με συμφωνία όλων

των εταίρων κατά τη λύση της εταιρείας. Αν ούτε αυτό έγινε, τότε την εκκαθάριση αναλαμβάνουν όλοι οι εταίροι μαζί. Σε περίπτωση διαφωνίας, διορίζεται εκκαθαριστής (ή αντικαθίσταται αυτός που έχει ορισθεί) από το δικαστήριο με αίτηση ενός από τους εταίρους και η αντικατάσταση γίνεται μόνο για σπουδαίους λόγους (άρθρο 778 Α.Κ.).

Από τη στιγμή που λύθηκε η εταιρεία, παύει η εξουσία των διαχειριστών. Η διαχείριση της εταιρείας περιέρχεται στους εκκαθαριστές, οι οποίοι θα διενεργήσουν όλες τις απαραίτητες πράξεις μέχρι πέρατος της εκκαθάρισεως και διανομής της εταιρικής περιουσίας. Ως εκκαθαριστές μπορούν να διοριστούν εταίροι, αλλά και τρίτοι.

Ανάκληση του εκκαθαριστή γίνεται οποτεδήποτε με ομόφωνη απόφαση των λοιπών εταίρων και με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σπουδαίος προς τούτο λόγος (ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 752 Α.Κ. που ρυθμίζει την ανάκληση του διαχειριστή). Ανακαλείται, κατά τον ίδιο τρόπο, και ο διορισμένος από το δικαστήριο εκκαθαριστής.

18.4. Διαδικασία εκκαθάρισεως. Ενέργειες εκκαθαριστών

Οι εκκαθαριστές, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντα τους, προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες:

Α) Σχετικά με την τελευταία χρήση της λυόμενης εταιρείας.

α) Συντάσσουν τον τελευταίο ισολογισμό της λυθείσας εταιρείας:

Στο παράδειγμα, ο ισολογισμός αυτός θα είναι με ημερομηνία 30 Σεπτεμβρίου 2003 (ημερομηνία λύσεως της εταιρείας). Είναι ισολογισμός τέλους χρήσεως - της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, που έχει διάρκεια μικρότερη του δωδεκαμήνου (1/1/03 - 30/9/03).

β) Υποβολή δηλώσεως φόρου εισοδήματος: Εντός προθεσμίας τριών και μισού (3,5) μηνών από την ημερομηνία λήξεως της

διαχειριστικής περιόδου, δηλαδή, μέχρι 15 Ιανουαρίου 2004, υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. η δήλωση φόρου εισοδήματος για την τελευταία διαχειριστική περίοδο της Ε.Π.Ε. Με την υποβολή της δηλώσεως αυτής, θα καταβληθούν στη Δ.Ο.Υ. και τα αναλογούντα ποσά φόρου εισοδήματος και χαρτοσήμου στα τυχόν κέρδη της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου της εταιρείας.

γ) Δηλώσεις Φ. Π. Α. : Από την ημέρα θέσεως της εταιρείας σε εκκαθάριση και σε όλο το διάστημα που διαρκεί το στάδιο της εκκαθαρίσεως, αυτή υφίσταται και λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθαρίσεως. Στο στάδιο αυτό ρευστοποιείται η περιουσία της εταιρείας (δηλαδή πωλούνται τα υπάρχοντα εμπορεύματα και προϊόντα, καθώς και τα πάγια κ.λπ. στοιχεία του ενεργητικού που είναι δεκτικά πωλήσεως), εισπράττονται οι απαιτήσεις και εξοφλούνται οι υποχρεώσεις. Εάν μετά την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων της εταιρείας υπάρχουν μετρητά στο ταμείο ή κάποια περιουσιακά στοιχεία, αυτά ανήκουν στους πρώην εταίρους της λυθείσας εταιρείας στους οποίους και θα διανεμηθούν τελικά..

Σε όλο το διάστημα που διαρκεί το στάδιο της εκκαθαρίσεως, κατά το οποίο γίνονται οι ανωτέρω περιγραφείσες πράξεις, υποβάλλονται από την υπό εκκαθάριση εταιρεία οι περιοδικές (μηνιαίες) δηλώσεις Φ.Π.Α. (όπως γίνονταν και πριν τεθεί η εταιρεία υπό εκκαθάριση).

Ετήσια εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. θα υποβληθεί κανονικά για την τελευταία διαχειριστική χρήση της εταιρείας (πριν αυτή τεθεί υπό εκκαθάριση) μέσα σε προθεσμία 130 ημερών από τη λύση και θέση αυτής σε εκκαθάριση, όπως ορίζει το άρθρο 31 § 1 περ. β' Ν. 1642/86.

Όταν τελειώσει το στάδιο της εκκαθαρίσεως της εταιρείας, θα δηλωθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. η παύση των εργασιών με το κατάλληλο έντυπο διακοπής δραστηριότητας (λειτουργίας), όπως ορίζει το άρθρο 29 § 1 Ν. 1642/86.

B) Σχετικά με το στάδιο εκκαθάρισεως

α) Αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισεως.

Συντάσσεται ο αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισεως, κατόπιν απογραφής που διενεργούν οι εκκαθαριστές κατά την ημέρα θέσεως της εταιρείας σε εκκαθάριση και ο οποίος, συνήθως, συμπίπτει με τον συντασσόμενο ισολογισμό της τελευταίας χρήσεως της εταιρείας (31/9/03). Σπανίως, μπορεί να συμβεί αυτοί οι δύο ισολογισμοί να διαφέρουν μεταξύ τους. Μπορεί να συμβεί, εάν από τη χρονική στιγμή συντάξεως του πρώτου ισολογισμού μέχρι τη σύνταξη του δεύτερου (του αρχικού ισολογισμού εκκαθάρισεως) μεσολαβήσει κάποιο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ενδεχομένως να προκύψουν νέα στοιχεία.

β) Υποβολή στη Δ.Ο.Υ. αρχικού ισολογισμού εκκαθάρισεως.

Υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. το έγγραφο λύσεως της εταιρείας (διαλυτικό) σε τρία αντίγραφα με συνημμένα: αα) Τον αρχικό ισολογισμό εκκαθάρισεως. ββ) Το έντυπο μεταβολών κατάλληλα συμπληρωμένο, γγ) Βεβαίωση ενημερότητας από το οικείο επιμελητήριο, στο οποίο είναι γραμμένη η εταιρεία.

Προθεσμία υποβολής των ανωτέρω εγγράφων δέκα (10) ημέρες από τη θέση της εταιρείας σε εκκαθάριση, αλλιώς από τη σύνταξη του διαλυτικού εγγράφου (άρθρο 29 § 1 Ν. 1642/86).

γ) Υποβολή διαλυτικού εγγράφου στο Πρωτοδικείο.

Ένα αντίγραφο του διαλυτικού εγγράφου, θεωρημένο από την Δ.Ο.Υ. υποβάλλεται στο αρμόδιο πρωτοδικείο για να καταχωρηθεί στα βιβλία εταιρειών αυτού.

δ) Παράλληλα, οι εκκαθαριστές πρέπει να παραγγείλουν νέες σφραγίδες της εταιρείας με την προσθήκη της ενδείξεως «**υπό εκκαθάριση**» και θεωρούνται στη Δ.Ο.Υ. νέα στοιχεία ή επαναθεωρούνται τα ήδη χρησιμοποιούμενα στοιχεία με την ίδια ένδειξη.

➔ 19. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Στο παράδειγμά μας, κατά την απογραφή που διενεργήθηκε από τους εκκαθαριστές, βρέθηκαν, στην αποθήκη της εταιρείας, δυο ηλεκτρονικοί υπολογιστές NOKIA αξίας 600,00 Ευρω, μια ηλεκτρική κουζίνα NEFF αξίας 350,00 Ευρω και δυο κλιματιστικά FUJITSU αξίας 400,00 Ευρω τα οποία είχαν υποστεί ζημιά λόγω κακής φύλαξης. Στη περίπτωση αυτή, όπου τα εμπορεύματα είναι άχρηστα, πρέπει να συνταχθεί πρωτόκολλο καταστροφής εμπορευμάτων με το οποίο, συνοδευόμενο από δελτίο αποστολής, θα στείλουμε τα εμπορεύματα για καταστροφή.

19.1. Πρωτόκολλο καταστροφής

ΚΩΔ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Μ.Μ	ΠΟΣ.	ΤΙΜ.ΚΟΣΤ	ΑΞΙΑ	ΦΠΑ
20-00-00	Η/Υ NOKIA	ΤΕΜ	2	300	600	18%
20-00-03	ΚΟΥΖΙΝΑ NEFF	ΤΕΜ	1	350	350	18%
20-00-05	ΚΛΙΜ. FUJITSU	ΤΕΜ	2	200	400	18%

19.2. Λογιστική απεικόνιση της καταστροφής των εμπορευμάτων

81		ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝ.ΑΠΟΤΕΛ.		1.593,00	
	02	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ			
		10 ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	1.593,00		
78		ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ			1.350,00
	11	ΑΞΙΑ ΚΑΤΕΣΤΡΑΦ.			
		00 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	1.350,00		
54		ΥΠ. ΑΠΟ Φ-ΤΕΛΗ			243,00
	00	Φ.Π.Α			
		78 ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	243,00		

19.3. Πρωτόκολλο διαπίστωσης καταστραφέντων ή απωλεσθέντων αγαθών

Στο προηγούμενο θέμα αναπτύξαμε την προγραμματισμένη καταστροφή αγαθών. Όταν όμως τα αγαθά δεν είναι άχρηστα ή ληγμένα αλλά καταστρέφονται από διάφορους λόγους όπως ανατροπή μεταφορικού μέσου, απώλεια-διαρροή από δεξαμενές αγαθών σε υγρή κατάσταση, καταστροφή λόγω καιρικών φαινομένων, θάνατος ζώντων ζώων (καταστροφή γόνου ψαριών ή μεγάλων ψαριών, άλλων ζώων κ.λπ.), ή καταστροφή λόγω πυρκαγιάς ή απώλεια λόγω κλοπής ή εν γένει απώλεια ή καταστροφή μη προγραμματισμένη πρέπει να συντάσσεται ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΕΝΤΩΝ ή ΑΠΩΛΕΣΘΕΝΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ.

Η αναλυτική κατ' είδος καταγραφή των πιο πάνω αγαθών πρέπει να γίνεται από μια επιτροπή, να συντάσσεται το πιο πάνω πρωτόκολλο το οποίο όπως προαναφέραμε θεωρείται ως πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο ενημέρωσης των βιβλίων. Τονίζουμε ότι στις περιπτώσεις που τα καταστραφέντα ή απωλεσθέντα αγαθά ήταν ασφαλισμένα ή για την καταστροφή η επιχείρηση δικαιούται αποζημίωση, πρέπει να κάνει τις δέουσες ενέργειες λήψης αποζημίωσης, γιατί έτσι πέραν της υπεράσπισης των συμφερόντων της επιχείρησης αποδεικνύει εμμέσως και το συγκεκριμένο γεγονός.

Διευκρινίζουμε ότι η επιτροπή καταγραφής των αγαθών αυτών δεν είναι προκαθορισμένη, άρα μπορούν να συμμετέχουν σ' αυτήν οι αρμόδιοι της επιχείρησης και όποιος άλλος κρίνεται απαραίτητος από την επιχείρηση. Τέλος, στο πρωτόκολλο σωστό είναι να αναφέρονται και τα πραγματικά γεγονότα και οι αριθμοί τυχόν δημοσίων εγγράφων μέσω των οποίων αναφέρεται το γεγονός και τα οποία θα επισυνάπτονται.

Π.χ. περιπτώσεις πυρκαγιάς - έκθεση πυροσβεστικής, σε κλοπή-έκθεση αστυνομίας, σε καταστροφή αγαθών από τροχαίο ατύχημα - έκθεση τροχαίας, σε ναυτικό ατύχημα - έκθεση λιμεναρχείου, σε καταστροφή από καιρικά φαινόμενα - έκθεση αρμοδίων υπηρεσιών, σε καταστροφή παραγωγής λόγω κακής χρήσης φυτοφαρμάκων - έκθεση αρμοδίου γεωπόνου κ.λπ.

19.4. Πρωτόκολλο καταστροφής αγαθών

Από τον ΚΒΣ, δεν προβλέπεται ειδικό δικαιολογητικό για την απόδειξη της καταστροφής αγαθών. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει οι επιχειρήσεις να συγκροτούν μία επιτροπή καταστροφής των αγαθών, που έχουν αλλοιωθεί ή έχει λήξει η ημερομηνία διάρκειας τους κ.λπ., σε συγκεκριμένη ώρα και μέρα, στην οποία καλό είναι να καλείται να παρασταθεί και αρμόδιος υπάλληλος της Δ.Ο.Υ. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ έχει δικαίωμα (όχι υποχρέωση) να εκδώσει εντολή ελέγχου, ούτως ώστε να διαπιστωθεί «του λόγου του αληθές».

Βέβαια στις περιπτώσεις αυτές οι επιχειρήσεις ακόμα και αν δεν παρασταθεί υπάλληλος, της Δ.Ο.Υ , πράγμα πολύ πιθανό, φαίνεται ότι ενεργούν χωρίς το φόβο της επαλήθευσης, άρα έχουν κατ' αρχήν ενισχυμένη ειλικρίνεια.

Η επιτροπή κατά την καταστροφή πρέπει να συντάξει πρωτόκολλο καταστροφής το οποίο σύμφωνα με την απόφαση του ΣτΕ 2936/1988 «αποτελεί και το νόμιμο δικαιολογητικό αφού ο ΚΒΣ δεν ορίζει κάτι συγκεκριμένο».

Επίσης στην §18.1 της Εγκ. Κ.Β.Σ. αναφέρεται ότι το πρωτόκολλο καταστροφής αγαθών είναι πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο.

19.5. Καταστροφή αγαθών & εγκαταστάσεων λόγω σεισμού

«Σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΣτΕ (2936/1988, 3422/1991) το πρωτόκολλο καταστροφής αποτελεί νόμιμο δικαιολογητικό εγγραφής στα βιβλία. Επίσης με την παρ. 18.1 της ερμηνευτικής εγκυκλίου του Κ.Β.Σ. (3/1992), πρωτόκολλα καταστροφής, εκθέσεις που συντάσσονται για λόγους ανωτέρας βίας (εκθέσεις πυροσβεστικής υπηρεσίας κ.λπ.) είναι δυνατόν να αποτελέσουν δικαιολογητικό εγγραφής στα τηρούμενα βιβλία, όπου απαιτείται, ως άλλα πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία.

Τα έγγραφα αυτά (πρωτόκολλα, εκθέσεις κ.λπ.) ως και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο, μπορεί να επικαλεσθεί ο φορολογούμενος, προκειμένου να αποδείξει την ζημία που του προκάλεσε ο σεισμός, τα οποία βέβαια, ως αναφερόμενα σε πραγματικά γεγονότα, εξετάζονται κατά περίπτωση από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.

Κατά τη διαδικασία καταγραφής των καταστραφέντων αγαθών, σύνταξη πρωτοκόλλων καταστροφής κ.λπ. δεν είναι υποχρεωτική η παρουσία ή η σύμπραξη εκπροσώπου της φορολογικής αρχής». Εγκ. ΠΟΛ. 1194/7-10-1999 η οποία εκδόθηκε με αφορμή τους σεισμούς της Αθήνας (Πάρνηθα).

➔ 20. ΔΕΛΤΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Το πρωτόκολλο συνοδεύεται με δελτίο αποστολής ΜΟΝΟ με τη ποσότητα των εμπ/των. Επίσης, πληρώνουμε στο δήμο ένα ποσό για τη καταστροφή των εμπ/των.(τριπλότυπο εισπράξεως Νο...)

20.1. Δελτία εσωτερικής διακίνησης

1. Δελτίο αποστολής εκδίδεται από τον επιτηδευματία:

α) σε κάθε περίπτωση ανδρικής πώλησης ή παράδοσης ή διακίνησης

αγαθών προς οποιονδήποτε και για οποιοδήποτε σκοπό, εφόσον δεν εκδόθηκε συνενωμένο δελτίο αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας (τιμολόγιο, απόδειξη λιανικής πώλησης, απόδειξη παροχής υπηρεσιών),

β) σε κάθε περίπτωση παραλαβής από αυτόν αγαθών για διακίνηση, από μη υπόχρεο σε έκδοση δελτίου ή από αρνούμενο την έκδοση του,

γ) επί διακίνησης αγαθών μεταξύ των επαγγελματιών εγκαταστάσεων του. Με έγκριση του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ., επιτρέπεται στην περίπτωση αυτή η μη έκδοση δελτίου αποστολής ή η έκδοση του κατά διαφορετικό τρόπο, εφόσον λόγω απόστασης δεν είναι εξαιρετικά δύσκολη η παρακολούθηση των διακινουμένων αγαθών.

Τα αγαθά που αποστέλλονται ή παραλαμβάνονται συνοδεύονται κατά τη διακίνηση τους με το πρώτο αντίτυπο του δελτίου αποστολής, που παραδίδεται στον παραλήπτη τους.

Όταν, κατά τη διακίνηση αγαθών, εκδίδεται δελτίο αποστολής δεν επιτρέπεται στη συνέχεια για την ίδια συναλλαγή η έκδοση συνενωμένου δελτίου αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας και αντίστροφα.

2. Τα πρόσωπα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 εκδίδουν δελτία αποστολής σε περίπτωση αποστολής αγαθών σε επιτηδευματία λόγω πώλησης ή για να πωληθούν για λογαριασμό τους. Επίσης, τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εκδίδουν δελτίο αποστολής και κατά τη διακίνηση των προϊόντων τους για επεξεργασία ή συσκευασία ή πώληση.

3. Συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής εκδίδεται σε περίπτωση μεταφοράς και διανομής αγαθών που η ποσότητα τους καθορίζεται από τον παραλήπτη κατά την παραλαβή τους. Κατά την παράδοση των αγαθών εκδίδεται από τον υπόχρεο, κατά παραλήπτη, δελτίο αποστολής ή συνενωμένο δελτίο αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας ή απόδειξη λιανικής πώλησης, ανεξάρτητα από την υποχρέωση τήρησης ή μη βιβλίων

από τον πωλητή. Στο στοιχείο που εκδίδεται κατά περίπτωση αναγράφεται και το είδος και η ποσότητα των αγαθών, καθώς και η ακριβής ώρα παράδοσης τους. Με την επιστροφή στην επιχείρηση αναγράφεται στο πρωτότυπο του συγκεντρωτικού δελτίου αποστολής η ποσότητα των αγαθών που επιστρέφονται.

«Το συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής αυτής της παραγράφου, κατάλληλα γραμμογραφημένο σε στήλες, μπορεί να εκδίδεται την πρώτη ημέρα της διακίνησης των αγαθών, ανεξαρτήτως απόστασης, εφόσον, κάθε ημέρα και μέχρι τριάντα (30) ημέρες πριν από την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου αναγράφονται σε ιδιαίτερη στήλη τα υπόλοιπα των ποσοτήτων κάθε είδους αγαθών που διακινούνται την ημέρα αυτή».

4. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλίο αποθήκης εκδίδει δελτίο εσωτερικής διακίνησης για την εντός της επιχείρησης του διακίνηση αγαθών και ειδικότερα:

α) για κάθε εξαγωγή από την αποθήκη πρώτων υλών, βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας, ιδίων ή τρίτων, προς την παραγωγική διαδικασία. Όταν είναι δύσκολη η άμεση έκδοση του δελτίου αυτού, μπορεί να εκδίδεται ημερήσιο δελτίο για όλες τις εξαγωγές που έγιναν την ίδια μέρα,

β) για κάθε επαναφορά στην αποθήκη πρώτων υλών, βοηθητικών υλών και ειδών συσκευασίας, που δεν χρησιμοποιήθηκαν τελικά στην παραγωγική διαδικασία,

γ) για τα εντός της ημέρας παραχθέντα έτοιμα προϊόντα που εισάγονται στην αποθήκη.

5. Στο δελτίο αποστολής αναγράφονται:

α) Τα στοιχεία του αποστολέα και παραλήπτη όπως ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 12 του Κώδικα αυτού, εκτός του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ) του παραλήπτη. Όταν τα αγαθά

αποστέλλονται σε ιδιώτη αναγράφεται μόνο το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του. Στο συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής ως παραλήπτης αναγράφεται η λέξη «Διάφοροι»,

β) Η ακριβής ώρα παράδοσης ή έναρξης της αποστολής που σημειώνεται τουλάχιστον στο πρώτο αντίτυπο, με τετραψήφιο αριθμό,

γ) Ο τόπος από τον οποίο τα αγαθά αποστέλλονται, καθώς και ο τόπος προορισμού, όταν δε συμπίπτει με τη διεύθυνση του καταστήματος ή του υποκαταστήματος του αποστολέα και του καταστήματος του παραλήπτη, κατά περίπτωση. (Σ.Σ. Η περίπτωση αυτή ισχύει από 4-3-1993 όπως τροποποιήθηκε με την § 2 του άρθρου 8 του Ν. 2120/93).

δ) Η ημερομηνία έκδοσης του δελτίου αποστολής. Με έγκριση του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ επιτρέπεται τα δελτία αποστολής να εκδίδονται σε προγενέστερο χρόνο από την ημερομηνία της διακίνησης των αγαθών, όταν υπάρχουν σοβαρές δυσχέρειες. Στην περίπτωση αυτή στο δελτίο αποστολής αναγράφεται και η ημερομηνία που θα γίνει η μεταφορά,

ε) Ο σκοπός της διακίνησης,

στ) Το είδος, η μονάδα μέτρησης, η ποσότητα κάθε είδους, το άθροισμα των ποσοτήτων των ειδών, αριθμητικά και ολογράφως, ανεξάρτητα αν για τον προσδιορισμό της ποσότητας κάθε είδους χρησιμοποιήθηκε η ίδια ή διαφορετική μονάδα μέτρησης. Δεν υπάρχει υποχρέωση αναγραφής του αθροίσματος των ποσοτήτων αριθμητικώς και ολογράφως όταν το δελτίο αποστολής εκδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή.

ζ) Επί αποστολής αγαθών μεταξύ κεντρικού και υποκαταστήματος ή μεταξύ υποκαταστημάτων, εφόσον στο υποκατάστημα τηρείται βιβλίο αποθήκης κατ' είδος, ποσότητα και αξία ή εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα, αναγράφεται και η αξία των αγαθών που αποστέλλονται. Αν αυτό δεν είναι άμεσα εφικτό, η αξία γνωστοποιείται με ιδιαίτερο έγγραφο,

η) Ο αριθμός του τιμολογίου αγοράς ή πώλησης που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη πράξη.

6. Στο δελτίο εσωτερικής διακίνησης αναγράφονται:

α) Το είδος και η ποσότητα των αγαθών που διακινούνται.

β) Ο τόπος προέλευσης και ο τόπος προορισμού των αγαθών.

20.2. Σε ποιες περιπτώσεις εκδίδεται δελτίο αποστολής

Το δελτίο αποστολής εκδίδεται από τον επιτηδευματία:

α) σε κάθε περίπτωση χονδρικής πώλησης ή παράδοσης αγαθών προς οποιονδήποτε και για οποιοδήποτε σκοπό, ανεξάρτητα αν γίνει διακίνηση των αγαθών,

β) σε κάθε περίπτωση παραλαβής αγαθών για διακίνηση από πρόσωπο που δεν έχει υποχρέωση έκδοσης Δ.Α. ή από πρόσωπο που αρνείται την έκδοση του,

γ) σε κάθε διακίνηση αγαθών μεταξύ των επαγγελματικών εγκαταστάσεων π.χ. διακίνηση προς το υποκατάστημα, αποθήκη, εργοτάξιο, κ.λπ.

δ) σε κάθε άλλη περίπτωση που γίνεται διακίνηση αγαθών προς οποιονδήποτε και για οποιοδήποτε σκοπό. Π.χ. διακίνηση αγαθών για επεξεργασία, φύλαξη, αποθήκευση, δειγματισμό, δωρεάν διάθεση προς επιστροφή προς το τελωνείο κ.λπ.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που πωλούνται αγαθά λιανικώς και παραδίδονται στον ιδιώτη στο κατάστημα, δεν απαιτείται η έκδοση δελτίου αποστολής, αλλά αρκεί η παράδοση της Α.Λ.Π. Αντίθετα, όταν τα αγαθά αποστέλλονται στον ιδιώτη με ευθύνη του πωλητή, είτε με δικό του μεταφορικό μέσο (του πωλητή) είτε με μεταφορικό μέσο Δ.Χ., απαιτείται η έκδοση Δ.Α.

Αντίστοιχα, το ίδιο με τις λιανικές πωλήσεις ισχύει και για τις δωρεάν

παραδόσεις αγαθών σε ιδιώτες όταν αυτές γίνονται στο κατάστημα οπότε αρκεί η έκδοση απόδειξης αυτοπαράδοσης

➔ 21. ΑΥΤΟΠΑΡΑΔΟΣΗ

Κατά την απογραφή που διενεργήθηκε βρέθηκαν στην επιχείρησή μας ένα γραφείο αναπόσβεστης αξίας 96 Ευρω και μια βιβλιοθήκη αξίας 77€ τα οποία κρατάει ο Α' εταίρος για λογαριασμό του. Στη περίπτωση αυτή εκδίδουμε δελτίο αυτοπαράδοσης με το οποίο αποδεικνύεται η πράξη της αυτοπαράδοσης.

21.1. Έννοια - Γενική αναφορά

Κατά πλάσμα δικαίου, και για τις ανάγκες του Φ.Π.Α, ορισμένες πράξεις, περιοριστικά αναφερόμενες, θεωρούνται ως παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών, άρα φορολογούνται κανονικά ως προς το Φ.Π.Α, έστω και αν οι πράξεις αυτές γίνονται χωρίς αντάλλαγμα και ενδεχομένως χωρίς αντισυμβαλλόμενο.

Οι πράξεις αυτές χαρακτηρίζονται με τον όρο αυτοπαράδοση (για τα αγαθά) ή ιδιοχρησιμοποίηση (για τις υπηρεσίες), με κυρίαρχο όρο πλέον την αυτοπαράδοση (αγαθών ή υπηρεσιών)

Η αυτοπαράδοση και η υπαγωγή στο Φ.Π.Α έχει άρρηκτη σχέση με δικαίωμα που παρέχεται στον υποκείμενο στο Φ.Π.Α, να εκπέσει άμεσα το Φόρο προστιθέμενης αξίας με τον οποίο επιβαρύνθηκαν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες ή τα πάγια του, κατά την απόκτηση τους ή την παραγωγή τους.

Τα αγαθά ή οι υπηρεσίες αυτές βρίσκονται πλέον αποφορολογημένα στην επιχείρηση και για την διαφύλαξη των όρων ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που παράγουν, εμπορεύονται ή παρέχουν τα ίδια αγαθά ή υπηρεσίες και δεδομένης της ουδετερότητας του φόρου (Φ.Π.Α),

επιβάλλεται η απόδοση του Φ.Π.Α της τρέχουσας τιμής αγοράς ή κόστους αυτών. Αυτό συμβαίνει όταν τα αγαθά αυτά εξέρχονται του όλου συστήματος του Φ.Π.Α.

Για τις αυτοπαραδόσεις εκδίδεται απόδειξη αυτοπαράδοσης ή άλλο στοιχείο αξίας του Κ.Β.Σ, στο οποίο αναγράφεται ότι εκδίδεται ως απόδειξη αυτοπαράδοσης και αποδίδεται ο Φ.Π.Α της τρέχουσας τιμής αγοράς ή του κόστους παραγωγής.

Οι πράξεις που θεωρούνται ως αυτοπαραδόσεις αναφέρονται συγκεκριμένα και περιοριστικά στα άρθρα 7§1-2, 9 και 30§4 του Ν, 2859/2000, τις οποίες παραθέτουμε στα επόμενα θέματα.

21.2. Πράξεις παράδοσης αγαθών που θεωρούνται ως αυτοπαράδοση

1. Θεωρείται ως παράδοση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, η διάθεση από υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του για τις ανάγκες της, εφόσον πρόκειται για αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 30 για τα οποία δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση απόκτησης τους από άλλον υποκείμενο στο φόρο.

2. Επίσης, ως παράδοση αγαθών θεωρούνται οι ακόλουθες πράξεις, εφόσον η απόκτηση των αγαθών ή κατά περίπτωση των υλικών ή των υπηρεσιών από τα οποία έχουν παραχθεί αυτά παρέχει στον υποκείμενο δικαίωμα έκπτωσης του φόρου:

α) η διάθεση αγαθών από υπαγόμενη στο φόρο δραστηριότητα σε άλλη μη υπαγόμενη του ίδιου υποκειμένου,

β) η ανάληψη από υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του για την ικανοποίηση αναγκών του ή του προσωπικού της επιχείρησης και γενικά η δωρεάν διάθεση αγαθών για σκοπούς ξένους προς την άσκηση της

επιχείρησης. Εξαιρούνται τα δώρα μέχρι αξίας δέκα (10) Ευρώ και τα δείγματα που διαθέτει ο υποκείμενος στο φόρο για την εκπλήρωση των σκοπών της επιχείρησης του,

γ) η ιδιοκατοίκηση, η ιδιόχρηση, η μίσθωση ή η χρησιμοποίηση για οποιονδήποτε σκοπό των ακινήτων, που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6,

δ) η ανάληψη μερίδας σε αγαθά από εταίρο, μέτοχο ή κληρονόμο, σε περίπτωση διακοπής των εργασιών, λύσης της εταιρίας, αποχώρησης ή θανάτου εταίρου. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις κοινωνίας και συνεταιρισμού, καθώς και στην περίπτωση κοινοπραξίας επιτηδευματιών, για την οποία προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ΚΒΣ,

ε) η περιέλευση στον υποκείμενο στο φόρο ή στους κληρονόμους του αγαθών της επιχείρησης του, κατά την παύση των εργασιών της ή κατά το θάνατο του υποκειμένου.

Προκειμένου για πάγια περιουσιακά στοιχεία του υποκειμένου, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 33, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται, εφόσον δεν έχει παρέλθει η πενταετής περίοδος διακανονισμού του φόρου αυτών».

21.3. Αυτοπαράδοση υπηρεσιών. Άρθρο 9 Ν. 2859/2000 (ΦΠΑ)

Θεωρείται ως παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, η από υποκείμενο στο φόρο:

α) χρησιμοποίηση αγαθών της επιχείρησης του για την ικανοποίηση αναγκών του ή του προσωπικού της επιχείρησης ή για σκοπούς ξένους προς αυτή, εφόσον κατά την απόκτηση των αγαθών αυτών δημιουργήθηκε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου,

β) παροχή υπηρεσιών για τις ανάγκες του ή για τις ανάγκες του

προσωπικού του ή για σκοπούς ξένους προς την επιχείρηση του,

γ) χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για δραστηριότητα του ίδιου του υποκειμένου που απαλλάσσεται από το φόρο, καθώς επίσης και η χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για τις ανάγκες της επιχείρησής του, εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 30, για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση λήψης όμοιων υπηρεσιών από άλλον υποκείμενο στο φόρο».

21.4. Πράξεις για τις οποίες η διάθεση τους από ένα κλάδο-τμήμα της επιχείρησης σε άλλο, συνιστά αυτοπαράδοση. Άρθρο 30 § 4 Ν. 2859/2000

Δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί οι δαπάνες:

α) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων,

β) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης οιοπνευματωδών ποτών, εφόσον αυτά προορίζονται για την πραγματοποίηση μη φορολογητέων πράξεων,

γ) δεξιώσεων, ψυχαγωγίας και φιλοξενίας γενικά,

δ) στέγασης, τροφής, ποτών, μετακίνησης και ψυχαγωγίας για το προσωπικό ή τους εκπροσώπους της επιχείρησης,

ε) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μέχρι εννέα (9) θέσεων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, σκαφών και αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, καθώς και οι δαπάνες καυσίμων, επισκευής, συντήρησης, μίσθωσης και κυκλοφορίας αυτών γενικά.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τα πιο πάνω μεταφορικά μέσα εφόσον

προορίζονται για πώληση, μίσθωση ή μεταφορά προσώπων με κόμιστρο,

στ) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης ειδών συσκευασίας των οποίων η παράδοση καλύπτεται από καταβαλλόμενη εγγύηση και των οποίων η περαιτέρω διακίνηση γίνεται χωρίς φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ.19.

21.5. Στοιχείο αυτοπαράδοσης

1. Ο υποκείμενος στο κανονικό καθεστώς φόρου προστιθέμενης αξίας εκδίδει ειδικό στοιχείο αυτοπαράδοσης αγαθών ή ιδιοχρησιμοποίησης υπηρεσιών, για τη χρησιμοποίηση αγαθών ή υπηρεσιών της επιχείρησης του εφόσον:

- πρόκειται για αγαθά ή υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις της § 4 του άρθρου 30 του Ν. 2859/2000,
- διαθέτει αγαθά από υπαγόμενη σε φόρο δραστηριότητα, σε άλλη μη υπαγόμενη,
- διαθέτει αγαθά για τις ανάγκες του ή του προσωπικού του ή τρίτων γενικά για σκοπούς ξένους προς την επιχείρηση.

Η υποχρέωση έκδοσης του ειδικού στοιχείου υπάρχει μόνο αν, για τις πιο πάνω περιπτώσεις, ο υποκείμενος στο φόρο κατά την αγορά των αγαθών αυτών απέκτησε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

2. Ως φορολογητέα αξία που αναγράφεται στο ειδικό στοιχείο λαμβάνεται:

- για τις παραδόσεις αγαθών, η τιμή αγοράς αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή αν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, το κόστος τους κατά το χρόνο της παράδοσης, (Σ.Σ. Βλέπε θέμα 16 του άρθρου αυτού).
- για τις παροχές υπηρεσιών, το σύνολο των εξόδων που αναλογούν στην εκτέλεση της παροχής των υπηρεσιών αυτών (Σ.Σ. Βλέπε θέμα 21 του άρθρου αυτού).

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο του στοιχείου της § 1 ορίζεται με το υπόδειγμα που προσαρτάται στην παρούσα απόφαση.

4. Στο ειδικό αυτό στοιχείο θα αναγράφεται χωριστά ο φόρος προστιθέμενης αξίας που αναλογεί, η ένδειξη "φόρος μη εκπιπτόμενος", καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που ο εκδότης του στοιχείου θεωρεί αναγκαία.

5. Για τον τρόπο και χρόνο έκδοσης, καταχώρισης και φύλαξης του ειδικού στοιχείου εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι σχετικές με τα φορολογικά διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.

6. Αν για τις αναγραφόμενες στην § 1 πράξεις προβλέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων έκδοση άλλου φορολογικού στοιχείου (όπως τιμολόγιο, απόδειξη λιανικής πώλησης κ.λπ.), τότε αντί του ειδικού στοιχείου, μπορεί να εκδίδεται το φορολογικό αυτό στοιχείο. Στην περίπτωση αυτή ο φόρος θα αναγράφεται στο στοιχείο χωριστά, θα υπάρχει σ' αυτό η ένδειξη: "Φ.Π.Α ΜΗ ΕΚΠΙΠΤΟΜΕΝΟΣ" και θα υπογράφεται από το λήπτη και τον εκδότη του».

Το στοιχείο αυτοπαράδοσης εκδίδεται αθεώρητο, γιατί δεν αναφέρεται στην πιο πάνω απόφαση ως θεωρημένο, ούτε επίσης στις διατάξεις του άρθρου 19 του Κ.Β.Σ, δεδομένου ότι πλέον είναι στοιχείο του Κ.Β.Σ και όχι μόνο του Φ.Π.Α.

21.6. Εξαιρέσεις αυτοπαράδοσης

Κατ' εξαίρεση δεν αποτελούν αυτοπαραδόσεις :

Τα δώρα αξίας μέχρι δέκα (10) Ευρώ και τα δείγματα που αποβλέπουν στη διαφήμιση της επιχείρησης και την προαγωγή των δημόσιων σχέσεων αυτής. Η έννοια της εξαίρεσης αυτής είναι ότι ο υποκείμενος αφενός δεν οφείλει φόρο για τη διάθεση δώρων και δειγμάτων και αφετέρου ότι διατηρεί το δικαίωμα έκπτωσης των φόρων που επιβάρυναν την απόκτηση ή την παραγωγή ή την κατασκευή αυτών, χωρίς

να υποχρεούται σε διακανονισμό του εκπεσθέντος φόρου, όπως ρητά ορίζει η διάταξη του δεύτερου εδαφίου της § 1, του άρθρου 33 ν του Φ.Π.Α.

21.7. Αυτοπαράδοση παγίων

Όταν γίνεται ανάληψη παγίων από μέλος προσωπικής εταιρείας ή Ε.Π.Ε, η από τον ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης ή διατίθενται πάγια στοιχεία δωρεάν για σκοπούς ξένους προς την άσκηση της επιχείρησης ή διατίθενται σε άλλο κλάδο της αυτής επιχείρησης που απαλλάσσεται από Φ.Π.Α., εκδίδεται στοιχείο αυτοπαράδοσης με την αξία που έχει το πάγιο κατά τη στιγμή της παράδοσης. Όταν όμως η παράδοση αυτή γίνεται εντός της πενταετίας από την αγορά του παγίου τότε γίνεται ο διακανονισμός του φόρου των εισροών, σύμφωνα με την § 2 του άρθρου 7 και § 3 του άρθρου 33 του Φ.Π.Α. Δηλαδή δωρίζεται ένα πάγιο αγαθό στο τέταρτο έτος από την αγορά του, το οποίο είχε αγοραστεί με 3.000€ Φ.Π.Α, που εκπέστηκε 528€. Άρα κατά την παράδοση οφείλεται Φ.Π.Α. ίσος με τα $2/5$ του φόρου εισροών που εκπέστηκε 211€ ($528,00 \times 2/5$) και πρέπει να γίνει διακανονισμός του φόρου.

21.7.1. Χρησιμοποίηση παγίων που είχαν αυτοπαραδοθεί σε νέα έναρξη εργασιών ατομικής επιχείρησης

Όταν επαναχρησιμοποιούνται πάγια προηγούμενης ατομικής επιχείρησης, τα οποία είχαν αυτοπαραδοθεί, καταχωρούνται σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων-Εξόδων ή αγορών ή στο Μητρώο Παγίων εάν τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας, της νέας ατομικής επιχείρησης με την παρατήρηση ότι προέρχονται από προηγούμενη αυτοπαράδοση.

Ως δικαιολογητικό στοιχείο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η παλαιά απόδειξη αυτοπαράδοσης ή πιθανόν το Δελτίο Αποστολής που είχε εκδοθεί για τη μεταφορά στην κατοικία του επιτηδευματία ή ακόμα και η εγγραφή

στα βιβλία της προηγούμενης ατομικής.

Επίσης είναι δυνατόν να εκδοθεί από τη νέα ατομική επιχείρηση Δελτίο Ποσοτικής Παραλαβής ή Δελτίο Αποστολής για την μεταφορά από την κατοικία στην νέα επιχείρηση πλην όμως δεν είναι υποχρεωτικό από τις διατάξεις.

Διευκρινίζουμε, ότι στην περίπτωση διακοπής εργασιών και της νέας ατομικής επιχείρησης, τα πάγια αυτά αναλαμβάνονται από τον επιχειρηματία χωρίς να απαιτείται απόδειξη αυτοπαράδοσης ή διακανονισμός φόρου παγίων δεδομένου ότι βρίσκονται ήδη αποφορολογημένα.

21.8. Ιδιοπαραγωγή παγίων

Για την ιδιοπαραγωγή παγίων, δεν υπάρχει υποχρέωση έκδοσης στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. Σημειώνουμε ότι η πραγματοποίηση της επένδυσης καθώς και το κόστος της ιδιοπαραγωγής αυτής, πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία αγοράς των πρώτων και λοιπών υλών καθώς και από την παρακολούθηση του όλου έργου και του κόστους αυτού από τους τηρούμενους λογαριασμούς, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (εάν τηρούνται βιβλία Γ κατηγορίας). Διευκρινίζουμε ότι όπως έχει γίνει δεκτό με την παρ. 30 της ερμ. εγκ. 10/10-7-87 του Φ.Π.Α. και με την παρ. 14.7 της ερμ. εγκ. 3/92 του Κ.Β.Σ. δεν απαιτείται, έκδοση στοιχείου αυτοπαράδοσης για την ιδιοπαραγωγή παγίων. (Σχετ. Εγγ. 1041037/282/2-4-96), (Φυσικά, όταν πρόκειται για παραγωγή παγίων τα οποία χρησιμοποιούνται για επιχείρηση ή κλάδο εντός Φ Π Α).

21.9. Λογιστική απεικόνιση αυτοπαράδοσης παγίων και πώλησης εμπ/των.

1

33		ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		204,14	
	07	ΔΟΣ/ΚΟΙ ΛΟΓ.ΕΤΑΙΡΩΝ			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	204,14		
78		ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΓΙΩΝ			173,00
	10	ΤΕΚΜ. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΙΔ.Π			
		00 ΑΞΙΑ ΧΟΡΗΓ.ΑΠΟΘΕΜ.	173,00		
54		ΥΠΟΧΡ.ΑΠΟ ΦΟΡ.-ΤΕΛΗ			31,14
	00	Φ.Π.Α			
		78 ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	31,14		
		ΔΕΛΤΙΟ ΑΥΤΟΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Νο...			

Τα υπόλοιπα εμπορεύματα πωλήθηκαν μετρητοίς

2

30		ΠΕΛΑΤΕΣ		7.670,00	
	00	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ			
		00 Χ.ΧΡΗΣΤΟΥ	7.670,00		
70		ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠ/ΤΩΝ			6.500,00
	00	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ			
		00 Η/Υ ΝΟΚΙΑ	2.400,00		
		01 ΨΥΓΕΙΑ PITSOS	900,00		
		02 ΠΛΥΝΤ. SIEMENS	600,00		
		05 ΚΛΙΜ/ΚΑ FUJITSU	2.600,00		
54		ΥΠΟΧΡ.ΑΠΟ ΦΟΡ-ΤΕΛ.			1.170,00
	00	Φ.Π.Α			
		70 ΠΩΛΗΣΕΩΝ 18 %	1.170,00		
		ΑΡΙΘ.ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ Νο..			
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ...			

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
		<u>3</u>			
38		ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		7.670,00	
	00	ΤΑΜΕΙΟ			
		00 ΤΑΜΕΙΟ	<u>7.670,00</u>		
30		ΠΕΛΑΤΕΣ			7.670,00
	00	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ			
		00 Χ.ΧΡΗΣΤΟΥ	<u>7.670,00</u>		
		<u>4</u>			
14		ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠ.ΕΞΟΠΛ.		467,00	
	99	ΑΠΟΣΒ/ΝΑ ΕΠΙΠΛΑ & Λ.Ε			
		00 ΑΠΟΣΒ/ΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟ	354,00		
		02 ΑΠΟΣΒ/ΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	<u>113,00</u>		
14		ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠ.ΕΞΟΠΛ.			467,00
	00	ΕΠΙΠΛΑ			
		00 ΓΡΑΦΕΙΟ	354,00		
		02 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	<u>113,00</u>		
		ΜΕΤΑΦ. ΛΟΓ/ΣΜΩΝ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΘΕΤΟ			
		<u>5</u>			
81		ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ		173,00	
	02	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ			
		04 ΕΚΠ.ΕΠΙΠΛΩΝ & Λ.Ε	<u>173,00</u>		
14		ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠ.ΕΞΟΠΛ.			173,00
	00	ΕΠΙΠΛΑ			
		00 ΓΡΑΦΕΙΟ	96,00		
		02 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	<u>77,00</u>		
		ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓ/ΣΜΩΝ			

22. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Φ.Π.Α.

Μετά τις ενέργειες της εκκαθάρισης ακολουθεί η εκκαθάριση του Φ.Π.Α. , δηλαδή το ΦΠΑ που προκύπτει να αποδώσει η επιχείρηση μετά την αυτοπαράδοση των παγίων, την πώληση των εμπορευμάτων και την καταστροφή των ακρήστων εμπορευμάτων.

54		ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ		1.413,00	
	00	Φ.Π.Α			
		99 ΑΠΟΔΟΣΗ-ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Φ.Π.Α	<u>1.413,00</u>		
33		ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			1.413,00
	13	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ			
		90 ΣΥΜ.ΣΤΗΝ ΕΠΟΜ. ΧΡΗΣΗ	<u>1.413,00</u>		
		ΑΝΤΙΛΟΓΙΣΜΟΣ . . .			
54		ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ		1.444,00	
	00	Φ.Π.Α			
		70 ΠΩΛΗΣΕΩΝ	1.170,00		
		78 ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	<u>274,14</u>		
54		ΥΠΟΧΡ.ΑΠΟ Φ -ΤΕΛΗ			1.444,00
	00	Φ.Π.Α			
		99 ΑΠΟΔ.-ΕΚΚΑΘ. Φ.Π.Α	<u>1.444,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ Φ.Π.Α ΣΤΟΝ ΕΚΚΑΘ/ΚΟ			
54		ΥΠΟΧΡ.ΑΠΟ ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ		31,14	
	00	Φ.Π.Α			
		99 ΑΠΟΔΟΣΗ-ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ Φ.Π.Α	<u>31,14</u>		
38		ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			31,14
	00	ΤΑΜΕΙΟ			
		00 ΤΑΜΕΙΟ	<u>31,14</u>		
		ΑΠΟΔΟΣΗ Φ.Π.Α . . .			

23. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ

1

70		ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠ/ΤΩΝ		6.500,00	
	00	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ			
		00 Η/Υ ΝΟΚΙΑ	2.400,00		
		01 ΨΥΓΕΙΑ ΡΙΤΣΟΣ	900,00		
		02 ΠΛΥΝΤ. SIEMENS	600,00		
		05 ΚΛΙΜ. FUJITSU	<u>2.600,00</u>		
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛ.			6.500,00
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε			
		00 ΛΟΓ. Γ.Ε 2003	<u>6.500,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΣΤΗ Γ.Ε			
		2			
78		ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ		1.523,00	
	10	ΤΕΚΜ.ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΙΔ.ΠΑΓ.			
		00 ΑΞΙΑ ΧΟΡ.ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	173,00		
	11	ΑΞΙΑ ΚΑΤΕΣΤΡΑΦΕΝΤΩΝ			
		00 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	<u>1.350,00</u>		
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛ.			1.523,00
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε			
		00 ΛΟΓ. Γ.Ε 2003	<u>1.523,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΕΣΤΡ.& ΑΥΤΟΠΑΡ.			
		3			
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		7.850,00	
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε			
		00 ΛΟΓ. Γ.Ε 2003	<u>7.850,00</u>		
20		ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ			7.850,00
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ...			

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
	00	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ			
	00	Η/Υ NOKIA	3.000,00		
	01	ΨΥΓΕΙΑ PITSOS	900,00		
	02	ΠΛΥΝΤ. SIEMENS	600,00		
	03	ΚΟΥΖΙΝΕΣ NEFF	350,00		
	05	ΚΛΙΜ. FUJITSU	<u>3.000,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΣΤΗ Γ.Ε			
		<u>4</u>			
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		173,00	
	00	ΛΟΓ/ΣΜΟΣ Γ.Ε			
		00 ΛΟΓ. Γ.Ε 2003	<u>173,00</u>		
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛ.			173,00
	01	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.			
		00 ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤ. 2003	<u>173,00</u>		
		<u>5</u>			
80		ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		173,00	
	01	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.			
		00 Μ. ΑΠΟΤΕΛ. 2003	<u>173,00</u>		
86		ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ			173,00
	00	ΑΠΟΤ. ΕΚΜΕΤΑΛ.			
		00 ΑΠ.ΕΚΜ. 2003	<u>173,00</u>		
Μεταφέρουμε όλα τα έκτακτα αποτελέσματα που προέκυψαν από την αυτοπαράδοση των παγίων, την καταστροφή των ακρήστων εμπορευμάτων και την πώληση των υπο - λοιπίων στους υπολογαριασμούς του 81.					
		<u>6</u>			
86		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		1.766,00	
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
	02	ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
		07 ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	1.766,00		
81		ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.			1.766,00
	02	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ			
		04 ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΕΠ. & Λ.Ε	173,00		
		10 ΚΑΤΑΣΤΡ. ΑΚ. ΕΜΠ.	<u>1.593,00</u>		
		<u>7</u>			
86		ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ		173,00	
	00	ΑΠΟΤ. ΕΚΜ/ΣΗΣ			
86		ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ			173,00
	99	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠ.ΧΡΗΣΗΣ			
		<u>8</u>			
86		ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ		1.766,00	
	99	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠ.ΧΡΗΣΗΣ			
86		ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ			1.766,00
	02	ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ.			
		07 ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	<u>1.766,00</u>		
		<u>9</u>			
88		ΑΠΟΤΕΛ. ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ		1.593,00	
	01	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00 ΖΗΜΙΕΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ	<u>1.593,00</u>		
86		ΑΠΟΤΕΛ. ΧΡΗΣΗΣ			1.593,00
	99	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠ.ΧΡΗΣΗΣ			

24. Γ' ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΚΙΝΗΣΗ		ΥΠΟΛΟΙΠΑ	
		ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	204,14	-	204,14	-
33-00					
33-07-00	ΔΟΣ/ΚΟΙ ΛΟΓ.ΕΤΑΙΡΩΝ	204,14	-	204,14	-
38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	24.920,11	-	24.920,11	-
38-00					
38-00-00	ΤΑΜΕΙΟ	24.920,11	-	24.920,11	-
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	-	50.000,00	-	50.000,00
40-06					
40-06-00	ΕΤΑΙΡΟΣΑ'	-	25.000,00	-	25.000,00
40-06-01	ΕΤΑΙΡΟΣ Β'	-	12.500,00	-	12.500,00
40-06-02	ΕΤΑΙΡΟΣ Γ'	-	12.500,00	-	12.500,00
88	ΑΠΟΤ.ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	24.875,75	-	24.875,75	-
88-01					
88-01-00	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	-	-	-	-
	ΣΥΝΟΛΑ	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00

25. ΤΕΛΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ

Στο σημείο αυτό, έχουν τελειώσει όλες οι πράξεις της εκκαθάρισης. Αποδώσαμε το Ι.Κ.Α και το Φ.Μ.Υ με τη νόμιμη προσαύξηση 2,5% και 1,5% αντίστοιχα, για κάθε μήνα. Τα άχρηστα εμπορεύματα τα καταστρέψαμε, τα υπόλοιπα πωλήθηκαν πλήν ενός γραφείου και μιας βιβλιοθήκης που παραδόθηκαν στον έναν εταίρο Α. Επίσης, μετά τις σχετικές εγγραφές έχει προσδιοριστεί και το αποτέλεσμα της εκκαθαρίσεως (1.593€ ζημία).

Μετά το πέρας του σταδίου της εκκαθαρίσεως, οι εκκαθαριστές συντάσσουν την τελική απογραφή και στη συνέχεια τον τελικό ισολογισμό. Ο ισολογισμός αυτός περιλαμβάνει στη χρέωσή του τον δοσοληπτικό λογαριασμό του εταίρου Α, που είναι χρεωμένος με την αναπόσβεστη αξία των επίπλων που παραδόθηκαν στον εταίρο, το ποσό των μετρητών που έχει το ταμείο και το αποτέλεσμα (ζημία) που προέκυψε από το στάδιο της εκκαθάρισης. Στη πίστωση του, περιλαμβάνει μόνο τα ποσά του εταιρικού κεφαλαίου (50.000€).

Ο τελικός ισολογισμός υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. και μαζί με αυτόν υποβάλλεται δήλωση φορολογίας εισοδήματος για τα αποτελέσματα της εκκαθαρίσεως, μέσα σε ένα μήνα. Οι προσωρινές δηλώσεις Φ.Π.Α., στη διάρκεια της εκκαθάρισης, υποβάλλονται κανονικά κάθε μήνα. Η εκκαθαριστική, για όλο το έτος θα υποβληθεί μέχρι 20-1-2004. Ταυτόχρονα με τη σύνταξη του ισολογισμού, συνέρχεται η συνέλευση των εταίρων όπου τον εγκρίνουν και μέσα σε 30 ημέρες υποβάλλουν τη δήλωση οριστικής παύσης εργασιών (Μ4). Παράλληλα, προσκομίζονται στη Δ.Ο.Υ. όλα τα στοιχεία για ακύρωση. Τέλος, το διαλυτικό της εταιρείας έγγραφο, καταχωρείται στα βιβλία του Πρωτοδικείου και δημοσιεύεται ανακοίνωση στο Φ.Ε.Κ.

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

25.1. ΤΕΛΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ (30-11-03)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ		ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	204,14	40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	50.000,00
33.07 ΔΟΣ/ΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ		40.06 ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
33.07.00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	204,14	40.06.00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	25.000,00
38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	24.920,11	40.06.01 ΕΤΑΙΡΟΣ Β	12.500,00
38.00 ΤΑΜΕΙΟ		40.06.02 ΕΤΑΙΡΟΣ Γ	12.500,00
38.00.00 ΤΑΜΕΙΟ	24.920,11		
88 ΑΠΟΤΕΛ. ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ	24.875,75		
88.01 ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ			
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	50.000,00	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	50.000,00

25.2. ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

89		ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		50.000,00	
	01	ΚΛΕΙΣΙΜ.ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00 ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>50.000,00</u>		
33		ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			204,14
	07	ΔΟΣ/ΚΟΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	204,14		
38		ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			24.920,11
	00	ΤΑΜΕΙΟ			
		00 ΤΑΜΕΙΟ	24.920,11		
88		ΑΠΟΤ. ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ			24.875,75
	01	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00 ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>24.875,11</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ			
40		ΚΕΦΑΛΑΙΟ		50.000,00	
	06	ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦ.			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	25.000,00		
		01 ΕΤΑΙΡΟΣ Β΄	12.500,00		
		02 ΕΤΑΙΡΟΣ Γ΄	<u>12.500,00</u>		
89		ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			50.000,00
	01	ΚΛΕΙΣ.ΧΡΗΣΕΩΣ			
		00 ΧΡΗΣΕΩΣ 2003	<u>50.000,00</u>		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ			

❖ 26. ΕΛΕΓΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Ο τελικός ισολογισμός εκκαθαρίσεως, για να υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. και για να δημοσιευθεί στο Φ.Ε.Κ, πρέπει να υπογραφεί από τον Ορκωτό Λογιστή της επιχείρησης αλλά και από Ορκωτό Ελεγκτή του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Στο παράδειγμά μας, η εταιρεία δεν είναι υποχρεωμένη να υπαχθεί σε έλεγχο του Σ.Ο.Ε.Λ. γιατί δε συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις. Δηλαδή, δεν απασχολεί πάνω από 50 άτομα, δεν διαθέτει στο ενεργητικό της 1.500.000€ και ο καθαρός ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι λιγότερος από 3.000.000€, οπότε απαλλάσσεται από την υποχρέωση ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων. Μπορούν, όμως, οικειοθελώς οι έταιροι να προβλέψουν στο καταστατικό τους τη διενέργεια του ελέγχου από το Σ.Ο.Ε.Λ. ή ιδιώτες, αφού η επίβλεψη Ορκωτού Ελεγκτή διαβεβαιώνει για την αξιοπιστία των βιβλίων και στοιχείων πάνω στην οποία βασίζεται η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Ο εξωτερικός οικονομικός έλεγχος έχει μια οπτική στενή και συγκεκριμένη, αυτή των αποτελεσμάτων ενός ολοκληρωμένου λογιστικού συστήματος ή πιο αναλυτικά των πράξεων που προσδιορίζουν την κανονικότητα, αξιοπιστία και ειλικρίνεια της οικονομικής – λογιστικής πληροφορίας, για την οποία πρέπει να διαμορφώσει μια γνώμη – κρίση.

Ο εσωτερικός έλεγχος, θεωρούμενος ως εξέλιξη χρονική και αναγκαία του εξωτερικού ελέγχου, έχει οπτική την διοικητική οργάνωση της επιχείρησης, την εφαρμογή των εντολών της διοίκησης, τη διαφύλαξη της περιουσίας της επιχείρησης. Κατά μία έννοια μπορεί να θεωρηθεί μία παράπλευρη διαδικασία του εξωτερικού ελέγχου, αφού και αυτόν τον απασχολούν λογιστικές απόψεις, ως αναπόσπαστο μέρος της διοικητικής δομής της επιχείρησης.

26.1. Ελεγκτικό έργο

Ο τακτικός έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων συνίσταται στην εξέταση από Ορκωτό Ελεγκτή των τηρούμενων βιβλίων και των αναγκαίων νόμιμων δικαιολογητικών και παραστατικών στοιχείων και αποβλέπει στην διακρίβωση του κατά πόσο οι ελεγχθείσες οικονομικές καταστάσεις εμφανίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της ελεγχόμενης μονάδας, κατά την ημερομηνία συντάξεως του ισολογισμού της, και τα αποτελέσματα των εργασιών της κατά την ελεγχόμενη περίοδο.

Συγκεκριμένα, ο Ελεγκτής πρέπει να εντοπίσει τους πιθανούς κινδύνους που μπορεί να έχουν επιπτώσεις στην κανονικότητα και την ειλικρίνεια των λογαριασμών της επιχείρησης και να διασφαλίσει τα εξής :

α) Να σιγουρευτεί ότι όλες οι κινήσεις που αφορούν τα πάγια έχουν καταχωρηθεί στους λογαριασμούς ,

β) Να σιγουρευτεί ότι οι λογαριασμοί των παγίων έχουν αποτιμηθεί σωστά ,

γ) Να σιγουρευτεί για την αξιοπιστία των ποσών των παγίων που εμφανίζονται στον ισολογισμό(κυριότητα των παγίων),

δ) Να σιγουρευτεί για την αληθοφάνεια των αποσβέσεων της χρήσεως και κατά συνέπεια και των υπολοίπων λογαριασμών,

ε) Να σιγουρευτεί ότι οι καταχωρημένες κινήσεις ανταποκρίνονται στη πραγματικότητα .

Ο Ορκωτός Ελεγκτής τεκμηριώνει τις παρατηρήσεις και το πόρισμα του με τα φύλλα εργασίας τα οποία υποχρεούται να διαφυλάσσει επί μια πενταετία από την ημερομηνία εκδόσεως του πιστοποιητικού ελέγχου. Η γνώμη του διενεργήσαντος τον έλεγχο Ορκωτού Ελεγκτή διατυπώνεται στο συντασσόμενο από αυτόν "πιστοποιητικό" ή "έκθεση" ελέγχου .Το πιστοποιητικό ή έκθεση ελέγχου υποβάλλονται στον εντολέα του ελέγχου και αντίγραφο αυτών υποβάλλεται και στο Εποπτικό Συμβούλιο.

Διαπιστώσεις του Ορκωτού Ελεγκτή οι οποίες δεν επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα χρήσεως , όπως αυτά προκύπτουν από τις δημοσιευόμενες αντίστοιχες λογιστικές καταστάσεις (ισολογισμός , αποτελέσματα χρήσεως και διάθεση κερδών κ.λ.π) ή παρατηρήσεις του για τη βελτίωση του συστήματος οργανώσεως ή λειτουργίας της εταιρείας , γνωστοποιούνται προς την διοίκηση της ελεγχόμενης μονάδας με τις σχετικές υποδείξεις. Το εκδιδόμενο πιστοποιητικό ή έκθεση ελέγχου κοινοποιείται και στο διοικητή ή τον διαχειριστή της ελεγχόμενης μονάδας.

Ο Ορκωτός Ελεγκτής που διενήργησε τον έλεγχο της διαχειρίσεως οργανισμών ή επιχειρήσεων , το κεφάλαιο των οποίων ανήκει κατά πλειοψηφία στο Δημόσιο, υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο του οργανισμού ή της επιχείρησης και στον αρμόδιο σε κάθε περίπτωση Υπουργό , έκθεση με τα πορίσματα του ελέγχου και τις αναγκαίες υποδείξεις.

Ο Ορκωτός ελεγκτής πρέπει να διαπιστώνει την επάρκεια και αξιοπιστία των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων καθώς και των άλλων πηγών πληροφοριών στις οποίες βασίζεται η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Αυτό επιτυγχάνεται με :

- Τη μελέτη και αξιολόγηση των λογιστικών συστημάτων και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου επί των οποίων έχει πρόθεση να βασίσει την εξέταση τούτων για να καθορίσει τη φύση , έκταση και εφαρμογή των ελεγκτικών διαδικασιών και τεκμηριώσεων.
- Την διενέργεια ελέγχων , την εξασφάλιση επεξηγήσεων και την εφαρμογή επαληθευτικών διαδικασιών επί των λογιστικών πράξεων και των υπολοίπων των λογαριασμών , στο βαθμό που κρίνει σε κάθε περίπτωση αναγκαίο.

Ο Ορκωτός ελεγκτής κρίνει αν οι σχετικές πληροφορίες και τα πραγματικά δεδομένα απεικονίζονται ακριβοδίκαια με :

- Την αντιπαράθεση των οικονομικών καταστάσεων προς τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία και τις άλλες πηγές πληροφοριών.
- Την κριτική εξέταση των αποφάσεων της διοικήσεως που σχετίζονται με τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Ο Ορκωτός Ελεγκτής αξιολογεί την επιλογή και την συνεπή ή μη εφαρμογή των λογιστικών αρχών , τον τρόπο ταξινομήσεως των πληροφοριών και πραγματικών δεδομένων και την επάρκεια των παρερχόμενων στοιχείων.

Οι τυχόν περιορισμοί στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων που εμποδίζουν τον Ορκωτό Ελεγκτή να διατυπώσει το πόρισμα του, πρέπει να αναφέρονται στο πιστοποιητικό ή την έκθεση ελέγχου.

Παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας, οι οποίες διαπιστώθηκαν από τους Ορκωτούς ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, γνωστοποιούνται υποχρεωτικά εγγράφως στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς καθυστέρηση από τους ίδιους .

Έλεγχος, επίσης, γίνεται και στους διαχειριστές της Ε.Π.Ε. από τη συνέλευση των εταίρων. Οι διαχειριστές δεν δικαιούνται να διενεργούν πράξεις ανταγωνιστικές προς το σκοπό της εταιρείας . Ευθύνονται σε αποζημίωση έναντι της εταιρείας και των εταίρων για παραβάσεις του νόμου ή για πταίσματα περί την διαχείριση και την απαλλαγή τους αποφασίζει η συνέλευση των εταίρων που εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας .

Τελειώνοντας με τους ελέγχους ,που πραγματοποιούνται στην επιχείρηση, και την υποβολή του ισολογισμού στη Δ.Ο.Υ. λήγει το στάδιο της εκκαθάρισης . Συνεπώς ,μπορούμε να προχωρήσουμε στο κλείσιμο των βιβλίων της λυθείσας Ε.Π.Ε.

27. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΒΙΒΛΙΩΝ ΛΥΘΕΙΣΑΣ Ε.Π.Ε

1

40		ΚΕΦΑΛΑΙΟ		50.000,00	
	06	ΕΤΑΙΡΙΚΟ			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Α ' (50%)	25.000,00		
		01 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Β ' (25%)	12.500,00		
		02 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Γ ' (25%)	<u>12.500,00</u>		
53		ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			50.000,00
	14	ΒΡΑΧ.ΥΠΟΧ.ΣΕ ΕΤΑΙΡ.			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Α ' (50%)	25.000,00		
		01 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Β ' (25%)	12.500,00		
		02 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Γ ' (25%)	<u>12.500,00</u>		
		ΔΙΑΝΟΜΗ Ε.Κ ΣΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ			
		ΚΑΤΑ ΤΟ ΛΟΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥΣ			
		2			
53		ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		204,14	
	14	ΒΡΑΧ.ΥΠΟΧΡ.ΣΕ ΕΤΑΙΡΟΥΣ			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Α '	204,14		
33		ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			204,14
	07	ΔΟΣ. ΛΟΓ.ΕΤΑΙΡΩΝ			
		00 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Α '	204,14		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ ΥΠΟ-			
		ΛΟΙΠΟΥ ΤΟΥ 33.07.00 ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ			
		Α ' ΣΤΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ 53.14.00			
		3			
53		ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		24.920,11	
	14	ΒΡΑΧ.ΥΠΟΧΡ.ΣΕ ΕΤΑΙΡΟΥΣ			
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ...			

			ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ . . .			
			00 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Α '	12.357,99		
			01 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Β '	6.281,06		
			02 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Γ '	6.281,06		
38			ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣ.			24.920,11
	00		TAMEIO			
		00	TAMEIO			
<p>Ο Α' εταίρος θα πάρει το 50 % των μετρητών αφού ληφθεί υπ' όψη η αξία των επίπλων που πήρε : Οπότε : Α' : $(24.920,11 + 204,14) \times 50\% = 12.562,125 - 204,14 = 12.357,985$</p> <p>Β' : $(24.920,11 + 204,14) \times 25\% = 6.281,062$</p> <p>Γ' : $(24.920,11 + 204,14) \times 25\% = 6.281,062$</p>						
53			ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		24.875,75	
	14		ΒΡΑΧ. ΥΠΟΧΡ. ΣΕ ΕΤΑΙΡΟΥΣ			
			00 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Α ' (50%)	12.437,87		
			01 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Β ' (25%)	6.218,94		
			02 ΕΤΑΙΡΟΣ ' Γ ' (25%)	6.218,94		
88			ΑΠΟΤ. ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ			24.875,75
	01		ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ			
			ΔΙΑΝΟΜΗ ΖΗΜΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ			
			ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΛΟΓΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ			

Ετησίως η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να αφαιρεί τουλάχιστον το 20% των καθαρών κερδών προς σχηματισμό αποθεματικού. Αυτό παύει να είναι υποχρεωτικό όταν το αποθεματικό φθάσει το 1/3 του κεφαλαίου. Στη περίπτωση μας , βέβαια , δεν έχουμε κέρδη γι' αυτό δεν υπάρχει αποθεματικό.

28. ΓΕΝΙΚΟ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

14 ΕΠΠΛΑ & Λ. Ε 14		14.00.00 ΓΡΑΦΕΙΟ	
640,00	467,00 173,00	450,00	354,00 96,00
14.00.02 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ		14.99.00 ΑΠΟΣΒ ΓΡΑΦΕΙΟ	
190,00	113,00 77,00	354,00	354,00
14.99.02 ΑΠΟΣΒ.ΒΙΒΛΙΟΘ.		20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ 20	
113,00	113,00	7850,00	7.850,00
20.00.00 Η/Υ NOKIA		20.00.01 ΨΥΓΕΙΑ PITSOS	
3.000,00	3.000,00	900,00	900,00
20.00.02 ΠΛ.SIEMENS		20.00.03 ΚΟΥΖ. NEFF	
600,00	600,00	350,00	350,00
20.00.05 ΚΛΙΜ. FUJITSU		30 ΠΕΛΑΤΕΣ 30	
3.000,00	3.000,00	7.670,00	7.670,00

30.00.00 Χ.ΧΡΗΣΤΟΥ		33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ 33	
7.670,00	7.670,00	1.617,14	1.617,14
33.07.00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄		33.13.90 ΕΛΛΗΝ.ΔΗΜΟΣΙΟ	
204,14	204,14	1.413,00	1.413,00
38 ΧΡΗΜ.ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 38		38.00.00 ΤΑΜΕΙΟ	
24.951,25	24.951,25	17.281,25	31,14
		7.670,00	24.920,11
40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 40		40.06.00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	
50.000,00	50.000,00	25.000,00	25.000,00
40.060.01 ΕΤΑΙΡΟΣ Β΄		40.06.02 ΕΤΑΙΡΟΣ Γ΄	
12.500,00	12.500,00	12.500,00	12.500,00
53 ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ 53		53.14.00 ΕΤΑΙΡΟΣ Α΄	
50.000,00	50.000,00	204,14	25.000,00
		12.357,99	
		12.437,87	

53.14.01 ΕΤΑΙΡΟΣ Β΄		53.14.02 ΕΤΑΙΡΟΣ Γ΄	
6.281,06	12.500,00	6.281,06	12.500,00
6.218,94		6.218,94	

54 ΥΠΟΧ.ΑΠΟ Φ - Τ		54.00.70 Φ.Π.Α ΠΩΛΗΣΕΩΝ	
1.444,14	1.444,14	1.170,00	1.170,00

54.00.78 ΦΠΑ ΙΔΙΟΠ.		54.00.99 ΑΠΟΔ-ΕΚΚΑΘ.ΦΠΑ	
274,14	243,00	1.413,00	1.170,00
	31,14	31,14	274,14

70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠ. 70		70.00.00 Η/Υ NOKIA	
6.500,00	6.500,00	2.400,00	2.400,00

70.00.01 ΨΥΓΕΙΑ PITSOS		70.00.02 ΠΛ.SIEMENS	
900,00	900,00	600,00	600,00

70.00.05 ΚΛΙΜ.FUJITSU		78 ΙΔΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ 78	
2.600,00	2.600,00	1.523,00	1.523,00

78.10.00 ΧΟΡΗΓ.ΑΠΟΘ.		78.11.00 ΑΞΙΑ ΚΑΤ.ΕΜΠ.	
173,00	173,00	1.350,00	1.350,00
80 ΓΕΝ.ΕΚΜΕΤ. 80		80.00.00 ΛΟΓ.ΕΚΜ.2003	
8.196,00	8.196,00	7.850,00	6.500,00
		173,00	1.523,00
80.01.00 Μ.ΑΠΟΤ 2003		81 ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛ. 81	
173,00	173,00	1.766,00	1.766,00
81.02.04 ΕΚΠ.ΕΠΠ.&Λ.Ε		81.02.10 ΚΑΤ.ΑΚΑΤ.ΕΜΠ	
173,00	173,00	1.593,00	1.593,00
86.00.00 ΑΠΟΤ.ΕΚΜ.2003		86.02.07 ΕΚΤ. ΖΗΜΙΕΣ	
173,00	173,00	1.766,00	1.766,00
86.99 ΚΑΘ. ΑΠΟΤ.ΧΡΗΣΗΣ		88.01.00 ΖΗΜΙΕΣ ΕΚΚΑΘ	
1.766,00	173,00	23.282,75	
	1.593,00	1.593,00	
		ΥΠ:24.875,75	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΚΟΠΗ & ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.

Μετά τη λογιστική απεικόνιση της διανομής του προϊόντος της εκκαθάρισης της εταιρείας (κλείσιμο βιβλίων), ακολουθεί διαδικασία στις αρμόδιες υπηρεσίες για την τακτοποίηση των υποχρεώσεων της επιχείρησης, προς το Δημόσιο και τους αρμόδιους φορείς, ώστε να παύσει να υφίσταται ως νομική προσωπικότητα.

Οι εταίροι συντάσσουν Εταιρικό Συμφωνητικό, διαλυτικό της εταιρείας, παρουσία Συμβολαιογράφου και καταθέτουν αντίγραφο στην αρμόδια οικονομική εφορία για θεώρηση. Καταθέτουν επίσης αντίγραφο του Συμφωνητικού στο Επιμελητήριο για να πάρουν βεβαίωση διακοπής εργασιών. Καταθέτουν το Συμφωνητικό και τη βεβαίωση στο Πρωτοδικείο της έδρας της επιχείρησης δηλαδή καταχώρηση στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου. Στη συνέχεια ο Συμβολαιογράφος συντάσσει περίληψη του Συμφωνητικού η οποία αποστέλλεται στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και δημοσιεύεται στο τεύχος Α.Ε. & Ε.Π.Ε.

Με την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας περατώνεται η διαδικασία οριστικής διακοπής των εργασιών και παύει πλέον να υφίσταται οριστικά η νομική προσωπικότητα της επιχείρησης.

Τέλος, συντάσσουμε όλα τα απαραίτητα έντυπα για την υποβολή τους στην αρμόδια Δ.Ο.Υ της έδρας της επιχείρησης με τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις που ορίζει ο νόμος, ώστε να τακτοποιηθούν όλες οι φορολογικές τις εκκρεμότητες .

➤ 29. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Έντυπο Μ3)

Η απόφαση λύσεως της εταιρείας πρέπει να δηλωθεί στη Δ.Ο.Υ. με τη σχετική δήλωση, συνοδευόμενη με κυρώμενο αντίγραφο πρακτικού με την απόφαση των εταίρων για τη λύση της εταιρείας, μέσα σε 30 ημέρες από τη λήψη της απόφασης για τη λύση της εταιρείας. Το Μ3 υποβάλλεται μαζί με τον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως, ώστε να ξεκινήσει η εκκαθάριση.

1. Το έντυπο Μ3 Δήλωση Έναρξης / Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου Επιτηδευματία συμπληρώνεται σε ένα αντίτυπο μόνο από Μη Φυσικά Πρόσωπα. Υπογράφεται από τον δηλούντα νόμιμο, κατά περίπτωση, εκπρόσωπό του.

- Οι ενδείξεις που αφορούν στα βασικά στοιχεία του Μη Φυσικού Προσώπου του πίνακα α συμπληρώνονται πάντοτε με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα (χειρόγραφα, γραφομηχανής, Η/Υ), χωρίς συντμήσεις
- Σε όλες τις ενδείξεις που αναφέρονται σε ημερομηνία, σημειώνονται αριθμητικά η ημέρα και ο μήνας με δύο ψηφία και το έτος με τέσσερα ψηφία (πχ. 01/02/2003)
- Τα τετραγωνίδια με χρώμα κόκκινο συμπληρώνονται από την Υπηρεσία.

2. Το έντυπο αυτό υποβάλλεται από τον δηλούντα νόμιμο, κατά περίπτωση, εκπρόσωπό του στον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ της έδρας της επιχείρησης του για την έναρξη ή την μεταβολή των εργασιών εντός της προθεσμίας που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις του Ν. 1642 / 86 ως σήμερα.

3. Υπόχρεοι στην υποβολή του εντύπου Μ3 Δήλωση Έναρξης / Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου είναι όσοι αναφέρονται στις σχετικές διατάξεις του Ν. 1642/86 ως ισχύει σήμερα και σε όποια άλλη διάταξη υποχρεώνει στην υποβολή της σχετικής δήλωσης.

4. Με το έντυπο Μ3 Δήλωση Έναρξης / Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου μπορεί να συνυποβληθούν και τα έντυπα Μ8 Δήλωση Μελών Μη Φυσικών Προσώπων, Μ7 Δήλωση Σχέσεων Φορολογούμενου, Μ6 Δήλωση Δραστηριοτήτων Επιχείρησης, Μ9 Δήλωση Στοιχείων Έδρας Αλλοδαπής Επιχείρησης, Μ10 Δήλωση Εγκαταστάσεων Εσωτερικού, Μ11 Δήλωση Εγκαταστάσεων Εξωτερικού, Μ12 Δήλωση Πωλήσεων Από Απόσταση. Οι μεταβολές που προκύπτουν στα αρχικώς δηλούμενα στοιχεία της Δήλωσης Έναρξης /Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου, δηλώνονται με το ίδιο έντυπο στο οποίο συμπληρώνονται μόνον οι ενδείξεις που έχουν μεταβληθεί.

➔ 30. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Φ.Τ.Μ (Έντυπο Β2)

Μαζί με το έντυπο Μ3, υποβάλλουμε και το έντυπο Β2 για τη παύση λειτουργίας της Φορολογικής Ταμειακής Μηχανής.

Το έντυπο αυτό υποβάλλεται με την Υπεύθυνη Δήλωση του αρθ. 8 του Ν. 1599/86 έναρξης ή μεταβολής λειτουργίας Φ.Τ.Μ., και παίρνει τον αριθμό πρωτοκόλλου της Υπεύθυνης Δήλωσης. Χρησιμοποιείται σε κάθε περίπτωση δήλωσης έναρξης λειτουργίας Φ.Τ.Μ ή Συστήματος, δημοσιονομικής μνήμης Φ.Τ.Μ., παύσης ή μεταβολής τους.

Η υποβολή του γίνεται πάντα στη ΔΟΥ της έδρας της επιχείρησης ακόμα και στις περιπτώσεις που η δήλωση αφορά Φ.Τ.Μ. που θα λειτουργήσουν ή λειτουργούν σε εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

Όπου αναφέρεται ο όρος Φ.Τ.Μ. εννοούνται οι Ηλεκτρονικές Φορολογικές Ταμειακές Μηχανές και Συστήματα..

M3

TAXIS

ΔΗΛΩΣΗ

ΕΝΑΡΞΗΣ / ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ
(ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ Ή ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΑ)

Αρ. Δελτίου:

Ημερ. Δελτίου:

Αρ. Φακέλου:

 ΕΝΑΡΞΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤηλεδίαΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Δ.Ο.Υ.:

Α

Α.Φ.Μ.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Επωνυμία

Τόπος

Μορφή Μη Φυσικού Προσώπου

Ημερ. Έναρξης Εργασίας

Ημερ. Μεταβολής Εργασίας

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Αριθμ. Καταστατικού

Ημερ. Εγκρίσεως Καταστατικού

Αρτ. Εγκρίσεως

Β

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Προέλευση Εισαγωγής

Από Μεταβολής

Κατάσταση Εργασίας

Αρτ. Δελτίου Μη Φ.Π.

Καρτολόγ.

Είδος Μεταβολής

Αρ. ΦΕΚ ΤΑΠ.Ε.Τ

ΕΙΣΦΕΚ ΤΑΠ.Ε.Τ

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

 Ανώνυμη Ομόρροπη Ομόρροπη Σύμφωνη

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΧΗΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Όνομα Έμφυλο	Τ.Κ. - Πόλη - Δεσφ. - Κωστικό
Όνομα	Τελεφωνικό Φαξ
Αριθμ. Δ.Τ.Υ.	Αριθμ. Τηλεφ. Τελεφώνου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΜΜΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Όνομα Έμφυλο	Τ.Κ. - Πόλη - Δεσφ. - Κωστικό
Όνομα	Τηλεφωνικό Φαξ

ΚΒΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Κωστικό Τ.Κ. - Δεσφ. - Κωστικό Τελεφώνου

Όνομα Έμφυλο Τηλεφ. - Δεσφ. - Κωστικό Τελεφώνου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΒΗΛΟΝ	ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΤΑΣΗΣ	ΤΡΟΠΟΙ ΤΗΡΗΣΗΣ	ΤΟΠΟΙ ΤΗΡΗΣΗΣ
Α Β Γ	Προσφωτικό	Μετρητικό	Εξω
Με Τηλεφ. -	Προσφωτικό	Κωστικό	Εσωτερικό
Αντικείμενο	Προσφωτικό Α.Π.Δ.	Μετα	Αντικείμενο
Προσφωτικό Α.Π.Δ.	Αντικείμενο	Μετα	Αντικείμενο
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	ΕΝΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	<div style="background-color: #f0f0f0; padding: 5px;"> <p>Προσφωτικό Α.Π.Δ.</p> <p>Αντικείμενο</p> <p>Μετα</p> <p>Αντικείμενο</p> </div>	
Αντικείμενο	Προσφωτικό		

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΡΕΣ Φ.Π.Α.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΡΕΣ Φ.Π.Α.	Φ.Π.Α.	ΚΑΘΕΤΟΣ Φ.Π.Α.	ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΤΑΣΗΣ
Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Υπολογιστικό
Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Προσφωτικό

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΥΡΕΣΕΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΥΡΕΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΥΡΕΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΥΡΕΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΥΡΕΣΕΙΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΥΡΕΣΕΙΣ
Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο
Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο

ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ
Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο
Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο	Αντικείμενο

**ΤΡΟΠΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

Ζωντανά

Επιτόπια

Πρωτόβια

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ / ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Εθνικό Επιχειρηματικό Σύστημα

Α.Ε. Έγγραφο

Νέοι Έγγραφο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ ΚΟΙΝΟΤΡΑΣΙΑΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Α/Α	ΟΝΟΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΣΤΟΣ		ΠΡΟΒΛΗΤΟ	
			ΕΤΗΣ	ΣΥΝ. ΚΩΣΤ.	ΜΗΝ	ΕΤΗΣ
1						
2						
3						

ΣΥΝΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΟΧΙ

ΝΑΙ

ΣΥΝΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Μέλος Μ.Ε. Π.

Δραστηριοποιημένος Έλληνας

Σταθμικός Πολίτης

Εξωτερ. Έλληνας

Εξωτερ. Έλληνας

Πολίτης με αμετάκλητο

Έξωτος Αλλοδαπός Έλληνας

Η ΔΗΛΩΣΗ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ

Εμπρόθεσμα

Επιτόπια

Με την Παρακάτω/Ως Διεύθυνση

Με την Παρακάτω/Ως Βεβαίωση

Ο Διευθυντής

Ο Υποψήφιος

Ο Παρακάτω/Ως

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

Α.Ε. Ζωντανά

Με την Έγγραφο

Με την Αποστολή

Επιτόπια

B2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
προς τη Δ.Δ.Υ.

**ΔΗΛΩΣΗ
ΕΝΑΡΞΗΣ - ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ - ΠΑΥΣΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Φ.Τ.Μ.**

Αρ. Πρωτοκόλλου
Ημερ.
Αρ. Φακέλου

Α

Α.Φ.Μ.

I. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

II. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Επωνυμία - Έκταση Οδού	Κατηγορία Βιβλίου	Φύλο		Αριθμός	Διεύθυνση
		Ναύα	Γυναίκα		
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	Οδική Ραδιόφωνο ή Συσκευή				
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ Οδός Αριθ Διεύθυνση	Τύπος Φυλάκ	Τύπος	Ναύα		

B

ΔΗΛΩΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Φ.Τ.Μ.

Α/Α	Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)	Αρ. Φ.Τ.Μ. (Αρ. Μητρώου Φ.Τ.Μ.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο Διευθυντής

Ο Υπαρχηγός που υπέγραψε τη δήλωση

Ημερ.:

Συμπληρωμένο από την Υπηρεσία

➤ **31. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Έντυπο Μ4)**

Η προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 8 της ΑΥΟ ΠΟΛ. 1169/2000 (θέμα 112) υπογραφή των προϊσταμένων των υπόλοιπων τμημάτων της ΔΟΥ, κατά την υποβολή των δηλώσεων μεταβολής ή διακοπής εργασιών, έχει την έννοια της εκ των προτέρων γνωστοποίησης της μεταβολής ή διακοπής, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή ή μη εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας κι όχι την έννοια της άρνησης χορήγησης της βεβαίωσης διακοπής εργασιών.

Άρθρο 6 Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1169/9-6-1998.

1. Τα Φυσικά Πρόσωπα και οι Ενώσεις Προσώπων της παρούσας, υποχρεούνται να υποβάλλουν εντός δέκα (10) ημερών από την οριστική παύση εργασιών τους το έντυπο «Δήλωση Διακοπής Εργασιών» (Μ4). Τα Νομικά Πρόσωπα υποβάλλουν την ίδια δήλωση εντός μηνός από την οριστική παύση εργασιών τους, που είναι η ημερομηνία δημοσίευσης της λύσης τους.

2. Ειδικά για τα Φυσικά Πρόσωπα που η αιτία παύσης εργασιών είναι ο θάνατος, η δήλωση διακοπής υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα σε 10 ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα⁽¹⁾. Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση διακοπής εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα στην παραπάνω προθεσμία και σε κάθε περίπτωση πριν από την ενεργό ανάμιξη τους στην επιχείρηση που κληρονομείται.

3. Με την δήλωση διακοπής εργασιών υποβάλλεται υποχρεωτικά και υπεύθυνη δήλωση άρθρου 8 ν. 1599/1986 με την οποία δηλώνεται ότι δεν υφίστανται αποθέματα της επιχείρησης πάγια ή εμπορεύσιμα.

4. Το έντυπο «Δήλωση Διακοπής Εργασιών – (M4)» συμπληρώνεται σε ένα αντίτυπο από Φυσικά και Μη Φυσικά Πρόσωπα (Νομικά Πρόσωπα και Ενώσεις Προσώπων). Υπογράφεται από τον δηλούντα Φορολογούμενο ή τον νόμιμο, κατά περίπτωση, εκπρόσωπό του και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/86.

5. Το έντυπο αυτό υποβάλλεται από τον δηλούντα ή τον νόμιμο, κατά περίπτωση, εκπρόσωπό του στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ της έδρας της επιχείρησής του για διακοπή των εργασιών εντός της προθεσμίας που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις του Ν. 1642/86 όπως αυτές ισχύουν σήμερα.

6. Υπόχρεοι στην υποβολή του εντύπου «Δήλωση Διακοπής Εργασιών –(M4)» είναι όσοι αναφέρονται στις σχετικές διατάξεις του Ν. 1642/86 όπως αυτές ισχύουν σήμερα και σε όποια άλλη διάταξη υποχρεώνει στην υποβολή της σχετικής δήλωσης.

7. Προκειμένου για Μη Φυσικά Πρόσωπα (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε, Α.Ε κλπ.) που διαλύονται τίθεται σε εκκαθάριση, υποβάλλουν δήλωση «Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου –(M3)» και μετά Δήλωση Διακοπής και σε προθεσμία που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις του Ν. 1642/86 όπως αυτές ισχύουν σήμερα.

8. Με τον έντυπο «Δήλωση Διακοπής Εργασιών –(M4)» μπορεί να συνυποβληθούν και τα έντυπα «Δήλωσης Στοιχείων Φορολογούμενου – (M7)» εφόσον ο δηλών πρέπει να δηλώσει τις σχέσεις του οι οποίες προκύπτουν από τα στοιχεία που δηλώνονται (κληρονόμος, αντίκλητος κλπ.).

M4 TAXIS	ΔΗΛΩΣΗ		Αρ. Δήλωσης	
	ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		Ημερ. Δήλωσης	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Ημερ. Διακοπής		Τηλέφωνο	
Δ.Ο.Υ.:	Αρ. Διακοπής			
Α.Φ.Μ.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΪΩΠΟΥ			
Επώνυμο Α			Όνομα	
Επώνυμο Β	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ		Όνομα Πατρών	
Οδός Αριθμός			Τ.Κ. - Πόλη/κρ. Διοίκ. / Κοινότητα	
Νομός			Τηλέφωνο	Fax
Νέα Κραδ. Δ.Ο.Υ.			Αριθμός Τηλεφ. Γραφείο	
Α.Φ.Μ.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΪΩΠΟΥ Νομικά Πρόσωπα & Ένωση Πρόσωπων			
Επώνυμο				
Αρ. Καταχώρησης	Νομ. Ενσωμάτωσης/Κοινωνικής	Αρ. Φ.Ε.Κ.Τ.Α.Π.Ε.Τ.	Επικ. Φ.Ε.Κ.Τ.Α.Π.Ε.Τ.	
Αρ. Εταιρικής	ΔΕΥΤΕΡΩΝ ΔΙΑΛΟΓΡΑΦΙΑΣ			
Οδός Αριθμός			Τ.Κ. - Πόλη/κρ. Διοίκ. / Κοινότητα	
Νομός			Τηλέφωνο	Fax
ΣΥΝΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΔΗΛΩΣΗ ΓΚΕΣΣΩΝ	☐ ΟΧΙ	☐ ΝΑΙ	Η ΔΗΛΩΣΗ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ	
			☐ Συμμετοχές	☐ Ενοχώματα
Ημερ. Παραλαβής Δήλωσης	Ημερ. Υποβολής Δήλωσης	Ημερ. Παραλαβής Βεβαίωσης		
Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	Ο ΔΕΛΤΑΣ	Ο ΠΑΡΑΚΛΗΤΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ				
Αρ. Διακοπής	Ημερ. Έκδοσης	Ημερ. Αποστολής		
Επώνυμο				

M7

TAXIS

ΔΗΛΩΣΗ

ΣΧΕΣΙΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Αρ. Δήλωσης

Ημερ. Δήλωσης

Αρ. Φορολόγ.

Ποσότητα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Δ.Ο.Υ.

Α

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Α.Φ.Μ.

Ονοματεπώνυμο: ΕΠΙΧΡΗΣΤΗΣ

Β

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΩΝ

Α.Φ.Μ.

Εταιρία

Δικαιωτ.

Ημερ.

Ονοματεπώνυμο: ΕΠΙΧΡΗΣΤΗΣ

Ε.Ο.Δ.Σ.Ε.Π.Π.

Αριθμός Εταιρείας

Αρ. Εταιρείας

Ημερ. Εταιρείας

Επίπεδο Αρτ/Αριθμ.Αρτ/Εταιρείας

Α.Φ.Μ.

Εταιρία

Δικαιωτ.

Ημερ.

Ονοματεπώνυμο: ΕΠΙΧΡΗΣΤΗΣ

Ε.Ο.Δ.Σ.Ε.Π.Π.

Αριθμός Εταιρείας

Αρ. Εταιρείας

Ημερ. Εταιρείας

Επίπεδο Αρτ/Αριθμ.Αρτ/Εταιρείας

ΣΥΝΤΟΒΑΛΛΕΙΑ
ΜΕ ΔΗΛΩΣΗ

Αριθμός ΑΦΜ

Εταιρία

Μερίδα/Αξ.

Δικαιωτ.

Μερίδα/Αξ. Στοιχείων

Υπερ. Βάσει Φ.Π.

Υπερ. Βάσει μ.Φ.Π.

Ημερ. Παρακράτης Δόλωσης

Ημερ. Υπερβάσης Δόλωσης

Ημερ. Παρακράτης Περαιώσεως

Ο Παιδιάς

Ο Διάξ

Ο Παιδιάς

➤ 32. ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Υποβάλλεται δήλωση οριστικής παύσης εργασιών στις 10-12-2003. Μαζί με τη δήλωση υποβάλλεται αντίγραφο του τελικού ισολογισμού εκκαθαρίσεως και προσκομίζονται τα αχρησιμοποίητα στοιχεία της εταιρείας προς ακύρωση. Η Δ.Ο.Υ χορηγεί βεβαίωση περί της υποβολής της δηλώσεως διακοπής των εργασιών της εταιρείας.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται για μεν τα φυσικά πρόσωπα εντός δέκα (10) ημερών από την οριστική παύση των εργασιών τους για δε τα νομικά πρόσωπα και τις ενώσεις προσώπων εντός τριάντα (30) ημερών από τη λύση τους (άρθρο 34 § 2 Ν. 2648/98).

«Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση παύσης εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα σε δέκα (10) ημέρες, από την ενεργό ανάμιξη τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πέραν των δέκα (10) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα, σε κάθε άλλη περίπτωση»

32.1. Έννοια οριστικής παύσης εργασιών

Οριστική παύση εργασιών θεωρείται, προκειμένου για φυσικά πρόσωπα και ενώσεις προσώπων, ο χρόνος πραγματικής παύσης (διακοπής) της δραστηριότητάς τους, η πώληση ή συγχώνευση τους κ.λπ.

Προκειμένου για νομικά πρόσωπα ως οριστική παύση των εργασιών τους, θεωρείται η δημοσίευση της πράξης λύσης τους στο οικείο πρωτοδικείο ή στο ειδικό ΦΕΚ κ.λπ., ανάλογα με τη νομική τους μορφή (Εγκ. ΠΟΛ. 1032/4-2-99).

➤ 33. ΑΚΥΡΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι επιτηδευματίες όταν υποβάλλουν δήλωση διακοπής οφείλουν να προσκομίζουν στη Δ.Ο.Υ. τα αχρησιμοποίητα φορολογικά στοιχεία για ακύρωση τους: αν δεν προσκομιστούν προς ακύρωση δεν παραλαμβάνεται η δήλωση διακοπής(M4). Ο σκοπός της ακύρωσης κατ' αρχήν εξασφαλίζει τον επιτηδευματία από την πιθανή απώλεια αυτών και συμβάλλει στον αποκλεισμό πιθανής παράνομης χρησιμοποίησής τους (Σχετ. Εγκ. ΠΟΛ. 194/18-6-97).

Τονίζουμε ότι η ακύρωση αφορά τα στοιχεία και όχι τα βιβλία. Σημειώνουμε όμως ότι ακολουθείται η πρακτική να ακυρώνονται και τα βιβλία με αποτέλεσμα όταν λαμβάνονται κάποια στοιχεία από προμηθευτές καθυστερημένα (π.χ. τιμολόγιο πώλησης, εκκαθαρίσεις ή πιστωτικά τιμολόγια λόγω τζίρου), να μην υπάρχουν σελίδες για να καταχωρηθούν αυτές οι πράξεις. Άρα όταν μια εταιρεία τίθεται σε εκκαθάριση τα στοιχεία θα ακυρωθούν όταν θα λήξει το στάδιο της εκκαθάρισης.

Στις περιπτώσεις διακοπής εργασιών του επιτηδευματία η δήλωση διακοπής δραστηριότητας, η οποία πρέπει να υποβληθεί εντός δέκα ημερών, από τη διακοπή των εργασιών, δηλαδή μετά την πώληση ή αυτοπαράδοση όλων των εμπορευσίμων και παγίων στοιχείων, δεν θα παραλαμβάνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο αν δεν φέρει ενυπόγραφη σημείωση του Τμήματος του Κ.Β.Σ. ότι τα μη χρησιμοποιηθέντα θεωρημένα φορολογικά στοιχεία προσκομίστηκαν από τον υπόχρεο και ακυρώθηκαν. Η ακύρωση θα γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αποκλειστεί η χρησιμοποίησή τους μετά απ' αυτήν.

33.1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ Κ.Β.Σ

Οδηγίες συμπλήρωσης

α.) Το Σημείωμα Κ.Β.Σ αντικαθιστά το παλαιό Σημείωμα Θεώρησης το οποίο στο εξής θα χρησιμοποιείται και για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Θεώρηση Βιβλίων – Στοιχείων : Συμπληρώνονται οι Πίνακες (α), (β), (γ).
- Αίτηση Ακύρωσης Θεωρημένων Βιβλίων – Στοιχείων : συμπληρώνονται οι Πίνακες (α), (δ), (στ).
- Δήλωση Απώλειας Βιβλίων – Στοιχείων : συμπληρώνονται οι Πίνακες (α), (δ), (στ).
- Τόπος Τήρησης – Ενημέρωσης Βιβλίων : Συμπληρώνονται οι Πίνακες (α), (ε), (στ)
- Αιτήσεις, Γνωστοποιήσεις, Παρατηρήσεις : Συμπληρώνονται οι Πίνακες (α), (στ).
- Αποφάσεις Προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. : Συμπληρώνεται από την Υπηρεσία ο Πίνακας (ζ), όπου αυτό απαιτείται.
- Εξουσιοδότηση : Συμπληρώνεται ο Πίνακας (η), όταν αυτό απαιτείται.

β) Υποβάλλεται από τον Επιτηδευματία στην Δ.Ο.Υ της έδρας της επιχείρησης ή της εγκατάστασης του, σε ένα (1) αντίτυπο. Αν οι πράξεις που θέλει να εκτελέσει ο Επιτηδευματίας αφορούν περισσότερες από μία εγκαταστάσεις, τότε πρέπει να υποβληθούν και αντίστοιχα Σημειώματα ανά εγκατάσταση (εξαιρείται ο Πίνακας (ε)).

B1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΣΗΜΕΙΩΜΑ Κ.Β.Σ.		Αρ. Πρωτοκόλλου:
		(ΘΕΩΡΗΣΗ - ΑΚΥΡΩΣΗ - ΑΠΟΛΕΞΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ΤΟΠΟΙ ΤΗΡΗΣΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΑΠΗΣΕΙΣ, ΠΩΣΤΟΠΟΡΗΣΕΙΣ)		Ημερ.:
TAXIS	προς τη Δ.Ο.Υ.:	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΑ		Αρ. Φακέλου:
Α.Φ.Μ.		Α.Α	ΕΣΟΣ	Ενα. Έσοδος
Επώνυμο / Επώνυμο		Όνομα Πατέρα	Όνομα Στεφάνου	
Όνομα:				
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΦΑΙ				
Όδος - Αριθμός				Τηλ. Κωδικός
Σταθ. Κωδικός	Νομός	Τμήμα		Fax
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				
Σταθ. Κωδικός				Τηλ. Κωδικός
Όδος - Αριθμός				Fax
Σταθ. Κωδικός	Νομός	Τμήμα		
Β	ΒΙΒΛΙΑ - ΣΥΝΕΝΟΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	Επένδυση - Μερικοί/Ενας Ουδενός/Μητρονομάς Χαρτός		
Όμιλος				
Γ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΥΝΕΝΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΒΛΙΑ	Επένδυση - Μεταβίβη Μετρονομάς Εντύπου Πολύμορφος Χαρτός		
Όμιλος				

Η									
Ι									
Κ									
Λ									
Μ									
Ν									
Ξ									
Ο									
Π									
Ρ									
Σ									
Τ									
Υ									
Φ									
Χ									
Ψ									
Ω									

Ο Πρωτοκόλλος
 Ο Επιτελεστής
 Ουδενός το Ημερολόγιο
 Ημερ. :
 Ο Φακέλος

ΑΚΥΡΩΣΗ - ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΩΛΕΙΩΝ

Αναρρωτικές Βιβλία και Στοιχεία Κ.Β.Σ.

Δήλωση Αναρρωτικής Βιβλίου και Στοιχείων Κ.Β.Σ.

ΣΥΜΜΕΤΕΙΛΑ

ΤΟΠΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Αριθμ. Πρωτοκόλλου

ΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΓΝΩΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΑ

Αιτήσεις

Γνωστοποιήσεις

Παρατηρήσεις

Κ.Β.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΡΟΫΠΟΤΑΜΕΝΟΥ Δ.Ο.Υ.

Κ.Β. Πρωτ.

Κ.Β.Π.

Κ.Β.

Ο Προϊστάμενος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Υπογραφή

Πρωτ.

Οκ. Λογισμ.

Κ.Β.Μ.

Κ.Β. Τελ. Πρωτ.

Διαφ.

Αριθμ. Πρωτοκόλλου

Κ.Β.Π.

Ο Υποδιευθυντής

Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ

➤ 34. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ Φ.Π.Α (Έντυπο Φ2)

Οι περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. για κάθε φορολογική περίοδο, υποβάλλονται κανονικά μέσα στη προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 38, παρ.1, περ.α', του Νόμου 2859/2000, δηλαδή, κάθε μήνα μέχρι την 25^η ημέρα του επόμενου μήνα. Το ίδιο ισχύει και για τις προσωρινές δηλώσεις για κάθε φορολογική περίοδο που εμπίπτει στο στάδιο εκκαθαρίσεως.

Η τελευταία περιοδική δήλωση Φ.Π.Α (Φ2), που θα υποβάλλουμε για το μήνα Νοέμβριο, θα είναι αρνητική και έχουμε προθεσμία μέχρι 25/12/2003.

Η περιοδική δήλωση υποβάλλεται α) για κάθε φορολογική περίοδο που προκύπτει ποσό για καταβολή και β) για τις φορολογικές περιόδους που προκύπτει πιστωτικό ή μηδενικό υπόλοιπο αλλά ο υποκείμενος πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ή παραδόσεις αγαθών ή υποβάλλει αίτημα επιστροφής ή επιθυμεί ο ίδιος την υποβολή της.

Το έντυπο της περιοδικής δήλωσης συμπληρώνεται από τον υποκείμενο στο Φ.Π.Α και υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ σε δυο αντίτυπα ανεξάρτητα αν το τελικό αποτέλεσμα αυτής είναι χρεωστικό, μηδενικό ή πιστωτικό. Το ένα αντίτυπο υπογεγραμμένο από τον υπάλληλο της Δ.Ο.Υ, επιστρέφει στην επιχείρηση και εφόσον υπάρχει ποσό για την καταβολή εκδίδεται από τη Δ.Ο.Υ ηλεκτρονικά διπλότυπο είσπραξης. Αν δεν εκδοθεί διπλότυπο είσπραξης, τότε η ίδια η περιοδική δήλωση αποτελεί αποδεικτικό είσπραξης. Όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του Φ.Π.Α είναι μέχρι 3€ τότε το ποσό δεν καταβάλλεται αλλά συμφιζείται με το Φ.Π.Α της επόμενης φορολογικής περιόδου. Η περιοδική δήλωση υπογράφεται υποχρεωτικά από λογιστή – φοροτεχνικό, εφόσον ο υπόχρεος υποβολής είναι πρόσωπο που έχει τέτοια υποχρέωση (τηρεί βιβλία Γ' ή Β' κατηγορίας και τα ακαθάριστα έσοδα της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου, είναι άνω των ορίων, που έχουν ορισθεί).

34.1. Παράλειψη υποβολής. Ανακριβής - Εκπρόθεσμη Δήλωση

Οι υπόχρεοι που υποβάλλουν εκπρόθεσμη περιοδική δήλωση υπόκεινται , για κάθε μήνα εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης , σε πρόσθετο Φ.Π.Α που ορίζεται σε ποσοστό 2,5% του οφειλόμενου για κάθε μήνα καθυστέρησης , και με ανώτατο όριο πρόσθετων φόρων σε εκπρόθεσμη δήλωση το 200%.(στη περίπτωση μας 3 μήνες).

Για την ανακριβή δήλωση , όπου η ανακρίβεια διαπιστώνεται από έλεγχο , από συμβιβασμό ή δικαστική απόφαση , το ποσοστό του πρόσθετου φόρου είναι 4,5% και όταν δεν υποβάλλεται δήλωση του Φ.Π.Α το ποσοστό του πρόσθετου φόρου είναι 5% για κάθε μήνα καθυστέρησης από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής και με ανώτατο όριο το 300%(αρ.1, παρ.1.2 και αρ.2 , παρ.4 Ν. 2523/97).

34.2. Σε ποια Δ.Ο.Υ. υποβάλλεται η περιοδική δήλωση.

Η περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. υποβάλλεται σε δυο αντίτυπα μόνο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού καταστήματος. Μόνο οι εποχιακές επιχειρήσεις , οι επιχειρήσεις που εδρεύουν σε νησί που δεν εδρεύει Δ.Ο.Υ. καθώς και ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορούν να στέλνουν την περιοδική δήλωση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. , με συστημένη επιστολή και με επισυναπτόμενη ισόποση τραπεζική επιταγή στο όνομα της Δ.Ο.Υ. ή του ελληνικού δημοσίου.

34.3. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται έκτακτη δήλωση.

1. Όταν λήξει η προθεσμία εξαγωγής ή ενδοκοινοτικής παράδοσης αγαθών που αγοράστηκαν χωρίς Φ.Π.Α.
2. Όταν παραδίνονται υλικά στο ΝΑΤΟ με απαλλαγή από το Φ.Π.Α. και ορισμένα υλικά δεν διατέθηκαν.

3. Όταν παραδίνονται υλικά με απαλλαγή από το Φ.Π.Α. για την κατασκευή σκαφών και με την οριστικοποίηση ορισμένα υλικά δεν χρησιμοποιήθηκαν.
4. Όταν μεταβιβάζονται αγαθά κατά τη διαδικασία του πλειστηριασμού.
5. Όταν εξέρχονται αγαθά από φορολογική αποθήκη για εγχώρια κατανάλωση.
6. Όταν πρόκειται για TAXI , για διακοπές ή αδράνειες επιχειρήσεων.
7. Όταν μεταβιβάζονται αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνταν ως πάγια στοιχεία της επιχείρησης και μέχρι να γίνει η μεταβίβαση δεν εκδόθηκε τιμολόγιο ή απόδειξη λιανικής πώλησης και εφόσον φυσικά η μεταβίβαση υπόκειται σε Φ.Π.Α.
8. Όταν πραγματοποιούνται ενδοκοινοτικές αποκτήσεις από ορισμένα πρόσωπα.
9. Όταν πρόκειται για λύση συμβατικής εμπορικής μίσθωσης. π.χ βιομηχανοστασίου.
10. Από αλιείς και σπογγαλιείς που εκμεταλλεύονται σκάφη μέχρι 12 μέτρα.
11. Από το λήπτη αγαθών ή υπηρεσιών .

Επίσης , στη περίπτωση μας , επειδή κατά τη διάρκεια της αναστολής των εργασιών , έγινε πώληση παγίου , συγκεκριμένα αυτοπαράδοση , πρέπει ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στη συναλλαγή να αποδοθεί στην Δ.Ο.Υ. με έκτακτη περιοδική δήλωση.

➤ **35. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ Φ.Π.Α (Έντυπο Φ1)**

Οι εκκαθαριστές υποβάλλουν την ετήσια εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. για την τελευταία διαχειριστική περίοδο της εταιρείας, πριν αυτή τεθεί υπό εκκαθάριση, μέσα σε προθεσμία 130 ημερών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Μετά το πέρας της εκκαθαρίσεως, μέσα σε προθεσμία 4 μηνών και 10 ημερών από την οριστική παύση των εργασιών, δηλαδή, από τη σύνταξη του τελικού ισολογισμού εκκαθαρίσεως στις 30/11/03, θα υποβληθεί εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. για την περίοδο εκκαθάρισης (1/10-30/11). Δηλαδή, η οριστική δήλωση Φ.Π.Α. για την περίοδο αυτή, στο παράδειγμά μας πρέπει να υποβληθεί μέχρι 10 Απριλίου 2004, όπως ορίζεται στο άρθρο 38, παρ.1, περ.β', του Ν.2859/2000.

35.1. Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν εκκαθαριστική Φ1.

Υποχρέωση να υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση έχουν οι υποκείμενοι στο Φ.Π.Α. που ενεργούν φορολογητέες πράξεις ή και απαλλασσόμενες του Φ.Π.Α. Η υποχρέωση αυτή υπάρχει και στην περίπτωση που η επιχείρηση δήλωσε ότι βρίσκεται σε αδράνεια.

Επίσης, υποχρέωση να υποβάλλει εκκαθαριστική δήλωση έχει και ο ιδρυτής νομικού προσώπου ή ατομικής επιχείρησης, μέσα στη νόμιμη προθεσμία μετά την υποβολή της δήλωσης οριστικής παύσης εργασιών που θα υποβάλλει ο ιδρυτής, όταν το νομικό πρόσωπο συσταθεί ή η ατομική επιχείρηση λειτουργήσει και υποβάλλουν την σχετική δήλωση έναρξης εργασιών.

35.2. Πως υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α.

Η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται από τον ίδιο τον υποκείμενο ή και από οποιονδήποτε τρίτο για λογαριασμό του. Όταν η δήλωση

υποβάλλεται από τρίτο , αυτός υποχρεούται να επιδεικνύει την ταυτότητά του και να αναγράφει τα στοιχεία του στις οικείες ενδείξεις.

Το έντυπο της εκκαθαριστικής δήλωσης Φ.Π.Α. , συμπληρώνεται και υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή από εκπρόσωπο σε τρία αντίτυπα στη Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού που είχε ο υποκείμενος στο Φ.Π.Α. , φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων .Τα δυο αντίτυπα παραμένουν στη Δ.Ο.Υ. , ενώ το τρίτο υπογεγραμμένο από υπάλληλο της Δ.Ο.Υ. επιστρέφει στην επιχείρηση και αποτελεί έτσι αποδεικτικό στοιχείο υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης ή και εξόφλησης όταν υπάρχει ποσό για καταβολή.

Μαζί με την εκκαθαριστική δήλωση , όταν αυτή υποβάλλεται χειρόγραφα , υποβάλλονται και φωτοτυπίες από τις περιοδικές δηλώσεις της διαχειριστικής περιόδου που αφορά η εκκαθαριστική δήλωση και οι οποίες υποβλήθηκαν χειρόγραφα. Για τις περιοδικές όμως δηλώσεις που υποβλήθηκαν μηχανογραφικά μέσω TAXIS δεν συνυποβάλλονται φωτοτυπίες με την εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α. που υποβλήθηκε χειρόγραφα.

35.3. Που υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α.

Η εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού καταστήματος του υποκείμενου στο Φ.Π.Α. , κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Όταν η επιχείρηση εδρεύει σε νησί ή είναι εποχιακή , επιτρέπεται η υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. και η καταβολή του τυχόν οφειλόμενου Φ.Π.Α. στην ίδια Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση αυτή η Δ.Ο.Υ. που παρέλαβε τη δήλωσε τη διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση μαζί με τις περιοδικές δηλώσεις στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του υποκείμενου.

35.4. Μέχρι τότε υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.

Η Εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου στις ακόλουθες προθεσμίες :

1. Από τους υποκείμενους που δεν τηρούν βιβλία ή που τηρούν βιβλία πρώτης και δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. , μέχρι και την 25^η ημέρα του δεύτερου μήνα , δηλαδή 55 μέρες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Αν είναι αργία τότε η 56^η μέρα κ.λ.π.

2. Από τους υποκείμενους που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. , όπως στη περίπτωση μας , μέχρι και τη 10^η μέρα του πέμπτου μήνα (130 μέρες). Αν η 10^η μέρα είναι Σαββάτο ή Κυριακή, τότε θεωρείται τελευταία μέρα η ερχόμενη Δευτέρα. Και στις δυο περιπτώσεις, η υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης πραγματοποιείται μέσα σε 11 εργάσιμες μέρες με βάση το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. με αρχή το ψηφίο 1.

Η διαχειριστική περίοδος της επιχείρησης περιλαμβάνει δωδεκάμηνο χρονικό διάστημα , μπορεί όμως αυτή να περιλαμβάνει χρονικό διάστημα :

A. Μικρότερο στις περιπτώσεις έναρξης , λήξης ή διακοπής της δραστηριότητας όπως στο παράδειγμά μας.

B. Μεγαλύτερο του δωδεκαμήνου και μέχρι 24 μήνες κατά την έναρξη της δραστηριότητας , εφόσον τηρηθούν υποχρεωτικά ή προαιρετικά βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

Γ. Σαν διαχειριστική περίοδος έναρξης , θεωρείται και αυτή , κατά την οποία ο επιτηδευματίας άρχισε να τηρεί υποχρεωτικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. , λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων , οπότε μπορεί να περιλαμβάνει επίσης χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του δωδεκαμήνου και μέχρι 24 μήνες. Αν όμως ο επιτηδευματίας , σε διαχειριστική περίοδο μεταγενέστερη της πρώτης από της έναρξης των εργασιών του , αρχίσει προαιρετικά να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας , η διαχειριστική περίοδος δε μπορεί να υπερβεί τη διάρκεια του δωδεκαμήνου.

Φ ₁ TAXIS		ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ Φ.Π.Α. Επιχειρήσεις Απορύθμισης Συστάσεως ή Αντιβενθούρας Παραγωγής και Προεργασιών		004	004		
ΑΡΧΗΛΟΓΙΑΣ		001		000	000		
ΔΕΛΤΑ		ΔΙΑΧΕΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ		000	000		
Δ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΥΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΒΟΡΟ				000	000	010	ΜΕ ΣΤΟΧΕΙΑ
021	Επιχειρήσεις			024	024		
022	Ποσότητα	023	Ποσότητα	025	025		
026	Ποσότητα	029	Ποσότητα	027	027		
028	Ποσότητα			029	029		
031	Ποσότητα	032	Ποσότητα	033	033	034	034
041	Ποσότητα	042	Ποσότητα	043	043	044	044
B. ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΧΕΙΑ							
C. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΦΟΡΩΝ - ΕΙΣΡΟΩΝ							
0	001	0 001	001	001	0 001		
002	002	1 002	002	002	1 002		
003	003	18 003	003	003	18 003		
004	004	0 004	004	004	0 004		
005	005	2 005	005	005	2 005		
006	006	13 006	006	006	13 006		
007	007	12 007	007	007	12 007		
008	008	7 008	008	008	7 008		
009	009		009	009	13 009		
010	010	041	010	010	0 010		
011	011	042	011	011	2 011		
012	012	043	012	012	13 012		
013	013		013	013	0 013		
014	014	044	014	014	0 014		
015	015	045	015	015	0 015		
016	016	046	016	016	0 016		
017	017	047	017	017	0 017		
018	018	048	018	018	0 018		
019	019	049	019	019	0 019		
020	020	050	020	020	0 020		
021	021	051	021	021	0 021		
022	022	052	022	022	0 022		
023	023	053	023	023	0 023		
024	024	054	024	024	0 024		
025	025	055	025	025	0 025		
026	026	056	026	026	0 026		
027	027	057	027	027	0 027		
028	028	058	028	028	0 028		
029	029	059	029	029	0 029		
030	030	060	030	030	0 030		
031	031	061	031	031	0 031		
032	032	062	032	032	0 032		
033	033	063	033	033	0 033		
034	034	064	034	034	0 034		
035	035	065	035	035	0 035		
036	036	066	036	036	0 036		
037	037	067	037	037	0 037		
038	038	068	038	038	0 038		
039	039	069	039	039	0 039		
040	040	070	040	040	0 040		
041	041	071	041	041	0 041		
042	042	072	042	042	0 042		
043	043	073	043	043	0 043		
044	044	074	044	044	0 044		
045	045	075	045	045	0 045		
046	046	076	046	046	0 046		
047	047	077	047	047	0 047		
048	048	078	048	048	0 048		
049	049	079	049	049	0 049		
050	050	080	050	050	0 050		
051	051	081	051	051	0 051		
052	052	082	052	052	0 052		
053	053	083	053	053	0 053		
054	054	084	054	054	0 054		
055	055	085	055	055	0 055		
056	056	086	056	056	0 056		
057	057	087	057	057	0 057		
058	058	088	058	058	0 058		
059	059	089	059	059	0 059		
060	060	090	060	060	0 060		
061	061	091	061	061	0 061		
062	062	092	062	062	0 062		
063	063	093	063	063	0 063		
064	064	094	064	064	0 064		
065	065	095	065	065	0 065		
066	066	096	066	066	0 066		
067	067	097	067	067	0 067		
068	068	098	068	068	0 068		
069	069	099	069	069	0 069		
070	070	100	070	070	0 070		
071	071	101	071	071	0 071		
072	072	102	072	072	0 072		
073	073	103	073	073	0 073		
074	074	104	074	074	0 074		
075	075	105	075	075	0 075		
076	076	106	076	076	0 076		
077	077	107	077	077	0 077		
078	078	108	078	078	0 078		
079	079	109	079	079	0 079		
080	080	110	080	080	0 080		
081	081	111	081	081	0 081		
082	082	112	082	082	0 082		
083	083	113	083	083	0 083		
084	084	114	084	084	0 084		
085	085	115	085	085	0 085		
086	086	116	086	086	0 086		
087	087	117	087	087	0 087		
088	088	118	088	088	0 088		
089	089	119	089	089	0 089		
090	090	120	090	090	0 090		
091	091	121	091	091	0 091		
092	092	122	092	092	0 092		
093	093	123	093	093	0 093		
094	094	124	094	094	0 094		
095	095	125	095	095	0 095		
096	096	126	096	096	0 096		
097	097	127	097	097	0 097		
098	098	128	098	098	0 098		
099	099	129	099	099	0 099		
100	100	130	100	100	0 100		
101	101	131	101	101	0 101		
102	102	132	102	102	0 102		
103	103	133	103	103	0 103		
104	104	134	104	104	0 104		
105	105	135	105	105	0 105		
106	106	136	106	106	0 106		
107	107	137	107	107	0 107		
108	108	138	108	108	0 108		
109	109	139	109	109	0 109		
110	110	140	110	110	0 110		
111	111	141	111	111	0 111		
112	112	142	112	112	0 112		
113	113	143	113	113	0 113		
114	114	144	114	114	0 114		
115	115	145	115	115	0 115		
116	116	146	116	116	0 116		
117	117	147	117	117	0 117		
118	118	148	118	118	0 118		
119	119	149	119	119	0 119		
120	120	150	120	120	0 120		
121	121	151	121	121	0 121		
122	122	152	122	122	0 122		
123	123	153	123	123	0 123		
124	124	154	124	124	0 124		
125	125	155	125	125	0 125		
126	126	156	126	126	0 126		
127	127	157	127	127	0 127		
128	128	158	128	128	0 128		
129	129	159	129	129	0 129		
130	130	160	130	130	0 130		
131	131	161	131	131	0 131		
132	132	162	132	132	0 132		
133	133	163	133	133	0 133		
134	134	164	134	134	0 134		
135	135	165	135	135	0 135		
136	136	166	136	136	0 136		
137	137	167	137	137	0 137		
138	138	168	138	138	0 138		
139	139	169	139	139	0 139		
140	140	170	140	140	0 140		
141	141	171	141	141	0 141		
142	142	172	142	142	0 142		
143	143	173	143	143	0 143		
144	144	174	144	144	0 144		
145	145	175	145	145	0 145		
146	146	176	146	146	0 146		
147	147	177	147	147	0 147		
148	148	178	148	148	0 148		
149	149	179	149	149	0 149		
150	150	180	150	150	0 150		
151	151	181	151	151	0 151		
152	152	182	152	152	0 152		
153	153	183	153	153	0 153		
154	154	184	154	154	0 154		
155	155	185	155	155	0 155		
156	156	186	156	156	0 156		
157	157	187	157	157	0 157		
158	158	188	158	158	0 158		
159	159	189	159	159	0 159		
160	160	190	160	160	0 160		
161	161	191	161	161	0 161		

➤ 36. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε. (Έντυπο Φ-01)

36.1. Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος της Εταιρείας.

Υποβάλλεται, πρώτα, η δήλωση εισοδήματος για τη τελευταία διαχειριστική περίοδο (1/1-30/9/03) της εταιρείας, πριν αυτή τεθεί υπό εκκαθάριση, μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της περιόδου (αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισης) δηλαδή μέχρι 31/10/2003.

Η δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος, για τη τελευταία διαχειριστική περίοδο (στάδιο εκκαθαρίσεως 1/10-30/11), της εταιρείας πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της εκκαθαρίσεως, δηλαδή μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2003.(άρθρο 107, παρ.1, περ.γ' του Ν.2238/2000).

Με βάση τα παραπάνω, για η χρήση του ημερολογιακού έτους 2003, μια Ε.Π.Ε. πρέπει : α) να φροντίσει να εγκριθεί ο ισολογισμός της από τη συνέλευση των εταίρων μέσα σε ένα τρίμηνο από τη σύνταξή του και β) να υποβάλλει τη δήλωση εισοδήματος στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της μέχρι 10 Απριλίου 2004.

36.2. Καθαρό & Φορολογητέο εισόδημα της Ε.Π.Ε.

Για τον προσδιορισμό του συνολικού εισοδήματος των νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα, συνεπώς και Ε.Π.Ε., λαμβάνονται τα ακαθάριστα έσοδα και από αυτά αφαιρούνται όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την απόκτηση αυτών των εσόδων. Ακαθάριστα έσοδα της Ε.Π.Ε. είναι : α) Το τίμημα από τις πραγματοποιηθείσες πωλήσεις και οι αμοιβές από παροχή υπηρεσιών και β) τα εισοδήματα από ακίνητα, κινητές αξίες, γεωργικές επιχειρήσεις, συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις όπως και από οποιαδήποτε άλλη πηγή που περιγράφεται στα άρθρα 13,20-22,24,25,28,30,37,40-41 του Ν.2238/94.

Για την εξεύρεση του φορολογητέου εισοδήματος της Ε.Π.Ε., αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα αυτής τα μερίσματα ή

κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, που έχουν φορολογηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2238/94. Αυτό, με σκοπό την αποφυγή διπλής φορολογίας αυτών των εισοδημάτων. Το ίδιο άρθρο προβλέπει και τον τρόπο προσδιορισμού των διανεμομένων κερδών (με αναγωγή) που αναλογούν στα φορολογηθέντα ή και στα αφορολόγητα έσοδα της Ε.Π.Ε.

36.3. Υπολογισμός του φόρου στα εισοδήματα της Ε.Π.Ε.

Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου νομικού προσώπου της Ε.Π.Ε. με συντελεστή 35%. Για να εξευρεθεί το φορολογητέο εισόδημα, εκπίπτονται από το συνολικό καθαρό εισόδημα αυτής τα μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες, τα οποία έχουν φορολογηθεί στην πηγή τους και μάλιστα με τον ίδιο συντελεστή. Εκπίπεται, επίσης, η επιχειρηματική αμοιβή, την οποία δικαιούνται οι διαχειριστές – εταίροι η οποία καταργήθηκε από 1/1/2003.

Επιπλέον του ανωτέρου φόρου εισοδήματος με συντελεστή 35%, επιβάλλεται και συμπληρωματικός φόρος στο εισόδημα από ακίνητα που αποκτούν οι Ε.Π.Ε. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται με συντελεστή 3%.

36.4. Παρακράτηση & απόδοση φόρου και χαρτοσήμου κερδών

Με τη δήλωση φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου της Ε.Π.Ε., αποδίδεται στο δημόσιο και ο παρακρατηθείς φόρος καθώς και το αναλογούν χαρτόσημο. Ο φόρος παρακρατείται από την εταιρεία κατά την έγκριση του ισολογισμού. Σε περίπτωση που δεν εγκριθεί ο ισολογισμός της εταιρείας, μέσα σε χρονικό διάστημα 3 μηνών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, η παρακράτηση ενεργείται την τελευταία ημέρα αυτού του τριμήνου. Τα καθαρά κέρδη της Ε.Π.Ε. χαρτοσημαίνονται με συντελεστή 1,20%. Το χαρτόσημο αποδίδεται στο Δημόσιο Ταμείο μαζί με τη δήλωση αποτελεσμάτων (άρθρο 15, παρ.5γ Κ.Τ.Χ.).

I. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ <<ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ>>

		ΠΟΣΑ	
Ακαθάριστα έσοδα χρήσης		016	
Κέρδη επένδυσεων χρήσης (N 96/96)		016	
N Σύνολο έσοδα επένδυσης χρήσης		017	
Σε περίπτωση κερδών		018	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	1 Φόροι που δεν επισημαίνονται	018	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	2 Γραφά αποδόσεων που επισημαίνονται στον πίνακα	019	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	3 Γραφά έσοδα - προαποβλήτων - πριμτίμια ΚΚΣ	020	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	4 Δαπάνες αποκλειστικές που δεν αναγνωρίζονται για έσοδα	021	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	5 Δαπάνες δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται για έσοδα	022	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	6 Μεταβατικά έσοδα από αποσβέσεις πάγιας αξίας	430	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	7 Δαπάνες που αφορούν άσφαιρα έσοδα ή έσοδα φορολογου κλπ είδη τρέφει ή έσοδα από μερίσματα και δικαιώματα	023	
	Σύνολο κερδών	024	→
	Υπόλοιπο έσοδα	224	→
		026	
Σε περίπτωση κερδών		027	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	1 Μισθώματα ή κέρδη από πωλήσεις	027	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	2 Έσοδα φορολογούμενα κατά ειδικό τρόπο (υπεροξεία από πώλη μετοχών, ΜΗ εισηγ., κλπ)	028	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	3 Έσοδα Αφροσύνης (π.χ. κέρδη από πωλές κερμάτων)	440	
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	4 Κέρδη από πωλές μετρητών καταβληθέντα στο ΧΑΑ ή άλλο έσοδο χρηματιστηρίου	029	
	Κέρδη χρήσεως	030	→
	Σύνολο κερδών	100	→
	Τόκοι από κέρδη Τραπεζών		→
ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΕΡΔΩΝ			
(Συνολικά ποσά διανομή κερδών)			
πρωτεύοντα και δευτερεύοντα έσοδα	1 Μισθώματα κέρδη που αναλογούν στο δικαιούχο	034	
	Δικ. Κέρδη		
	Κ. Αφροσύ. Έσοδα		
	Κέρδη επένδυσης		
	2 Πάγια φάρμα που ανήκουν στο μη ετήσιο ποσό	035	
	3 Μισθώματα κέρδη φορολογούμενων κατά ειδικό τρόπο που αναλογούν στο δικαιούχο	036	
	Δικ. Κέρδη		
	Κ. Κέρδη φάρμα κλπ ειδικό τρόπο		
	Κέρδη επένδυσης		
	4 Πάγια φάρμα που ανήκουν στο μη ετήσιο ποσό	037	
	Κέρδη	038	→
	Σύνολο	038	→
	Σύνολο περιλαμβανόμενων κερδών	039	→
	ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	040	→
	ΣΥΜΒΑΛ. ΜΕΤΑ ΦΟΡΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	447	→
ΑΒΑΡΕΣΗ ΑΒΟΡΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΤΙ ΝΟΜΟΥ ΚΑΔ			
	1 Αφροσύνη ποσά για επένδυση που έληξε με το Ν.Δ. 400/1994	041	
	2 Αφροσύνη ποσά για επένδυση που έληξε με το Ν. 293/1979	042	
	3 Αφροσύνη ποσά για επένδυση που έληξε με το Ν. 1262/1962	043	
	4 Αφροσύνη ποσά για κτίρια στη χώρα επένδυση Ν. 1962/1990	044	
	5 Είδος Αφροσύ. Αποβλήτων Επένδυσης Ν. 1826/1990	045	
	6 Αφροσύνη επένδυσης Ν. 2801/1999	046	
	7 Επένδυση αεροπλάνων Ν. 2753/1996 άρθρο 4 παρ. 13 (Εξαιρούμενη)	047	
	8 Δαπάνες επένδυσης και τραπεζικής άσκησης Ν. 2962/2002 άρθρο 10 παρ. 1 (Εξαιρούμενη)	060	
	9	089	
	ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ ΚΕΡΔΗ	448	→
	ΣΥΜΒΑΛ.	449	→
	ΣΥΜΒΑΛ. ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ	451	→
ΑΒΑΡΕΣΗ ΕΠΕΞΕΛΙΞΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ			
(Σημ. Δείκτες αποκλειστικοί για αποσβέσεις που κλείνουν από 1 Ιανουαρίου 2003 και μετά)			
	1 Φόρος Κέρδη από κωδ. 449	452%	040
	2 Επένδυση Αμοιβή Απ. Δατ. Έπενδυ. (κ)	3 ποσοστό σφαιρ.	041
	3 Επένδυση Αμοιβή Βπ. Δατ. Έπενδυ. (κ)	3 ποσοστό σφαιρ.	042
	4 Επένδυση Αμοιβή Γπ. Δατ. Έπενδυ. (κ)	3 ποσοστό σφαιρ.	043
	Φορολογητέα κέρδη από έσοδα της ΕΠΕ		044
ΑΚΑΘΑΡΤΑ ΕΣΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ			800
II. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΧΡΗΣΗΣ			
	1 Φόρος κερδών και δικαιώμα φάρμα	35%	045
	2 Μισθώματα παρακαταβολής φόρος επί τόκων 3% κλπ		050
	3 Προκαταβολή ισχύουσας χρήσης		081

Επισημαίνεται αναλυτικά στο τέλος του προγράμματος των κωδικών κερδών. *Το ποσοστό 3% δεν αφορά με βάση τον Α.Α. 016

III. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΗΓΕΣ
A. Εισόδημα από αλγίλια (ανακεφαλαίωση)*

200	Εισοδήματα από αλγίλια*	210	Σύνολο	Ετήσιο

B. Εισόδημα από κινητές αξίες

Τόκοι, τοκομερίδια κ.λπ. ως και μερίσματα από συμμετοχή σε άλλες ανώνυμες εταιρίες

220	Προσδοκώμενα εισοδήματα			Εκπληκτώμενα		
	Ετήσια	Α.Ε.Π.	Εκπληκτωμένα	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσια	Ετήσια, ως ποσοστό του Α.Ε.Π.
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Γ. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

230	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσιο	Ετήσιο	Ετήσιο
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Δ. Εισόδημα από συμμετοχή σε ΕΠΕ, προσωπικές εταιρίες, κοινοπραξίες κ.λπ.

240	Εισοδήματα από συμμετοχή σε ΕΠΕ, προσωπικές εταιρίες, κοινοπραξίες κ.λπ.	Ετήσιο	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσιο	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσιο	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.
1							
2							
3							
4							
5							
6							

IV. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΚΕΡΔΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ / ΜΕΛΗ (Σε περίπτωση όμοιας δεν συμπληρώνεται ο πίνακας αυτός)

250	Ετήσια	Α.Ε.Π.	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσια	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσια	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.
1							
2							
3							
4							
5							
6							

V. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

260	Ετήσια	Α.Ε.Π.	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.	Ετήσια	Ποσοστό επί του Α.Ε.Π.
1					
2					
3					
4					
5					
6					

* Εξαιρούνται οι τόκοι από κρατικά ομόλογα.

VI. ΔΗΛΩΣΗ ΝΟΜΙΜΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΠΕ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΕ	Ε. Διεύθυνση Επιχειρηματικής
ΑΔΑΠ	2023
	Ο ΔΗΛΩΣΗ

VII. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΕΠΕ*

Επιχειρησιακό Λογότυπο	ΕΠΕ	Ε. Διεύθυνση Επιχειρηματικής
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΕ	ΑΔΑΠ	2023
	Ο ΔΗΛΩΣΗ	

Επιχειρησιακό Λογότυπο	ΕΠΕ	Ε. Διεύθυνση Επιχειρηματικής
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΕ	ΑΔΑΠ	2023
	Ο ΔΗΛΩΣΗ	

Επιχειρησιακό Λογότυπο	ΕΠΕ	Ε. Διεύθυνση Επιχειρηματικής
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΕ	ΑΔΑΠ	2023
	Ο ΔΗΛΩΣΗ	

* Οι τρεις δηλώσεις αυτές, ως δικαιολογία, από τις αρμόδιες της υπηρεσίας της τοπικής αυτοδιοίκησης.

** Οι τρεις δηλώσεις αυτές, ως δικαιολογία, από τις αρμόδιες της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Αξιολόγηση υπηρεσίας της τοπικής αυτοδιοίκησης - Υπερβολική κερδοφορία της πρώτης δεκάης του πρώτου εξαμήνου 2023

Η υπηρεσία κερδοφορίας της τοπικής αυτοδιοίκησης της πρώτης δεκάης του πρώτου εξαμήνου 2023, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέχονται, είναι η πρώτη δεκάη του πρώτου εξαμήνου 2023. Η υπηρεσία κερδοφορίας της τοπικής αυτοδιοίκησης της πρώτης δεκάης του πρώτου εξαμήνου 2023, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέχονται, είναι η πρώτη δεκάη του πρώτου εξαμήνου 2023.

Η υπηρεσία κερδοφορίας της τοπικής αυτοδιοίκησης της πρώτης δεκάης του πρώτου εξαμήνου 2023, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέχονται, είναι η πρώτη δεκάη του πρώτου εξαμήνου 2023. Η υπηρεσία κερδοφορίας της τοπικής αυτοδιοίκησης της πρώτης δεκάης του πρώτου εξαμήνου 2023, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέχονται, είναι η πρώτη δεκάη του πρώτου εξαμήνου 2023.

2. Υπηρεσία της υπηρεσίας της ΕΠΕ

Η υπηρεσία της υπηρεσίας της ΕΠΕ, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέχονται, είναι η πρώτη δεκάη του πρώτου εξαμήνου 2023. Η υπηρεσία της υπηρεσίας της ΕΠΕ, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που παρέχονται, είναι η πρώτη δεκάη του πρώτου εξαμήνου 2023.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας , στην εργασία αυτή αναφερθήκαμε γενικά για τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης και συγκεκριμένα για τη περίπτωση εκείνη όπου η εταιρεία βρίσκεται σε αφάνεια – αδράνεια.

Περιγράψαμε τη πλήρη εικόνα μιας Ε.Π.Ε., έννοια, χαρακτηριστικά, δυνατότητες αλλά ειδικότερα αναλύσαμε το στάδιο της λύσης - εκκαθάρισης της επιχείρησης.

«Κλείσαμε» τα βιβλία μιας επιχείρησης η οποία βρισκόταν σε αδράνεια – αφάνεια αλλά εξακολουθούσε να έχει νομική υπόσταση και υποχρεώσεις να τρέχουν. Διενεργήσαμε όλες τις απαραίτητες λογιστικές πράξεις , συντάξαμε όλες τις οικονομικές καταστάσεις που χρειάστηκαν για να κλείσουμε τα βιβλία ώστε η επιχείρηση να μην έχει πια καμία υποχρέωση ως νομικό πρόσωπο αλλά ούτε και οι εταίροι της ως φυσικά πρόσωπα .

Αρχικά , με βάση το ισοζύγιο , το οποίο δείχνει την πλήρη εικόνα των λογαριασμών της επιχείρησης ως εκείνη τη στιγμή, που η επιχείρηση άρχισε να βρίσκεται σε αδράνεια, πραγματοποιήσαμε όλες τις απαραίτητες οικονομικές πράξεις δηλαδή τον υπολογισμό των αποσβέσεων των παγίων , την εκκαθάριση του Φ.Π.Α. , την απόδοση των εισφορών του Ι.Κ.Α. και του Φ.Μ.Υ, με τις προσαυξήσεις που ορίζει ο νόμος, αλλά και τη γενική εκμετάλλευση. Προχωρώντας την ανάλυσή μας συντάξαμε προσωρινό ισοζύγιο , ενημερώσαμε τα γενικά καθολικά μας για να έχουμε την πλήρη εικόνα των λογαριασμών και τέλος συντάξαμε τον αρχικό ισολογισμό εκκαθάρισης για να ξεκινήσουμε τη διαδικασία.

Στη συνέχεια, δημιουργήσαμε πρωτόκολλο καταστροφής με το οποίο , συνοδευόμενο από δελτίο αποστολής , στείλαμε τα άχρηστα

εμπορεύματα που βρέθηκαν στην επιχείρηση , κατά την απογραφή , για καταστροφή. Τα πάγια έγιναν αυτοπαράδοση στον εταίρο Α' ο οποίος τα ήθελε για λογαριασμό του. Τα υπόλοιπα εμπορεύματα που βρέθηκαν τα πουλήσαμε. Απαλλαχτήκαμε δηλαδή από όλα τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Το Φ.Π.Α. που προέκυψε από τη διαδικασία της εκκαθάρισης, σε συμφωνισμό με το προηγούμενο υπόλοιπο, το αποδώσαμε στο δημόσιο μετά την υποβολή του σχετικού εντύπου. Δείξαμε τη λογιστική απεικόνιση του αποτελέσματος της εκκαθάρισης και συντάξαμε το οριστικό ισοζύγιο καθώς και τον τελικό ισολογισμό εκκαθάρισης.

Πλέον, προχωρήσαμε στο κλείσιμο των βιβλίων της Ε.Π.Ε. Ο ισολογισμός της εταιρείας , για να δημοσιευτεί στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης υπογράφηκε από τον Ορκωτό Λογιστή αλλά και από Ορκωτό Ελεγκτή. Βέβαια, με βάση τα δεδομένα του ισολογισμού , αυτό δεν ήταν απαραίτητο απλώς η επίβλεψη Ορκωτού ελεγκτή διαβεβαιώνει για την αξιοπιστία των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων της επιχείρησης στην οποία βασίζεται η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Παρακάτω γίνεται η διανομή κερδών, ζημιών και μετρητών στους εταίρους κατά το λόγο συμμετοχής τους. Ακολουθεί η διαδικασία στο πρωτοδικείο και το επιμελητήριο για τη λύση της Ε.Π.Ε.

Τέλος συντάξαμε όλα τα απαραίτητα έντυπα για την υποβολή τους στην αρμόδια Δ.Ο.Υ :

1. Έντυπο Μ3 για τη μεταβολή των εργασιών στην εφορία ώστε να γίνει η εκκαθάριση ,
2. Έντυπο Β2 για τη παύση της λειτουργίας της ταμειακής μηχανής,
3. Έντυπο Μ4 για τη διακοπή εργασιών,
4. Έντυπο Μ7,
5. Έντυπο Β1, το σημείωμα Κ.Β.Σ. για την ακύρωση των θεωρημένων βιβλίων και στοιχείων ,

6. Έντυπο Φ2 , περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. αρνητική για το μήνα Νοέμβριο και όλες τις περιοδικές δηλώσεις για κάθε φορολογική ως εκείνη τη χρονική στιγμή ,
7. Έντυπο Φ1 , εκκαθαριστική δήλωση για το 2003 πριν η εταιρεία τεθεί υπο εκκαθάριση,
8. Υποβάλλει έκτακτη δήλωση Φ.Π.Α. για περίοδο εκκαθάρισης για την οποία έχει προθεσμία ως 10-04-2004 ,
9. Υποβάλλει , επίσης , δήλωση φορολογίας εισοδήματος της Ε.Π.Ε. με τα αποτελέσματα της εκκαθάρισης για την οποία έχει προθεσμία ως 31-12-03 και δήλωση εισοδήματος για τη τελευταία διαχειριστική περίοδο (1/1-30/09), έως 31/10/2003 .

Τέλος, αξίζει να αναφερθούμε στο έργο του λογιστή το οποίο είναι μεγάλο και σπουδαίο. Ο Λογιστής, ο οποίος ξέρει να διαβάζει και να ερμηνεύει το νόμο, οφείλει να ενημερώνει τον επιχειρηματία για τις συμβατικές του υποχρεώσεις, τα οικονομικά του οφέλη, αλλά και να τον προστατεύει απ' οτιδήποτε είναι ενάντια στα συμφέροντά του, γιατί όπως είναι πια γνωστό .....

“ η άγνοια του νόμου δεν συγχωρείται ” .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Προσωπικές Εταιρείες Ε.Π.Ε. – κοινοπραξίες**
Του Οικονομολόγου Μιλτιάδη κ. Λεοντάρη.
- **Φ.Π.Α. – δηλώσεις**
του καθηγητή Λογιστικής – Κοστολόγησης
Δημητρίου Ι. Καραγιάννη (έκδοση 10^η)
- **Εφαρμογή Γενικού Λογιστικού Σχεδίου**
του καθηγητή Λογιστικής και Κοστολόγησης
Δημητρίου Ι. Καραγιάννη (έκδοση 5^η)
- **Κώδικας Φορολογικών Κυρώσεων**
του Δημητρίου Παρ. Σταματόπουλου του τμήματος
Φ.Π.Α. του Υπ. Οικονομικών
- **Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων**
του Δημ. Ι. Σταματόπουλου και Αντ. Καραβοκύρη του
τμήματος Σ.Δ.Ο.Ε. του Υπ. Οικονομικών. (ΤΟΜΟΣ
Α' αρθ.1-37 και ΤΟΜΟΣ Β' αρθ.38-118)
- **Εσωτερικός και εξωτερικός έλεγχος εταιρειών**
της Θεοδώρας Παπαδάτου καθηγήτρια του Τ.Ε.Ι.
Λογιστικής Πατρών
- **Λογιστικές Εφαρμογές II**
του προγραμματιστή και καθηγητή Λογιστικής
Κωνσταντίνου Ν. Καρδακάρη
- **Εμπορικό Δίκαιο**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- **INTERNET :**
www.gus.gr, www.forologistika.gr, www.e-economia.gr
www.forologia.gr, www.forologika.gr .
- **Δημόσιες Υπηρεσίες :**
  - Δημόσια οικονομική υπηρεσία
(Τμήματα Φ.Π.Α , Κ.Β.Σ. και Φορολογίας Εισοδήματος)
  - Πρωτοδικείο
  - Επιμελητήριο
- **Δικηγόροι :** Βουζολίνος Κωνσταντίνος , Τασσόπουλος Αθανάσιος
- **Λογιστές :** Κοσκινάς Ηλίας , Σπανός Ιωάννης , Τασσόπουλος Νίκος.

